

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 157

49 tomas

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

2006 m. birželio 9 d.

Turinys	I	<i>Aktai, kuriuos skelbti privaloma</i>	
	★	2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 816/2006 dėl patentų, susijusių su farmacijos produktų, eksportuojamų į šalis, turinčias problemų visuomenės sveikatos srityje, gamyba, priverstinio licencijavimo	1
	★	2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/38/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 1999/62/EB dėl sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra	8
	★	2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB dėl mašinų, iš dalies keičianti Direktyvą 95/16/EB (nauja redakcija) ⁽¹⁾	24
	★	2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB ⁽¹⁾	87

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

Kaina: 22 EUR

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Aktai, kuriuos skelbti privaloma)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 816/2006**2006 m. gegužės 17 d.****dėl patentų, susijusių su farmacijos produktų, eksportuojamų į šalis, turinčias problemų visuomenės sveikatos srityje, gamyba, priverstinio licencijavimo**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 ir 133 straipsnius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,veikdami Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ⁽²⁾,

kadangi:

(1) 2001 m. lapkričio 14 d. Pasaulio prekybos organizacijos (toliau – PPO) ketvirtoji ministrų konferencija priėmė Dohos deklaraciją dėl Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (toliau – TRIPS sutartis) ir visuomenės sveikatos. Deklaracijoje pripažįstama, kad kiekvienas PPO narys turi teisę suteikti priverstines licencijas ir gali laisvai nustatyti pagrindus, kuriais remiantis yra suteikiamos tokios licencijos. Deklaracijoje taip pat pripažįstama, kad PPO nariams, turintiems nepakankamą gamybos pajėgumus farmacijos sektoriuje arba visai jų neturintiems, gali būti sunku užtikrinti veiksmingą priverstinį licencijavimo naudojimą.

(2) 2003 m. rugpjūčio 30 d. PPO Generalinė Taryba, atsižvelgdama į jos Pirmininko perskaitytą pranešimą, priėmė Sprendimą dėl Dohos deklaracijos dėl TRIPS sutarties ir visuomenės sveikatos 6 punkto įgyvendinimo (toliau – Sprendimas). Esant tam tikroms sąlygoms, Sprendimu panaikinami tam tikri išipareigojimai dėl TRIPS sutartyje numatytų priverstinių licencijų išdavimo, kad būtų tenkinami PPO narių, turinčių nepakankamą gamybos pajėgumus, poreikiai.

(3) Atsižvelgiant į aktyvų Bendrijos vaidmenį priimant šį Sprendimą, jos išipareigojimą PPO prisidėti prie Sprendimo įgyvendinimo ir jos raginimą, kad visi PPO nariai užtikrintų tinkamas sąlygas Sprendime nustatytai sistemai veiksmingai veikti, svarbu, kad Bendrija perkeltų šį Sprendimą į savo teisinę sistemą.

(4) Siekiant užtikrinti vienodas priverstinių licencijų farmacijos produktų gamybai ir pardavimui, kai juos ketinama eksportuoti, išdavimo sąlygas visose valstybėse narėse ir vengti konkurencijos iškraipymų tarp bendrosios rinkos dalyvių, būtina vieningai įgyvendinti Sprendimą. Be to, turėtų būti taikomos vienodos taisyklės, užkertančios kelią pagal šį Sprendimą pagamintų farmacijos produktų reimportui į Bendrijos teritoriją.

(5) Šis reglamentas parengtas ruošiant didesnio masto Europos ir tarptautines priemones, kurios leistų spręsti mažiausiai išsivysčiusių šalių ir kitų besivystančių valstybių visuomenės sveikatos problemas ir ypač gerinti galimybes prieinama kaina įsigyti vaistų, kurie būtų saugūs ir veiksmingi, įskaitant fiksuotos dozės mišinius, ir kurie būtų užtikrintos kokybės. Tokiais atvejais bus laikomasi Bendrijos teisės aktuose dėl farmacijos produktų išdėstytos šių produktų mokslinę kokybę užtikrinančios tvarkos, ypač nustatytos 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 726/2004, nustatančio Bendrijos leidimų dėl žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiančio Europos vaistų agentūrą ⁽³⁾, 58 straipsnyje.

(6) Kadangi šiuo reglamentu nustatoma priverstinio licencijavimo sistema siekiama spręsti visuomenės sveikatos problemas, ją reikėtų naudoti sąžiningai. Šia sistema šalims nederėtų naudotis siekiant pramonės arba prekybos politikos tikslų. Šiuo reglamentu siekiama sukurti saugią teisinę struktūrą ir sumažinti bylinėjimosi skaičių.

⁽¹⁾ OL C 286, 2005 11 17, p. 4.⁽²⁾ 2005 m. gruodžio 1 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2006 m. balandžio 28 d. Tarybos sprendimas.⁽³⁾ OL L 136, 2004 4 30, p. 1.

- (7) Kadangi šis reglamentas yra dalis platesnio masto veiksmų, kuriais siekiama spręsti galimybės prieinama kaina išgyti vaistų besivystančiose šalyse klausimą, papildomi veiksmai išdėstyti Komisijos komunikate pavadinimu „Veiklos programa: sustiprintas reagavimas į ŽIV (AIDS), maliariją ir tuberkuliozę skurdo mažinimo kontekste“ ir Komisijos komunikate pavadinimu „Nuosekli Europos politikos užsienio veikslių struktūra kovai su ŽIV (AIDS), maliarija ir tuberkulioze“. Reikia ir toliau skubiai veikti šioje srityje, pvz., remti mokslinius tyrimus, kurie padėtų įveikti šias ligas, ir stiprinti besivystančių šalių pajėgumus.
- (8) Būtina, kad pagal šį reglamentą pagaminti produktai pasiektų tik tuos, kuriems jie yra reikalingi, ir nebūtų nukreipti nuo tų, kuriems juos buvo numatyta skirti. Pagal šį reglamentą suteikiant priverstines licencijas licenciui būtina nustatyti aiškias sąlygas dėl licencija leidžiamų veiksmų, taip pat pagal šią licenciją pagamintų farmacijos produktų ir šalių, į kurias šie produktai bus eksportuoti, identifikavimo.
- (9) Reglamente turėtų būti nuostatos dėl muitinės veiksmų prie išorės sienų tais atvejais, kai produktus, kurie buvo pagaminti ir parduoti eksportui pagal priverstinę licenciją, kas nors bando reimportuoti į Bendrijos teritoriją.
- (10) Jei pagal priverstinę licenciją pagaminti farmacijos produktai konfiskuojami pagal šį reglamentą, kompetentinga institucija, laikydama nacionalinių teisės aktų ir siekdama užtikrinti, kad konfiskuoti farmacijos produktai būtų panaudoti pagal paskirtį, gali nuspręsti išsiųsti šiuos produktus į atitinkamą importuojančią šalį, atsižvelgiant į suteiktą priverstinę licenciją.
- (11) Siekiant užkirsti kelią perteklinei gamybai ir galimam produktų nukreipimui, kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į tapatiems produktams ir šalims galiojančias priverstines licencijas, taip pat į pareiškėjo nurodytas lygiagrečias paraiškas.
- (12) Kadangi šio reglamento tikslo, t. y. darnios priverstinių licencijų išdavimo tvarkos, kuri leistų veiksmingiau įgyvendinti Sprendimu sukurtą sistemą, sukūrimo, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl eksportuojančioms šalims Sprendimu numatytų galimybių ir kadangi dėl potencialaus poveikio vidaus rinkoje veikiantiems asmenims to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydama Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (13) Bendrija pripažįsta, kad, siekiant palengvinti ir padidinti farmacijos produktų gamybą nepakankamai farmacijos sektoriaus gamybos pajėgumų turinčiose arba visai jų neturinčiose šalyse, labai pageidautina skatinti technologijų perdavimą į šias šalis ir pajėgumų jose kūrimą.
- (14) Siekdamas užtikrinti, kad šį reglamentą atitinkančios paraiškos priverstinei licencijai gauti būtų nagrinėjamos veiksmingai, valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti visiškai formalius arba administracinius reikalavimus, pvz., taisykles dėl paraiškos kalbos, naudotino blanko, patento (-ų) ir (arba) papildomos apsaugos liudijimo (-ų), kurio (-ių) atžvilgiu siekiama gauti priverstinę licenciją, identifikavimo bei elektroninės formos paraiškų teikimo taisykles.
- (15) Paprasta atlygio nustatymo formule siekiama paspartinti priverstinės licencijos suteikimo procesą nacionalinės ypatingos padėties atveju ar kitų ekstremalių situacijų atvejais arba viešojo nekomercinio naudojimo pagal TRIPS sutarties 31 straipsnio b punktą atvejais. Svarstant tinkamą atlyginimo dydį kitais nei pirmiau išvardytais atvejais būtų galima vadovautis orientacine 4 % suma,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatoma procedūra, pagal kurią suteikiamos priverstinės licencijos patentams ir papildomos apsaugos liudijimams, susijusiems su farmacijos produktų gamyba ir prekyba, kai šie produktai yra skirti eksportui į nustatytus kriterijus atitinkančias importuojančias šalis, kurioms tų produktų reikia visuomenės sveikatos problemoms spręsti.

Esant 6–10 straipsniuose nurodytoms sąlygoms, valstybės narės suteikia tokią priverstinę licenciją bet kuriam asmeniui, kuris pateikia paraišką pagal 6 straipsnio nuostatas.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šiame reglamente vartojami tokie apibrėžimai:

- 1) farmacijos produktas – tai bet koks farmacijos sektoriaus produktas, įskaitant vaistus, kaip apibrėžta 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus, ⁽¹⁾ 1 straipsnio 2 dalyje, veikliuosius ingredientus ir diagnostinius rinkinius *ex vivo*;
- 2) teisių turėtojas – bet kokio patento arba papildomos apsaugos liudijimo, kuriam pagal šį reglamentą taikoma priverstinė licencija, turėtojas;
- 3) importuojanti šalis – tai šalis, į kurią turi būti eksportuojamas farmacijos produktas;
- 4) kompetentinga institucija 1–11, 16 ir 17 straipsnių tikslais – tai bet kokia nacionalinė institucija, kompetentinga suteikti priverstines licencijas pagal šį reglamentą tam tikroje valstybėje narėje.

3 straipsnis

Kompetentinga institucija

Kompetentinga institucija, kaip apibrėžta 2 straipsnio 4 punkte, yra institucija, kompetentinga suteikti priverstines licencijas pagal nacionalinius patentus reglamentuojančius teisės aktus, nebent valstybė narė nuspręstų kitaip.

Valstybės narės apie paskirtą kompetentingą instituciją, kaip apibrėžta 2 straipsnio 4 punkte, informuoja Komisiją.

Pranešimai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Nustatytus kriterijus atitinkančios importuojančios šalys

Nustatytus kriterijus atitinkančios importuojančios šalys yra šios:

- a) bet kuri mažiausiai išsivysčiusi šalis, įtraukta į Jungtinių Tautų mažiausiai išsivysčiusių valstybių sąrašą;
- b) bet kuri PPO narė, kuri, nors ir nėra mažiausiai išsivysčiusi šalis, nurodyta a punkte, tačiau pranešė TRIPS tarybai apie ketinimą naudotis sistema kaip importuotoja, įskaitant tiek visapusišką, tiek ribotą naudojimąsi;
- c) bet kuri šalis, kuri, nors ir nėra PPO narė, tačiau EBPO Vystymosi paramos komiteto yra įtraukta į mažas pajamas

⁽¹⁾ OL L 311, 2001 11 28, p. 67. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/27/EB (OL L 136, 2004 4 30, p. 34).

gaunančių šalių, kuriose bendras nacionalinis produktas vienam gyventojui – mažiau kaip 745 JAV doleriai, sąrašą, ir kuri pranešė Komisijai apie ketinimą naudotis sistema kaip importuotoja, įskaitant tiek visapusišką, tiek ribotą naudojimąsi.

Tačiau bet kuri PPO narė, kuri pateikė pareiškimą PPO, jog ji neketina naudotis sistema kaip importuojanti PPO narė, nėra laikoma nustatytus kriterijus atitinkančia importuojančia šalimi.

5 straipsnis

Išplėtimas mažiausiai išsivysčiusioms ir besivystančioms šalims, kurios nėra PPO narės

Jei pagal 4 straipsnį nustatytus kriterijus atitinkanti importuojanti šalis nėra PPO narė, taikomos šios nuostatos:

- a) importuojanti šalis tiesiogiai Komisijai pateikia šio reglamento 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą;
- b) importuojanti šalis 8 straipsnio 1 dalyje nurodytame pranešime nurodo, kad ji naudosis sistema visuomenės sveikatos problemoms spręsti, o ne kaip priemone pramonės arba prekybos politikos tikslams siekti, ir kad ji imsis priemonių, nurodytų Sprendimo 4 punkte;
- c) kompetentinga institucija teisių turėtojo prašymu arba savo iniciatyva, jei pagal nacionalinius teisės aktus jai leidžiama veikti savo iniciatyva, gali panaikinti pagal šį straipsnį suteiktą priverstinę licenciją, jei importuojanti šalis nesilaikė b punkte nurodytų įsipareigojimų. Prieš panaikindama priverstinę licenciją kompetentinga institucija atsizvelgia į 6 straipsnio 3 dalies f punkte paminėtų institucijų pareiktas nuomones.

6 straipsnis

Paraiška priverstinei licencijai gauti

1. Pagal šį reglamentą bet kuris asmuo gali pateikti paraišką priverstinei licencijai gauti kompetentingai institucijai, esančiai valstybėje narėje arba valstybėse narėse, kuriose galioja patentai arba papildomos apsaugos liudijimai, taikomi jo numatytai gamybos ir pardavimo eksportui veiklai.

2. Jeigu paraišką priverstinei licencijai gauti pateikęs asmuo pateikia paraiškas tam pačiam produktui daugiau kaip vienos šalies institucijoms, jis tai nurodo kiekvienoje paraiškoje, kartu pateikdamas duomenis apie kiekius ir atitinkamas importuojančias šalis.

3. Pagal 1 dalį pateikiamoje paraiškoje nurodomi šie duomenys:

- a) pareiškėjo arba bet kurio agento ar atstovo, kurį pareiškėjas paskyrė jam atstovauti kompetentingoje institucijoje, vardas ir pavardė ar pavadinimas bei kontaktiniai duomenys;
- b) farmacijos produkto arba produktų, kuriuos pareiškėjas ketina gaminti ir parduoti eksportui pagal priverstinę licenciją, bendrinis pavadinimas;
- c) farmacijos produkto, kurį pareiškėjas siekia pagaminti pagal priverstinę licenciją, kiekis;
- d) importuojanti (-čios) šalis (-ys);
- e) kai taikoma, ankstesnių derybų su teisių turėtoju pagal 9 straipsnį įrodymai;
- f) įrodymai apie specialų prašymą iš:
 - i) importuojančios (-čių) šalies (-ių) įgaliotų atstovų; arba
 - ii) nevyriausybinių organizacijų, veikiančių pagal formalų vienos arba daugiau importuojančių šalių įgaliojimą; arba
 - iii) JT institucijų arba kitų tarptautinių sveikatos organizacijų, veikiančių pagal formalų vienos arba daugiau importuojančių šalių įgaliojimą,

parodantys reikalingo produkto kieki.

4. Nacionalinėje teisėje gali būti nustatomi tik formalūs arba administraciniai reikalavimai, būtini veiksmingam paraiškos nagrinėjimui užtikrinti. Šie reikalavimai negali nereikalingai padidinti pareiškėjui tenkančių kaštų arba prievolių, ir dėl jų priverstinių licencijų išdavimo procedūra neturi tapti sudėtingesnė už kitas nacionalinės teisės reglamentuojamas priverstinių licencijų išdavimo procedūras.

7 straipsnis

Teisių turėtojo teisės

Kompetentinga institucija nedelsdama praneša teisių turėtojui apie pateiktą paraišką priverstinei licencijai gauti. Prieš suteikdama priverstinę licenciją, kompetentinga institucija suteikia teisių turėtojui galimybę pakomentuoti paraišką ir pateikti kompetentingai institucijai bet kokią svarbią su paraiška susijusią informaciją.

8 straipsnis

Tikrinimas

1. Kompetentinga institucija patikrina, ar:

a) kiekviena paraiškoje nurodyta importuojanti šalis, kuri yra PPO narė, pateikė PPO pranešimą, numatytą Sprendime,

arba

b) kiekviena paraiškoje nurodyta importuojanti šalis, kuri nėra PPO narė, pateikė Komisijai pagal šį reglamentą numatytą pranešimą dėl kiekvieno paraiškoje nurodyto produkto, kuriame:

- i) nurodomas reikalingo produkto (-ų) pavadinimas (-ai) ir numatomi kiekiai;
- ii) tuo atveju, jei importuojanti šalis nėra mažiausiai išsivysčiusi šalis, patvirtinama, kad ta šalis įrodė turėjusi per mažai arba visai neturėjusi farmacijos sektoriaus gamybos pajėgumų, būtinų konkrečiam produktui arba produktams gaminti vienu iš Sprendimo priede numatytų būdų;
- iii) tuo atveju, jei farmacijos produktas yra patentuotas importuojančios šalies teritorijoje, patvirtinama, kad importuojanti šalis pagal TRIPS sutarties 31 straipsnį ir Sprendimo nuostatas suteikė arba ketina suteikti priverstinę licenciją šio produkto importui.

Ši dalis neapriboja lankstumo, kurį mažiausiai išsivysčiusios šalys turi pagal 2002 m. birželio 27 d. TRIPS tarybos sprendimą.

2. Kompetentinga institucija patikrina, ar paraiškoje nurodytas produkto kiekis neviršija kiekio, apie kurį PPO pranešė importuojanti šalis, kuri yra PPO narė, arba Komisijai pranešė importuojanti šalis, kuri nėra PPO narė, ir ar, atsižvelgiant į kitas priverstines licencijas, suteiktas kitur, bendras produkto kiekis, kurį leidžiama gaminti bet kuriai importuojančiai šaliai, ženkliai neviršija tos šalies PPO pranešto kiekio, tuo atveju, kai importuojančios šalys yra PPO narės, arba Komisijai, kai importuojančios šalys nėra PPO narės.

9 straipsnis

Išankstinės derybos

1. Pareiškėjas pateikia kompetentingą instituciją tenkinančius įrodymus, kad jis ėmėsi priemonių gauti leidimą iš teisių turėtojo ir kad šios pastangos per 30 dienų laikotarpį iki paraiškos pateikimo nebuvo sėkmingos.

2. 1 dalies reikalavimas netaikomas nacionalinės ypatingos padėties arba kitų ekstremalių situacijų atvejais arba viešojo nekomercinio naudojimo pagal TRIPS sutarties 31 straipsnio b punktą atvejais.

10 straipsnis

Priverstinių licencijų sąlygos

1. Suteikta licencija yra neperleidžiama, nebent su ta ūkio subjekto arba jo gero vardo dalimi, kuriai taikoma licencija, ir neišimtinė. Joje numatomos 2–9 dalyse nustatytos specialios sąlygos, kurias turi įvykdyti licenciatas.

2. Pagal licenciją gaminamo produkto (-ų) kiekis neviršija kiekio, kuris būtinai paraiškoje nurodytiems importuojančios (-čių) šalies (-ių) poreikiams patenkinti, atsižvelgiant į pagal kitur suteiktas priverstines licencijas gaminamo (-ų) produkto (-ų) kiekį.

3. Nurodomas licencijos galiojimo laikas.

4. Licencija yra griežtai skirta tik tiems veiksams, kurie yra būtini aptariamojo produkto gamybai eksportui ir jo platinimui paraiškoje nurodytoje (-ose) šalyje (-yse). Pagal priverstinę licenciją pagaminti arba importuoti produktai nesiuolomi pardavimui ir nepateikiami į jokios kitos nei paraiškoje nurodytos šalies rinką, išskyrus atvejus, kai importuojanti šalis pasinaudoja Sprendimo 6 straipsnio i punkto suteikiamomis galimybėmis eksportuoti į kitas regioninio prekybos susitarimo šalis nares, kuriose egzistuoja tokia pati sveikatos problema.

5. Pagal licenciją pagaminti produktai yra aiškiai identifikuojami naudojant specialias etiketes arba žymėjimą ir nurodant, kad produktai yra pagaminti pagal šį reglamentą. Jeigu toks atskyrimas yra įmanomas ir neturi esminės įtakos kainai, produktai specialios pakuotės ir (arba) specialaus spalvinimo ir (arba) formos pagalba atskiriami nuo teisių turėtojo pagamintų produktų. Ant pakuotės ir bet kokiame pridedamoje informacinėje medžiagoje nurodoma, kad produktui yra taikoma šiame reglamente numatyta priverstinė licencija, nurodant kompetentingos institucijos pavadinimą ir bet kokios identifikuojančios nuorodos numerį, taip pat aiškiai pažymint, kad produktas yra išimtinai skirtas eksportui ir platinimui atitinkamoje importuojančioje šalyje (-yse). Produkto charakteristikų detalės turi būti prieinamos valstybių narių muitinės įstaigoms.

6. Prieš išsiunčiant produktus paraiškoje nurodytai importuojančiai šaliai (-ims), licenciatas tinklalapyje nurodo šią informaciją:

a) pagal licenciją tiekiamus kiekius ir importuojančias šalis, į kurias jie yra tiekiami;

b) aptariamojo produkto arba produktų skiriamąsias savybes.

Tinklalapio adresą perduodamas kompetentingai institucijai.

7. Jeigu priverstinėje licencijoje nurodytas (-i) produktas (-ai) yra patentuotas (-i) paraiškoje nurodytose importuojančiose

šalyse, produktas (-ai) eksportuojamas (-i) tik tai tuo atveju, jeigu šios šalys išdavė priverstinę licenciją šių produktų importui, pardavimui ir (arba) platinimui.

8. Kompetentinga institucija teisių turėtojo prašymu arba savo iniciatyva, jeigu nacionalinė teisė leidžia kompetentingai institucijai veikti savo iniciatyva, gali pareikalauti susipažinti su licenciatu saugomais apskaitos registrais ir įrašais tik tam, kad patikrintų, ar yra laikomasi licencijos sąlygų, ypač tų, kurios yra susijusios su galutine produktų paskirties vieta. Registruose ir įrašuose turi būti produkto eksportą patvirtinantys įrodymai (atitinkamos muitinės patvirtinta eksporto deklaracija) bei importą patvirtinantys įrodymai iš kurios nors vienos 6 straipsnio 3 dalies f punkte minimos institucijos.

9. Licenciatas teisių turėtojui privalo sumokėti atitinkamą atlygį, kurį kompetentinga institucija nustato vadovaudamasi tokia tvarka:

a) 9 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais atlygis nustatomas daugiausiai 4 % nuo visos kainos, kurią moka importuojanti šalis arba kuri mokama jos vardu, dydžio;

b) visais kitais atvejais atlygis nustatomas atsižvelgiant į panaudojimo ekonominę vertę, nustatytą atitinkamai importuojančiai (-ioms) šaliai (-ims) pagal tą licenciją, taip pat atsižvelgiant į su licencijos išdavimu susijusias humanitarines arba nekomercines aplinkybes.

10. Licencijos sąlygos nepažeidžia platinimo būdų importuojančioje šalyje.

Platinimas gali būti vykdomas bet kurios iš 6 straipsnio 3 dalies f punkte išvardintų institucijų, taip pat komerciniais arba nekomerciniais pagrindais, įskaitant platinimą nemokamai.

11 straipsnis

Paraiškos atmetimas

Kompetentinga institucija atmeta paraišką, jei nėra įvykdoma bent viena iš 6–9 straipsniuose numatytų sąlygų arba jeigu paraiškoje nėra elementų, būtinų kompetentingai institucijai siekiant suteikti licenciją pagal 10 straipsnį. Prieš atmesdama paraišką, kompetentinga institucija suteikia pareiškėjui galimybę ištaisyti padėtį ir būti išklaustam.

12 straipsnis

Pranešimas

Suteikusi priverstinę licenciją, valstybė narė tarpininkaujant Komisijai informuoja TRIPS tarybą apie licencijos suteikimą ir jai nustatytas specialias sąlygas.

Informacijoje turi būti nurodyti šie duomenys apie licenciją:

- a) licencianto vardas, pavardė ar pavadinimas ir adresas;
- b) aptariamasis (-ieji) produktas (-ai);
- c) tiekiamas kiekis;
- d) šalis (-ys), į kurią (-ias) produktas arba produktai bus eksportuojami;
- e) licencijos galiojimo terminas;
- f) 10 straipsnio 6 dalyje nurodyto tinklalapio adresas.

13 straipsnis

Importo draudimas

1. Produktų, kurie pagaminti pagal priverstinę licenciją, suteiktą Sprendimo ir (arba) šio reglamento pagrindu, importas į Bendriją siekiant išleisti juos į laisvąją apyvarą, reeksportuoti, nustatyti jiems suspenduojančias procedūras arba patalpinti juos į laisvąją zoną arba laisvąjį sandėlį, yra draudžiamas.

2. 1 dalis netaikoma, kai reeksportuojama į paraiškoje nurodytą, ant pakuotės ir su produktu susijusioje dokumentacijoje identifikuotą importuojančią šalį arba kai produktui taikoma tranzito arba muitinės sandėlio procedūra, arba jis yra saugomas laisvojoje zonoje arba laisvajame sandėlyje, ruošiant jį reeksportui į šią importuojančią šalį.

14 straipsnis

Muitinės įstaigų veiksmai

1. Jeigu yra pakankamas pagrindas įtarti, kad produktai, kurie pagaminti pagal priverstinę licenciją, suteiktą Sprendimo ir (arba) šio reglamento pagrindu, yra importuojami į Bendriją pažeidžiant 13 straipsnio 1 dalį, muitinės įstaigos sustabdo šių produktų išleidimą arba juos sulaiko laikotarpiui, per kurį bus gautas kompetentingos institucijos sprendimas dėl prekių pobūdžio. Valstybės narės užtikrina, kad įstaiga turėtų įgaliojimus patikrinti, ar toks importas vyksta. Sustabdymo arba sulaikymo laikotarpis neviršija 10 darbo dienų, tačiau esant ypatingoms aplinkybėms, šis laikotarpis gali būti pratęstas ne daugiau kaip dar 10 darbo dienų. Pasibaigus tam laikotarpiui, su sąlyga, kad buvo laikytasi visų muitinės formalumų, produktai išleidžiami.

2. Kompetentinga institucija, teisių turėtojas ir aptariamų produktų gamintojas arba eksportuotojas nedelsiant informuojami apie produktų išleidimo sustabdymą arba sulaikymą ir gauna visą prieinamą informaciją apie aptariamus produktus. Būtina deramai atsižvelgti į nacionalines nuostatas, reglamentuojančias asmens duomenų bei komercinės ir pramoninės paslapties bei profesinio ir administracinio konfidencialumo apsaugą.

Importuotojui ir tam tikrais atvejais eksportuotojui suteikiama galimybė pateikti kompetentingai institucijai, jo nuomone, tinkamą informaciją apie produktus.

3. Jeigu patvirtinama, kad produktai, kurių išleidimas muitinės įstaigų sprendimu buvo sustabdytas arba kurie buvo sulaikyti, pažeidžiant 13 straipsnio 1 dalį, buvo skirti importui į Bendriją, kompetentinga institucija užtikrina šių produktų konfiskavimą ir sunaikinimą pagal nacionalinių teisės aktų nuostatas.

4. Prekių išleidimo sustabdymo, sulaikymo arba konfiskavimo procedūra atliekama importuotojo sąskaita. Jeigu išieškoti tų išlaidų iš importuotojo neįmanoma, jos pagal nacionalinius teisės aktus gali būti išieškotos iš bet kurio kito asmens, atsakingo už bandymą neteisėtai importuoti tas prekes.

5. Jeigu nustatoma, kad produktais, kurių išleidimas muitinės įstaigų sprendimu buvo sustabdytas arba kurie buvo sulaikyti, nebuvo pažeista 13 straipsnio 1 dalis, muitinės įstaigos perduoda produktus gavėjui su sąlyga, kad buvo laikytasi visų muitinės formalumų.

6. Kompetentinga institucija informuoja Komisiją apie bet kokius pagal šį reglamentą priimtus sprendimus dėl konfiskavimo ar sunaikinimo.

15 straipsnis

Asmeniniam багаžui taikoma išimtis

13 ir 14 straipsniai netaikomi nekomercinio pobūdžio prekėms, kurios yra turistų asmeniniame багаže, yra skirtos asmeniniam naudojimui, jų kiekis neviršija nustatytų nuo muitų atleidžiamų kiekių.

16 straipsnis

Licencijos panaikinimas arba peržiūra

1. Užtikrinant deramą teisėtų licencianto interesų apsaugą, pagal šį reglamentą suteikta priverstinė licencija kompetentingos institucijos arba vienos iš 17 straipsnyje nurodytų institucijų sprendimu gali būti panaikinta, jeigu licenciatas nesilaiko licencijos sąlygų.

Kompetentinga institucija turi teisę pagrįstu teisių turėtojo arba licencianto prašymu įvertinti, ar buvo laikomasi licencijos sąlygų. Jei reikia, šis įvertinimas atliekamas remiantis įvertinimu, atliktu importuojančioje šalyje.

2. Apie pagal šį reglamentą suteiktos licencijos panaikinimą tarpininkaujant Komisijai informuojama TRIPS taryba.

3. Po licencijos panaikinimo kompetentinga institucija arba bet kuri kita valstybės narės paskirta įstaiga turi teisę nustatyti tinkamą laikotarpį, per kurį licenciatas bet kokį jo turimą, saugomą, valdomą arba kontroliuojamą produktą savo sąskaita perkelia į šio produkto stokojančias šalis, kaip nurodyta 4 straipsnyje, arba sunaikina jį kompetentingos institucijos arba kitos valstybės narės paskirtos įstaigos po konsultacijų su teisių turėtoju nustatyta tvarka.

4. Kai importuojanti šalis praneša, kad farmacijos produktų kiekis nebeatpatina jos poreikių, o licenciatas pateikia paraišką, kompetentinga institucija gali pakeisti licencijos sąlygas ir leisti gaminti bei eksportuoti papildomus produkto kiekius, kad būtų patenkinti atitinkamos importuojančios šalies poreikiai. Tokiais atvejais, jei licenciatas nurodo pirminę priverstinę licenciją, licenciatu paraiška nagrinėjama supaprastinta ir pagreitinta tvarka, nereikalaujant pateikti 6 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nurodytos informacijos. Tais atvejais, kai taikoma 9 straipsnio 1 dalis, bet netaikoma 9 straipsnio 2 dalyje nurodyta nukrypti leidžianti nuostata, jei papildomai prašomas kiekis neviršija 25 % pirminėje licencijoje nustatyto kiekio, kitų derybų su teisių turėtoju įrodymų pateikti nereikalaujama.

Tais atvejais, kai taikoma 9 straipsnio 2 dalis, derybų su teisių turėtoju įrodymų pateikti nereikalaujama.

17 straipsnis

Skundai

1. Skundus dėl bet kurio kompetentingos institucijos sprendimo, taip pat ginčus dėl atitinkamo licencijos sąlygoms nagrinėja atitinkama įstaiga, atsakinga už tai pagal nacionalinę teisę.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija ir (arba) 1 dalyje nurodyta įstaiga turėtų teisę, gavusi skundą dėl sprendimo suteikti priverstinę licenciją, nustatyti, jog skundas sustabdo jos galiojimą.

18 straipsnis

Vaistų saugumas ir veiksmingumas

1. Kai paraiška priverstinei licencijai gauti yra susijusi su vaistais, pareiškėjas gali pasinaudoti:

a) Reglamento (EB) Nr. 726/2004 58 straipsnyje numatyta mokslinės nuomonės procedūra, arba

b) bet kokiomis panašiomis nacionalinėje teisėje numatytomis procedūromis, pvz., mokslinių nuomonių arba vien tik už Bendrijos ribų esančioms rinkoms skirtų eksporto liudijimų.

2. Jei prašyme pasinaudoti kuria nors iš aukščiau išvardytų procedūrų yra minimas produktas, kuris yra generinė referencinio vaisto, kuriam yra arba buvo išduotas leidimas prekiauti rinkoje pagal Direktyvos 2001/83/EB 6 straipsnį, versija, Reglamento (EB) Nr. 726/2004 14 straipsnio 11 dalyje ir Direktyvos 2001/83/EB 10 straipsnio 1 ir 5 dalyse numatyti apsaugos laikotarpiai netaikomi.

19 straipsnis

Peržiūra

Praėjus trejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo ir kas trejus metus po to Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui pranešimą apie šio reglamento veikimą, kuriame būtų numatyti reikalingi pakeitimai. Pranešimas visų pirma turi apimti:

a) 10 straipsnio 9 dalies taikymą nustatant teisių turėtojo atlygį;

b) 16 straipsnio 4 dalyje nurodytos supaprastintos ir pagreitinotos tvarkos taikymą;

c) 10 straipsnio 5 dalyje nurodytų reikalavimų pakankamumą siekiant užkirsti kelią prekybos nukreipimui; ir

d) šio reglamento įnašą įgyvendinant Sprendimu nustatytą sistemą.

20 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre, 2006 m. gegužės 17 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/38/EB

2006 m. gegužės 17 d.

iš dalies keičianti Direktyvą 1999/62/EB dėl sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 71 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Direktyvą 1999/62/EB⁽¹⁾, ypač į jos 7 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽²⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁽³⁾,laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos⁽⁴⁾,

kadangi:

- (1) Konkurencijos tarp transporto įmonių valstybėse narėse iškraipymų panaikinimas, tinkamas vidaus rinkos veikimas bei didesnis konkurencingumas priklauso nuo to, ar įdiejami teisingi vežėjų apmokestinimo už naudojimąsi infrastruktūra mechanizmai. Tam tikras suderinimo lygis jau yra pasiektas Direktyva 1999/62/EB.
- (2) Siekiant skatinti tvarią transporto sistemą Bendrijoje yra būtina teisingesnė apmokestinimo už naudojimąsi kelių infrastruktūra sistema, kuri būtų grindžiama principu „naudotojas moka“ ir galimybe taikyti principą „teršėjas moka“ ir kuri būtų įgyvendinama, pvz., renkant skirtingo dydžio rinkliavas priklausomai nuo transporto priemonės aplinkosaugos veiksmingumo rodiklių. Tvirtu ekonomikos augimo bei tinkamo vidaus rinkos, įskaitant periferinius regionus, veikimo sumetimais tikslo optimaliai naudoti esamą kelių tinklą ir žymiai sumažinti jo neigiamą poveikį turėtų būti siekiama vengiant dvigubo apmokestinimo ir neužkraunant papildomos naštos operatoriams.
- (3) Baltojoje knygoje „2010 m. Europos transporto politika: laikas spręsti“ Komisija paskelbė ketinanti siūlyti direktyvą dėl apmokestinimo už naudojimąsi kelių infrastruktūra. Europos Parlamentas savo 2003 m.
- (4) Europos Vadovų Taryba, posėdžiavusi Geteberge, pirminkaujamosios valstybės narės išvadų 29 punkte teigia, kad tvaraus transporto politika turėtų spręsti didėjančių eismo apimčių ir grūsčių, triukšmo bei taršos lygių problemą ir skatinti taikyti aplinkos neteršiančias transporto rūšis bei visiškai internalizuoti socialinius ir aplinkos apsaugos kaštus.
- (5) Siekiant nustatyti rinkliavas, Direktyvoje 1999/62/EB atsižvelgiama į infrastruktūros statybos, eksploatavimo, priežiūros ir plėtros kaštus. Reikia konkrečios nuostatos, aiškiai nurodančios statybos kaštus, į kuriuos gali būti atsižvelgiama.
- (6) Tarptautinės kelių transporto operacijos yra intensyviausios transeuropiniame kelių transporto tinkle. Be to, komerciniam transportui yra labai svarbu, kad tinkamai funkcionuotų vidaus rinka. Todėl komerciniam transportui transeuropiniame kelių tinkle, kaip apibrėžta 1996 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1692/96/EB, pateikiančiame Bendrijos gaires dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros⁽⁵⁾, turėtų būti taikoma Bendrijos struktūra. Pagal subsidiarumo principą valstybėms narėms turėtų būti leidžiama savo nuožiūra taikyti rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius keliuose, kurie nėra transeuropinio kelių tinklo dalis, laikantis Sutarties. Jei valstybės narės nusprendžia toliau taikyti arba įvesti rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius tik tam tikruose transeuropinio kelių tinklo savo teritorijoje ruožuose, bet ne tuose, kurie yra atokūs, kuriuose grūsčių ir taršos lygis nedidelis arba kadangi tai svarbu naujos rinkliavų tvarkos įvedimo požiūriu, tinklo ruožai, kuriuose bus renkamos

⁽¹⁾ OL L 187, 1999 7 20, p. 42. Direktyva su pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.⁽²⁾ OL C 241, 2004 9 28, p. 58.⁽³⁾ OL C 109, 2004 4 30, p. 14.⁽⁴⁾ 2004 m. balandžio 20 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 104 E, 2004 4 30, p. 371), 2005 m. rugsėjo 6 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 275 E, 2005 11 8, p. 1) ir 2005 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2006 m. kovo 27 d. Tarybos sprendimas.⁽⁵⁾ OL C 43 E, 2004 2 19, p. 250.⁽⁶⁾ OL L 228, 1996 9 9, p. 1. Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 884/2004/EB (OL L 167, 2004 4 30, p. 1).

rinkliavos arba mokesčiai, turėtų būti nustatyti nediskriminuojant tarptautinio eismo ir nelemti operatorių konkurencijos iškraipymo. Tie patys reikalavimai turėtų būti taikomi tais atvejais, kai eismo srautų valdymo tikslais valstybė narė palieka arba įveda rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius transeuropiniam kelių tinklui nepriklausančiuose keliuose, pvz., lygiagrečiuose keliuose.

- (7) Jeigu valstybė narė nusprendžia taikyti rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius ne tik transeuropiniame kelių tinkle, bet, pvz., taip pat ir lygiagrečiuose keliuose, į kuriuos eismas gali būti nukreiptas iš transeuropinių kelių tinklo ir (arba) kurie tiesiogiai konkuruoja su tam tikromis to tinklo dalimis, ji turėtų užtikrinti veiksmų koordinavimą su už šiuos kelius atsakingomis institucijomis.
- (8) Siekiant kaštų efektyvumo įgyvendinant rinkliavų sistemas, apribojimai kontroliuojant rinkliavas nebūtinai turi būti taikomi visai infrastruktūrai, kuriai nustatoma rinkliava. Valstybės narės gali nuspręsti įgyvendinti šią direktyvą naudodamos rinkliavas tik konkrečioje infrastruktūros, kuriai nustatyta rinkliava, vietoje. Tai neturėtų diskriminuoti nevietinio transporto.
- (9) Rinkliavos turėtų būti grindžiamos infrastruktūros kaštų susigrąžinimo principu. Tais atvejais, kai tokios infrastruktūros buvo bendrai finansuojamos iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto, Bendrijos fondų įnašas neturėtų būti susigrąžinamas per rinkliavas, nebent atitinkamuose Bendrijos dokumentuose yra konkrečios nuostatos, kuriomis atsižvelgiama į būsimas įplaukas iš rinkliavų nustatant Bendrijos bendro finansavimo sumą.
- (10) Tai, kad naudotojas gali priimti sprendimus, kurie turės poveikio rinkliavų naštai, pasirinkdamas mažiausiai taršias transporto priemones, laiką, kai susidaro mažiau transporto grūsčių, yra svarbi sudedamoji apmokestinimo sistemos dalis. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę diferencijuoti rinkliavas atsižvelgdamos į transporto priemonės kategoriją, nustatomą pagal teršalų išmetimą („EURO“ klasifikacija), tai, kiek žalos ji daro keliams, bei grūsčių vietą, laiką ir dydį. Toks rinkliavų dydžio diferencijavimas turėtų būti proporcingas siekiamam tikslui.
- (11) Kelių infrastruktūros komercinės kainodaros aspektų, kuriems netaikoma ši direktyva, atžvilgiu turėtų būti laikomasi Sutarties taisyklių.
- (12) Ši direktyva neturi poveikio rinkliavų ir (arba) naudotojo mokesčių už infrastruktūrą sistemą nustatančių valstybių narių laisvam pasirinkimui numatyti tinkamą šių

mokesčių kompensavimą, nepažeidžiant Sutarties 87 ir 88 straipsnių. Dėl tokio kompensavimo neturėtų kilti konkurencijos iškraipymų vidaus rinkoje ir kompensuojant reikėtų laikytis atitinkamų Bendrijos teisės nuostatų, pirmiausia minimalių transporto priemonėms taikytinų mokesčių tarifų, nustatytų Direktyvos 1999/62/EB I priede, bei 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/96/EB, pakeičiančios Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą⁽¹⁾, nuostatų.

- (13) Jeigu valstybės narės renka rinkliavas arba naudotojo mokesčius už naudojimąsi keliais transeuropiniame kelių tinkle, apmokestinamiems keliams turėtų būti teikiamas atitinkamas prioritetas valstybių narių techninės priežiūros tvarkaraščiuose. Pajamos iš rinkliavų arba naudotojo mokesčių turėtų būti naudojamos atitinkamos infrastruktūros priežiūrai ir visam transporto sektoriui siekiant subalansuotos ir tvarios transporto tinklų plėtros.
- (14) Ypatingą dėmesį reikėtų skirti kalnuotiems regionams, pavyzdžiui, Alpėms ar Pirėnams. Svarbūs naujos infrastruktūros projektai dažnai būdavo nepradėti įgyvendinti, kadangi nebuvo reikiamų didelių finansinių išteklių. Todėl tokiuose regionuose iš naudotojų gali būti reikalaujama mokėti padidintą sumą, skirtą finansuoti pagrindinius Europai labai reikšmingus projektus, įskaitant tuos, kurie yra susiję su kita transporto rūšimi tame pačiame koridoriuje. Ši suma turėtų būti siejama su projekto finansinėmis reikmėmis. Ji taip pat turėtų būti siejama su baziniu rinkliavų dydžiu siekiant išvengti dirbtinai didelių mokesčių bet kuriame koridoriuje, kadangi dėl to transportas būtų nukreipiamas į kitus koridorius, taip sukeliant vietines problemas dėl grūsčių ir nulemiant neefektyvų naudojimąsi tinklais.
- (15) Mokesčiai turėtų būti nediskriminuojantys, o juos renkant neturėtų būti nustatyta papildomų formalumų ar sudaryta kliūčių prie vidaus sienų. Todėl reikėtų imtis atitinkamų priemonių, kad atsitiktiniai naudotojai galėtų juos lengviau sumokėti, pirmiausia tais atvejais, kai rinkliavos ir (arba) kiti naudotojo mokesčiai renkami naudojant tik tokią sistemą, kai reikia naudotis elektroniniais transporto priemonėje įrengtais mokėjimo prietaisais.
- (16) Siekiant, kad eismas nebūtų nukreipiamas dėl skirtingos tvarkos valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse, Komisija, derėdamasi dėl tarptautinių susitarimų, turėtų mėginti užtikrinti, kad trečiojoji šalis nesiimtų jokių priemonių, pvz., prekybos tranzito teisėmis sistemos, kuriomis galėtų būti diskriminuojamas tranzitu vykstantis transportas.

⁽¹⁾ OL L 283, 2003 10 31, p. 51. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/75/EB (OL L 157, 2004 4 30, p. 100).

(17) Siekiant užtikrinti nuoseklų ir subalansuotą infrastruktūros apmokestinimo sistemos taikymą, naudojant naują rinkliavų tvarką kaštai turėtų būti apskaičiuojami pagal II priede išdėstytus pagrindinius principus, arba jų dydis neturėtų viršyti dydžio, kuris susidarytų taikant šiuos principus. Šie reikalavimai neturėtų būti taikomi esamai tvarkai, nebent ji ateityje būtų žymiai keičiama. Tokiais esminiais pakeitimais būtų laikomi žymūs rinkliavų sistemos pradinųjų sąlygų pakeitimai keičiant sutartį su rinkliavų sistemos operatoriumi, bet jais nebūtų laikomi pradinėje sistemoje numatyti pakeitimai. Koncesijos sutarčių atveju esminius pakeitimus būtų galima įgyvendinti pagal viešųjų pirkimų procesą. Siekiant užtikrinti skaidrumą nesukuriant kliūčių rinkos ekonomikos veikimui ir valstybinių bei privačių subjektų partnerystei, valstybės narės taip pat turėtų informuoti Komisiją, kad ši galėtų pateikti nuomonę, apie vienetų vertes ir kitus parametrus, kuriuos jos ketina naudoti apskaičiuodamos įvairius mokesčių kaštų elementus, arba koncesijos sutarčių atveju – atitinkamą sutartį ir režimą, kuriuo remiamasi. Komisijos nuomonės, priimtos prieš įvedant naują rinkliavų tvarką valstybėse narėse, visiškai neturi įtakos Sutartyje numatyta Komisijos pareigai užtikrinti, kad būtų taikoma Bendrijos teisė.

(18) Siekiant sudaryti sąlygas ateityje priimti pagrįstą ir objektyvų sprendimą dėl galimybės taikyti principą „teršėjas moka“ visų rūšių transportui internalizuojant išorinius kaštus, remiantis moksliskai pripažintais duomenimis turėtų būti sukurti vienodi kaštų apskaičiavimo principai. Ateityje priimant sprendimą šiuo klausimu, turėtų būti visapusiškai atsižvelgta į vežimo bendrovėms jau tenkančią mokesčių našta, įskaitant transporto priemonių ir degalų akcizo mokesčius.

(19) Komisija turėtų pradėti rengti visuotinai pritaikomą, skaidrų ir aiškų visų išorinių kaštų įvertinimo modelį, kuriuo remiantis ateityje būtų apskaičiuojami infrastruktūros mokesčiai. Atlikdama šį darbą Komisija turėtų išnagrinėti visas galimybes, kaip atsižvelgti į išorinių kaštų sandarą, atsižvelgdama į 2001 m. savo Baltojoje knygoje „Europos transporto politika 2010 m.“ išvardytus elementus ir atidžiai įvertindama poveikį, kurį turėtų įvairių kaštų internalizavimas. Europos Parlamentas ir Taryba kruopščiai išnagrinės tokį Komisijos pasiūlymą dėl tolesnės Direktyvos 1999/62/EB peržiūros.

(20) Kuriant apmokestinimo už naudojimosi kelių infrastruktūra sistema, reikia tolesnės techninės pažangos. Turėtų egzistuoti procedūra, leidžianti Komisijai, pasi-

konsultavus su valstybėmis narėmis, pritaikyti Direktyvos 1992/62/EB reikalavimus prie techninės pažangos.

(21) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimanamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (!).

(22) Kadangi šios direktyvos tikslų – suderinti sąlygas, taikytinas rinkliavoms ir naudotojo mokesčiams už naudojamą kelių infrastruktūrą, – pačios valstybės narės negali deramai pasiekti ir, atsižvelgiant į jų europinį pobūdį ir siekiant apsaugoti transportui skirtą vidaus rinką, tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

(23) Direktyva 1999/62/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 1999/62/EB iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) „transeuropinis kelių tinklas“ yra 1996 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1692/96/EB, pateikiančio Bendrijos rekomendacijos dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros (*), I priedo 2 skirsnyje apibrėžtas kelių tinklas, vaizduojamas žemėlapiuose. Žemėlapiuose daroma nuoroda į atitinkamus šio sprendimo rezoliucinėje dalyje ir (arba) II priede minimus skirsnius;

(*) OL L 228, 1996 9 9, p. 1. Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 884/2004/EB (OL L 167, 2004 4 30, p. 1).“;

b) įterpiami šie punktai:

„aa) „statybos kaštai“ yra su statyba susiję kaštai, prireikus įskaitant finansavimo kaštus:

— naujos infrastruktūros ar naujos infrastruktūros patobulinimų (įskaitant žymius konstrukcijų remontus) arba

(!) OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

— infrastruktūros ar infrastruktūros patobulinimų (įskaitant žymius konstrukcijų remontus), užbaigtų ne daugiau kaip 30 metų iki 2008 m. birželio 10 d., jeigu iki 2008 m. birželio 10 d. rinkliavų tvarka jau nustatyta, arba užbaigtų ne daugiau kaip 30 metų prieš nustatant naują rinkliavų tvarką, įvedamą po 2008 m. birželio 10 d.; kaštai, susiję su infrastruktūra ar infrastruktūros patobulinimais, užbaigtais nepasibaigus šiems terminams, taip pat gali būti laikomi statybos kaštais, jeigu:

i) valstybė narė, sudarydama sutartį su rinkliavų sistemos operatoriumi arba priimdama kitus lygiavėrcio poveikio teisinius aktus, kurie įsigalioja iki 2008 m. birželio 10 d., sukūrė rinkliavų sistemą, kurioje numatoma susigrąžinti šiuos kaštus arba

ii) valstybė narė gali įrodyti, kad statant atitinkamą infrastruktūrą buvo labai svarbu, kad jos numatytas tarnavimo laikotarpis būtų ilgesnis negu 30 metų.

Visais atvejais statybos kaštų, į kuriuos reikia atsižvelgti, dalis neviršija projekte numatyto dabartinio tarnavimo laikotarpio dalies tų infrastruktūros komponentų, kurie dar veiks 2008 m. birželio 10 d. arba naujos rinkliavų tvarkos nustatymo dieną, jei ji yra vėlesnė.

Į infrastruktūros arba infrastruktūros patobulinimų kaštus galima įtraukti konkrečias infrastruktūros išlaidas, skirtas triukšmo poveikiui sumažinti ar kelių eismo saugumui pagerinti, bei faktinius infrastruktūros operatoriaus mokėjimus, susijusius su objektyviais aplinkos apsaugos elementais, pavyzdžiui, apsauga nuo dirvožemio taršos;

ab) „finansavimo kaštai“ yra paskolų palūkanos ir (arba) akcininkų piniginių įnašų pelnas;

ac) „žymūs konstrukcijų remontai“ yra konstrukcijų remontai, išskyrus remontus, kurie nebeturi aktualios naudos eismo dalyviams, pavyzdžiui, jeigu vietoje remontų vykdomas tolesnis naujos kelio dangos klojimas ar kiti statybos darbai;“;

c) b punktas pakeičiamas taip:

„b) „rinkliava“ yra nustatyto dydžio mokestis už transporto priemonę, važiuojančią tam tikrą atstumą 7 straipsnio 1 dalyje nurodytoje infrastruktūroje; mokesčio dydis nustatomas pagal nuvažiuotą atstumą ir transporto priemonės rūšį;“;

d) įterpiamas šis punktas:

„ba) „svertinė vidutinė rinkliava“ yra bendra tam tikru laikotarpiu surinktų rinkliavų pajamų suma, kuri padalijama iš tuo laikotarpiu tam tikru tinklu, kuriame taikomos rinkliavos, transporto priemonių nuvažiuotų kilometrų skaičiaus; pajamos ir transporto priemonių nuvažiuoti kilometrai apskaičiuojami transporto priemonėms, kurioms taikomos rinkliavos;“;

e) c, d, e ir f punktai pakeičiami taip:

„c) „naudotojo mokestis“ yra nustatyto dydžio mokestis, kuriuo suteikiama teisė tam tikrą laikotarpį eksploatuoti transporto priemonę 7 straipsnio 1 dalyje nurodytoje infrastruktūroje;

d) „transporto priemonė“ yra motorinė transporto priemonė arba sekcijomis sujungiamą transporto priemonę, skirta ar eksploatuojama tik kroviniams keliais vežti, kurios pakrautos maksimalus leistinas svoris yra virš 3,5 tonų;

e) „EURO 0“, „EURO I“, „EURO II“, „EURO III“, „EURO IV“, „EURO V“, „EEV“ kategorijų transporto priemonė yra transporto priemonė, kuri atitinka 0 priede nustatytas emisijos ribas;

f) „transporto priemonės tipas“ yra kategorija, kuriai priskiriama transporto priemonė pagal ašių skaičių, jos dydį ar svorį, ar pagal kitą žalą keliams atspindinčius transporto priemonės klasifikacijos faktorius, pavyzdžiui, IV priede nustatytą žalos keliams klasifikavimo sistemą, jeigu naudojama klasifikavimo sistema grindžiama transporto priemonės savybėmis, kurios nurodytos visose valstybėse narėse naudojamuose dokumentuose arba yra aiškiai matomos.“;

f) papildoma šiais punktais:

„g) „koncesijos sutartis“ yra „viešoji darbų koncesija“ arba „paslaugų koncesija“, kaip apibrėžta 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (*) 1 straipsnyje;

h) „koncesijos rinkliava“ yra rinkliava, kurią koncesioninkas ima pagal koncesijos sutartį.

(*) OL L 134, 2004 4 30, p. 114. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2083/2005 (OL L 333, 2005 12 20, p. 28).“;

2) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1, 2, 3 ir 4 dalys pakeičiamos taip:

„1. Valstybės narės gali toliau imti arba įvesti rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius transeuropiniame kelių tinkle arba to tinklo dalyse, tik laikydamosi 2–12 dalyse išdėstytų sąlygų. Tai nepažeidžia valstybių narių teisės, laikantis Sutarties, taikyti rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius keliuose, kurie nėra transeuropinio kelių tinklo dalis, *inter alia*, lygiagrečiuose keliuose, į kuriuos eismas gali būti nukreiptas iš transeuropinio kelių tinklo ir (arba) kurie tiesiogiai konkuruoja su tam tikromis tokio tinklo dalimis, bei transeuropiniame kelių tinkle kitoms motorinėms transporto priemonėms, kurioms netaikomas „transporto priemonės“ sąvokos apibrėžimas, su sąlyga, kad nustatant rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius tokiuose keliuose nediskriminuojamas tarptautinis eismas ir neiškraipoma operatorių konkurencija.

1a. Jeigu valstybė narė nusprendžia toliau taikyti arba įvesti rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius tik tam tikruose transeuropinio kelių tinklo ruožuose, atitinkamomis išimtimis, taikomomis kitoms dalims (pvz., dėl jų atokumo, nedidelio grūsčių ar taršos lygio, arba jei išimtis būtina norint įvesti naują rinkliavų tvarką), niekaip nediskriminuojamas tarptautinis eismas.

2. a) Valstybė narė gali nuspręsti toliau imti arba nustatyti rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius, taikomus tik transporto priemonėms, kurių maksimalus leistinas pakrautos transporto priemonės svoris nėra mažesnis kaip 12 tonų. Jeigu valstybė narė nusprendžia taikyti rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius transporto priemonėms, kurių svoris nesiekia šios svorio ribos, taikomos šios direktyvos nuostatos.

b) Nuo 2012 m. rinkliavos ir (arba) naudotojo mokesčiai taikomi visoms transporto priemonėms.

c) Valstybė narė gali nukrypti nuo b punkte išdėstyto reikalavimo, jei mano, kad taikant rinkliavas transporto priemonėms, kurių svoris mažesnis kaip 12 tonų:

— būtų labai pakenkta laisvam transporto srautui, aplinkai ar sveikatai arba padidėtų triukšmo lygis ar transporto grūstys, arba

— atsirastų administracinių išlaidų, kurios sudarytų daugiau kaip 30 % gautų papildomų pajamų.

3. Rinkliavos ir naudotojo mokesčiai negali būti taikomi vienu metu tam tikrai transporto priemonės kategorijai už naudojimąsi kuria nors viena atskira kelio atkarpa. Tačiau valstybės narės rinkliavas taip pat gali imti tuose tinkluose, kuriuose naudotojo mokesčiai imamas už naudojimąsi tiltais, tuneliais ir kalnų pervažiomis.

4. Rinkliavos ir naudotojo mokesčiai negali tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuoti vežėjo pagal pilietybę, vežėjo šalį ar buveinę, ar pagal transporto priemonės registraciją, arba pagal transporto operacijos kilmę ar maršruto tikslą.“;

b) įterpiamos šios dalys:

„4a. Valstybės narės gali numatyti sumažintus rinkliavų tarifus ar naudotojo mokesčius, arba atleisti nuo prievolės mokėti rinkliavas ar naudotojo mokesčius už transporto priemonės, kurioms netaikomas reikalavimas įrengti ir naudoti tachografus pagal 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų (*), bei atvejais, kurie yra nurodyti šios direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose ir kuriems taikomos juose nurodytos sąlygos.

4b. Kadangi dėl apmokestinimo struktūros, apimančios nuolaidas ar rinkliavų sumažinimus dažniems naudotojams, infrastruktūros operatoriui galėtų sumažėti administracinės išlaidos, valstybės narės gali numatyti tokias nuolaidas ar sumažinimus su sąlyga, kad:

— jos laikosi 10 dalies a punkte nustatytų sąlygų,

— jos laikosi Sutarties, ypač jos 12, 49, 86 ir 87 straipsnių,

— jos neiškreipia konkurencijos vidaus rinkoje,

— atsiradusi apmokestinimo struktūra yra linijinė, proporcinga, prieinama visiems naudotojams vienodomis sąlygomis, ir dėl jos kiti naudotojai neturi mokėti didesnių rinkliavų, kad būtų padengti papildomi kaštai.

Tokios nuolaidos ar sumažinimai visais atvejais neviršija 13 % rinkliavos, sumokėtos už lygiavertės transporto priemonės, kurios neatitinka nuolaidų ar rinkliavos sumažinimo sąlygų.

4c. Visos nuolaidų ir sumažinimo schemos pateikiamos Komisijai, kuri patikrina, ar laikomasi 4a ir 4b dalyse nustatytų sąlygų ir jas patvirtina 9c straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

(*) OL L 370, 1985 12 31, p. 8. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 432/2004 (OL L 71, 2004 3 10, p. 3).“;

c) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Rinkliavų ir (arba) naudotojo mokesčių rinkimo tvarka negali nei finansiskai, nei kitu būdu nepagrįstai sukurti nepalankią padėtį nereguliariai besinaudojantiems kelių tinklu. Ypač tais atvejais, kai valstybė narė renka rinkliavas ir (arba) naudotojo mokesčius naudodamasi tik sistema, pagal kurią reikia naudotis transporto priemonėse įrengtais prietaisais, ta valstybė narė sudaro galimybę gauti atitinkamus transporto priemonėse įrengtus prietaisus derama administracine ir ekonomine tvarka.“;

d) 7 dalies antroji ir trečioji pastraipos išbraukiamos;

e) 9 ir 10 dalys pakeičiamos taip:

„9. Rinkliavos grindžiamos tik infrastruktūros kaštų susigrąžinimo principu. Ypač svertinės vidutinės rinkliavos siejamos su konkrečios infrastruktūros tinklo statybos kaštais bei eksploatavimo, priežiūros ir plėtros kaštais. Svertinės vidutinės rinkliavos dalis gali taip pat būti kapitalo grąža ar pelno marža, atsižvelgiant į rinkos sąlygas.“

10. a) Nepažeisdamos 9 dalyje nurodytų svertinių vidutinių rinkliavų valstybės narės gali taikyti skirtingus rinkliavų tarifus siekdamos kovoti su žala aplinkai, kovoti su grūstimis, mažinti žalą infrastruktūrai, optimizuoti naudojamą konkrečią infrastruktūrą ar skatinti kelių saugumą, jeigu toks skirtumas:

— yra proporcingas siekiamam tikslui,

— yra skaidrus ir nediskriminacinis, pirmiausia atsižvelgiant į vežėjo pilietybę, vežėjo buveinės ar transporto priemonės registracijos šalį ar vietą, bei į transporto operacijos kilmę ar maršruto tikslą,

— nėra skirtas papildomoms rinkliavų pajamoms gauti, o nenumatytas pajamų padidėjimas (dėl kurio atsirastų 9 dalies neatitinkančios svertinės vidutinės rinkliavos) atsveriamas keičiant skirtumo struktūrą; tokie pakeitimai turi būti įgyvendinti per dvejus tolesnius metus pasibaigus ataskaitiniams metams, kuriais buvo gautos papildomos pajamos,

— neperžengia b punkte nustatytų maksimalių lankstumo ribų.

b) Pagal a punkte nurodytas sąlygas rinkliavų tarifai gali būti skirstomi:

— pagal EURO emisijos klasę, kaip išdėstyta 0 priede, įskaitant PM ir NOx lygį, jei nė viena iš rinkliavų nebus daugiau nei 100 %

didesnė už rinkliavą, imamą už tokias pačias transporto priemones, kurios atitinka griežčiausius emisijos reikalavimus, ir (arba)

— pagal paros laiką, dienos kategoriją ar metų laiką, jeigu:

i) nė viena iš rinkliavų nebus daugiau nei 100 % didesnė už rinkliavą, imamą pigiausiai apmokestinamam paros metu, pigiausiai apmokestinamam tam tikros kategorijos dieną ar pigiausiai apmokestinamam metų laiku, arba

ii) jeigu pigiausiai laikotarpiui taikomas 0 % tarifas, sankcija už brangiausią paros laiką, dienos kategoriją ar metų laiką neviršija 50 % rinkliavos dydžio, paprastai taikomo konkrečiai transporto priemonei.

Valstybės narės turi pradėti taikyti skirtingus rinkliavų tarifus pagal pirmąją įtrauką ne vėliau kaip 2010 m. arba, koncesijos sutarčių atveju – tada, kai koncesijos sutartis atnaujinama.

Tačiau valstybė narė gali nesilaikyti šio reikalavimo, jei:

i) tai labai pakenktų rinkliavų sistemos nuoseklumui jos teritorijoje;

ii) toje rinkliavų sistemoje būtų techniškai nepraktiška taikyti skirtingo dydžio rinkliavas, arba

iii) tai lemtų taršiausių transporto priemonių pasitraukimą iš transeuropinio kelių tinklo, o tai paveiktų kelių eismo saugumą ir visuomenės sveikatą.

Apie tokius nukrypimus pranešama Komisijai.

c) Išimtiniais atvejais, esant labai svarbiems Europai konkretiems projektams, pagal a punkto sąlygas rinkliavų tarifus galima skirstyti kitais būdais, siekiant užtikrinti tokių projektų komercinę naudą, kai jie tiesiogiai konkuruoja su kitais transporto priemonių perkėlimo būdais. Atsiradusi apmokestinimo struktūra turi būti linijinė, proporcinga, viešai paskelbta, prieinama visiems naudotojams vienodomis sąlygomis, ir dėl jos kiti naudotojai neturi mokėti didesnių rinkliavų, kad būtų padengti papildomi kaštai. Prieš įgyvendinant atitinkamą apmokestinimo struktūrą Komisija patikrina, ar ji atitinka šiame punkte išdėstytas sąlygas.“;

f) pridedamos šios dalys:

„11. Nepažeidžiant 9 straipsnio 1 ir 1a dalies, išimtiniais atvejais, susijusiais su infrastruktūra kalnuotuose regionuose, informavus Komisiją, galima padidinti rinkliavas konkrečiose kelio atkarpose:

a) kuriose būna ūmios grūstys, trukdančios transporto priemonėms laisvai judėti, arba

b) kuriomis važiuojant transporto priemonėms atsiranda didelė žala aplinkai,

jeigu:

— iš rinkliavos padidinimo gautos pajamos investuojamos į Europos interesų prioritetinius projektus, nurodytus Sprendimo Nr. 884/2004/EB III priede, jeigu tokie projektai tiesiogiai padeda sumažinti atitinkamas grūstis ar žalą aplinkai ir jeigu jie yra tame pačiame koridoriuje kaip ir kelio atkarpa, kuriai taikomas rinkliavos padidinimas,

— rinkliavos padidinimas, kurį galima taikyti pagal 10 dalį pakeistoms rinkliavoms, neviršija 15 % pagal 9 dalį apskaičiuotos svertinės vidutinės rinkliavos, išskyrus tuos atvejus, kai gautos pajamos investuojamos į Europinės svarbos prioritetinių projektų tarpvalstybines atkarpas, susijusias su kalnuotų regionų infrastruktūra; tokiu atveju rinkliavos padidinimas negali viršyti 25 %,

— taikant rinkliavos padidinimą neatsiranda neigiamų pasekmių komerciniam eismui palyginti su kitais kelių naudotojais,

— prieš pradėdant taikyti rinkliavos padidinimą Komisijai pateikiami finansiniai infrastruktūros, kuriai taikomas rinkliavos padidinimas, planai bei naujo infrastruktūros projekto kaštų ir naudos analizė,

— laikotarpis, kuriuo taikomas rinkliavos padidinimas, iš anksto nustatomas ir apriojamas, bei atitinka pateiktus finansinius planus bei kaštų ir naudos analizę numatomų pajamų atžvilgiu.

Ši nuostata taikoma naujiems tarpvalstybiniam projektams, pritarus atitinkamoms valstybėms narėms.

Komisija, gavusi finansinius planus iš rinkliavos padidinimą ketinančios taikyti valstybės narės, pateikia šią informaciją 9c straipsnio 1 dalyje nurodyto Komiteto nariams. Jeigu Komisija mano, kad planuojamas

rinkliavos padidinimas neatitinka šioje dalyje nustatytų sąlygų, arba jeigu ji mano, kad planuojamas rinkliavos padidinimas turės žymų neigiamą poveikį periferinių regionų ekonominei plėtrai, ji gali pagal 9c straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą atmesti valstybių narių pateiktus mokesčių planus arba paprašyti juos pakeisti.

12. Jeigu vairuotojas patikrinimo metu negali pateikti transporto priemonės dokumentų, kurių reikia 10 dalies b punkto pirmoje įtraukoje nurodytai informacijai bei transporto priemonės tipui nustatyti, valstybės narės gali taikyti didžiausias taikomas rinkliavas.“;

3) įterpiamas šis straipsnis:

„7a straipsnis

1. Valstybės narės, nustatydamos atitinkamo infrastruktūros tinklo ar aiškiai apibrėžtos tokio tinklo dalies svertinių vidutinių rinkliavų dydį, atsižvelgia į 7 straipsnio 9 dalyje nustatytus įvairius kaštus. Kaštai, į kuriuos atsižvelgiama, yra susiję su tinklu ar tinklo dalimi, kuriame (kurioje) imamos rinkliavos, bei su transporto priemonėmis, už kurias yra imamos rinkliavos. Valstybės narės gali nuspręsti nesusigrąžinti šių kaštų iš rinkliavų pajamų arba susigrąžinti tik tam tikrą kaštų dalį.

2. Rinkliavos nustatomos pagal 7 straipsnį ir šio straipsnio 1 dalį.

3. Jeigu valstybės narės po 2008 m. birželio 10 d. nustato naują rinkliavų tvarką, išskyrus su koncesijos rinkliavomis susijusią tvarką, jos apskaičiuoja kaštus naudodamos III priede nustatytais pagrindiniais apskaičiavimo principais grindžiamą metodiką.

Jeigu po 2008 m. birželio 10 d. nustatomos naujos koncesijos rinkliavos, aukščiausias rinkliavų dydis atitiks ar bus mažesnis nei dydis, kuris būtų nustatytas naudojant III priede nustatytais pagrindiniais apskaičiavimo principais grindžiamą metodiką. Tokios atitikties įvertinimas vykdomas remiantis pagrįstai ilgu ataskaitiniu laikotarpiu, atitinkančiu koncesijos sutarties pobūdį.

Iki 2008 m. birželio 10 d. jau nustatyti rinkliavų tvarkai ar rinkliavų tvarkai, dėl kurios iki 2008 m. birželio 10 d. konkurso tvarka gautos paraiškos ar atsakymai į kvietimus dalyvauti derybose pagal derybų procedūrą, netaikomi šioje pastraipoje nustatyti išipareigojimai, kol tokia rinkliavų tvarka lieka galioti, ir jeigu ji nėra žymiai keičiama.

4. Valstybės narės, likus ne mažiau kaip keturiems mėnesiams iki naujos rinkliavų tvarkos įgyvendinimo, Komisijai pateikia:

a) dėl rinkliavų tvarkos, išskyrus koncesijos rinkliavų tvarką:

— vienetų vertes ir kitus parametrus, kuriuos jos naudoja apskaičiuodamos įvairius kaštų elementus, ir

— aiškią informaciją apie transporto priemones, kurioms taikoma jų rinkliavų tvarka, ir apie tinklo ar tinklo dalies, kuriuo (kuria) remiamasi apskaičiuojant kaštus, geografinį mastą, bei apie kaštų procentinę dalį, kurią jos siekia susigrąžinti;

b) dėl rinkliavų, susijusių su koncesijos rinkliavomis, tvarkos:

— koncesijos sutartis ar žymius tokių sutarčių pakeitimus,

— atraminį režimą, kuriuo koncesijos teikėjas rėmėsi pranešdamas apie koncesiją, kaip nurodyta Direktyvos 2004/18/EB VII B priede; į šį atraminį režimą turėtų būti įtraukti koncesijos metu numatomi kaštai, kaip numatyta 7 straipsnio 9 dalyje, pagal transporto priemonių tipus padalintas prognozuojamas eismas, numatomi rinkliavų dydžiai, bei tinklo, kuriam taikoma koncesijos sutartis, geografinis mastas.

5. Valstybės narės ne vėliau kaip prieš keturis mėnesius iki įgyvendinimo taip pat praneša Komisijai apie naują rinkliavų tvarką, taikomą lygiagrečiams keliams, į kuriuos eismas gali būti nukreiptas iš transeuropinio kelių tinklo ir (arba) kurie tiesiogiai konkuruoja su tam tikromis to tinklo dalimis, kuriose renkamos rinkliavos. Pateikiant šią informaciją nurodoma bent jau geografinė rinkliavos aprėptis, transporto priemonės, kurioms ji taikoma, ir numatomas rinkliavos dydis bei paaiškinama, kaip rinkliavos dydis buvo apskaičiuotas.

6. Tais atvejais, kai taikomos 3 dalyje numatytos pareigos, Komisija per keturis mėnesius nuo informacijos gavimo pagal 4 dalį pateikia nuomonę, ar šios pareigos įvykdytos.

Komisija taip pat gali pateikti nuomonę dėl 5 dalyje nurodytos rinkliavų tvarkos, ypač dėl siūlomos tvarkos proporcingumo ir skaidrumo bei tikėtino jos poveikio konkurencijai vidaus rinkoje ir laisvam prekių judėjimui.

Komisijos nuomonės pateikiamos 9c straipsnio 1 dalyje nurodytam Komitetui.

7. Jeigu valstybė narė nori taikyti 7 straipsnio 11 dalyje nurodytas nuostatas iki 2008 m. birželio 10 d. nustatytai rinkliavų tvarkai, ji pateikia informaciją, kuri įrodytų, kad atitinkamai infrastruktūrai taikoma svertinė vidutinė rinkliava atitinka 2 straipsnio aa punktą, 7 straipsnio 9 dalį ir 7 straipsnio 10 dalį.“;

4) įterpiamas šis straipsnis:

„7b straipsnis

Ši direktyva neturi įtakos valstybių narių, kurios įveda transporto kelių rinkliavų ir (arba) naudotojo mokesčių sistemą, teisei, nepažeidžiant Sutarties 87 ir 88 straipsnių, numatyti atitinkamą šių mokesčių kompensaciją.“;

5) 8 straipsnio 2 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) sumokėjus bendrą naudotojo mokesčių, leidžiama naudotis tinklu, dalyvaujančių valstybių narių nustatytu pagal 7 straipsnio 1 dalį“;

6) įterpiamas šis straipsnis:

„8a straipsnis

Kiekviena valstybė narė stebi rinkliavų ir (arba) naudotojo mokesčių sistemą, siekdama užtikrinti, kad ji veiktų skaidriai ir nediskriminuojančiu būdu.“;

7) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Ši direktyva netrukdo valstybėms narėms nediskriminuojant taikyti:

a) specialių rinkliavų arba mokesčių:

— renkamų registruojant transporto priemonę arba

— taikomų labai sunkioms arba didelėms transporto priemonėms ar kroviniams;

b) mokesčių už transporto priemonių stovėjimą ir specialių miesto eismo mokesčių.

1a. Ši direktyva netrukdo valstybėms narėms nediskriminuojant taikyti:

a) reguliavimo mokesčių, kuriais konkrečiai siekiama panaikinti nuo laiko ir vietos priklausantis eismo grūstis;

b) reguliavimo mokesčių, kuriais siekiama panaikinti poveikį aplinkai, įskaitant blogą oro kokybę

visuose keliuose, ypač miestų teritorijose, įskaitant miestus kertančius transeuropinio tinklo kelius.“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės nustato, kaip iš mokesčių gautos pajamos naudojamos kelių infrastruktūrai. Siekiant, kad būtų plečiamas visas transporto tinklas, iš mokesčių gautos pajamos turėtų būti panaudojamos transporto sektoriaus naudai ir visos transporto sistemos optimizavimui.“;

8) įterpiami šie straipsniai:

„9a straipsnis

Valstybės narės nustato tinkamą kontrolę ir sankcijų sistemą, taikomą pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimams; jos imasi visų būtinų priemonių, siekdamas užtikrinti jų įgyvendinimą. Nustatytos sankcijos privalo būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

9b straipsnis

Komisija palengvina valstybių narių dialogą ir keitimąsi technine patirtimi, kiek tai susiję su šios direktyvos, ypač jos III priedo, įgyvendinimu. Atsižvelgdama į techninę pažangą, Komisija atnaujina ir išaiškina 0, III ir IV priedus, o atsižvelgdama į infliaciją – I ir II priedus, laikydamasi 9c straipsnio 3 dalyje nustatytos tvarkos.

9c straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje numatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

4. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.“;

9) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Ne vėliau kaip 2011 m. birželio 10 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimą ir poveikį, atsižvelgdama į technologijų pokyčius, eismo intensyvumo tendencijas, įskaitant transporto priemonių, kurių masė yra didesnė kaip 3,5, bet

mažesnė kaip 12 tonų, naudojimą, bei įvertindama jos poveikį vidaus rinkai, įskaitant Bendrijos salas, regionus, neturinčius prieigos prie jūros, ir periferinius regionus, investicijų lygį šiame sektoriuje bei jų paramą tvarios transporto politikos tikslams.

Valstybės narės pateikia ataskaitai būtiną informaciją Komisijai ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 10d.

Ne vėliau kaip 2008 m. birželio 10 d. Komisija, apsvačiusi visas galimybes, įskaitant su aplinkos apsauga, triukšmu, eismo grūstimis ir sveikatos apsauga susijusius kaštus, pateikia visuotinai pritaikomą, skaidrų ir aiškų visų išorinių kaštų įvertinimo modelį, kuriuo remiantis ateityje būtų apskaičiuojami infrastruktūros mokesčiai. Prie šio modelio pridedama išorinių kaštų internalizavimo poveikio analizė visoms transporto rūšims ir laipsniško šio modelio pritaikymo visoms transporto rūšims strategija.

Prie ataskaitos ir modelio prirėkus pridedami pasiūlymai Europos Parlamentui ir Tarybai dėl tolesnės šios direktyvos peržiūros.“;

10) II priedo lentelė, kurioje nurodyti mokesčių metiniai dydžiai, pakeičiama taip:

	Daugiausiai trys ašys	Mažiausiai keturios ašys
EURO 0	1 332	2 233
EURO I	1 158	1 933
EURO II	1 008	1 681
EURO III	876	1 461
EURO IV ir mažiau taršios transporto priemonės	797	1 329

11) II priedo paskutinis sakiny s pakeičiamas taip:

„Vienos dienos naudotojo mokestis yra vienodas visų kategorijų transporto priemonėms ir yra 11 EUR.“;

12) pridedamas 0 priedas, kurio tekstas yra šios direktyvos I priede;

13) pridedamas III priedas, kurio tekstas yra šios direktyvos II priede;

14) pridedamas IV priedas, kurio tekstas yra šios direktyvos III priede.

2 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip 2008 m. birželio 10 d., įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų vidaus teisės aktų nuostatų tekstus ir lentelę, rodančią šios direktyvos nuostatų ir priimtų nacionalinių nuostatų atitikties.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. gegužės 17 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

I PRIEDAS

„0 PRIEDAS

EMISIJOS RIBOS

1. „EURO 0“ transporto priemonė

Anglies monoksido masė (CO) g/kWh	Angliavandenilių masė (HC) g/kWh	Azoto oksidų masė (NOx) g/kWh
12,3	2,6	15,8

2. „EURO I“/„EURO II“ transporto priemonės

	Anglies monoksido masė (CO) g/kWh	Angliavandenilių masė (HC) g/kWh	Azoto oksidų masė (NOx) g/kWh	Kietųjų dalelių masė (PT) g/kWh
„EURO I“ transporto priemonė	4,9	1,23	9,0	0,4 ⁽¹⁾
„EURO II“ transporto priemonė	4,0	1,1	7,0	0,15

⁽¹⁾ 85 kW arba mažesnės galios variklių atveju kietųjų dalelių emisijos ribinei vertei taikomas koeficientas yra 1,7.

3. „EURO III“/„EURO IV“/„EURO V“/„EEV“ transporto priemonės

Konkrečios anglies monoksido, bendrosios angliavandenilių, azoto oksidų ir kietųjų dalelių masės, nustatytos ESC bandymu, bei išmetamųjų dujų drumstumas, nustatytas ELR bandymu, neturi viršyti šių verčių ⁽¹⁾:

	Anglies monoksido masė (CO) g/kWh	Angliavandenil- ių masė (HC) g/kWh	Azoto oksidų masė (NOx) g/kWh	Kietųjų dalelių masė (PT) g/kWh	Išmetamosios dujos m ⁻¹
„EURO III“ transporto priemonė	2,1	0,66	5,0	0,10 ⁽²⁾	0,8
„EURO IV“ transporto priemonė	1,5	0,46	3,5	0,02	0,5
„EURO V“ transporto priemonė	1,5	0,46	2,0	0,02	0,5
„EEV“ transporto priemonė	1,5	0,25	2,0	0,02	0,15

⁽¹⁾ Bandymo ciklą sudaro bandymo taškų seka, kurios kiekvienas taškas nustatomas pagal apsisukimų skaičių ir sukimo momentą, kuriais variklis turi dirbti nusistovėjusiu režimu (ESC bandymas) arba pereinamaisiais režimais (ETC ir ELR bandymai).

⁽²⁾ 0,13 – varikliams, kurių cilindro darbinis tūris yra mažesnis nei 0,7 dm³, o nominalus apsisukimų skaičius didesnis nei 3 000 min⁻¹.

4. Ateityje gali būti svarstomos transporto priemonių emisijos klasės, kaip apibrėžta Direktyvoje 88/77/EEB ir jos vėlesniuose pakeitimuose.“

II PRIEDAS

„III PRIEDAS

KAŠTŲ PASKIRSTYMO IR RINKLIAVŲ APSKAIČIAVIMO PAGRINDINIAI PRINCIPAI

Šiame priede nustatomi svertinių vidutinių rinkliavų apskaičiavimo pagrindiniai principai, siekiant atspindėti 7 straipsnio 9 dalies nuostatas. Įpareigojimas susieti rinkliavas su kaštais nepažeidžia valstybių narių laisvės nuspręsti pagal 7a straipsnio 1 dalį pilnai nesusigrąžinti šių kaštų iš pajamų, gautų iš rinkliavų, arba laisvės pagal 7 straipsnio 10 dalį nustatyti skirtingas nei vidutinė konkrečių rinkliavų sumas ⁽¹⁾.

Šie principai taikomi visiškai nuosekliai su kitais galiojančiais įpareigojimais pagal Bendrijos teisę, pirmiausia reikalavimu, kad koncesijos sutartys būtų sudaromos laikantis Direktyvos 2004/18/EB ir kitų Bendrijos instrumentų viešųjų pirkimų srityje.

Jeigu valstybė narė veda derybas su viena ar daugiau trečiųjų šalių, siekdama sudaryti koncesijos sutartį dėl dalies savo infrastruktūros statybos ar jos valdymo, arba šiuo tikslu sudaro panašų susitarimą, grindžiamą nacionalinės teisės aktais arba valstybės narės vyriausybės sudarytu susitarimu, apie šių principų laikymąsi sprendžiama remiantis šių derybų rezultatais.

1. Tinklo ir transporto priemonių, kurioms taikomos rinkliavos, sąvokų apibrėžimas

- Jeigu bendra rinkliavų tvarka netaikytina visam ETT kelių tinklui, valstybė narė tiksliai nurodo tinklo dalį arba dalis, kurioms taikytina rinkliavų tvarka, bei sistemą, kurią ji naudoja transporto priemonėms klasifikuoti, siekdama taikyti skirtingas rinkliavas. Valstybės narės taip pat nurodo, ar jos rinkliavų tvarką taiko ir mažiau nei 12 tonų sveriančioms transporto priemonėms.
- Jeigu valstybė narė skirtingoms savo tinklo dalims pasirenka taikyti skirtingą kaštų susigrąžinimo politiką (kaip leidžiama pagal 7a straipsnio 1 dalį), kiekvienos aiškiai apibrėžtos tinklo dalies kaštai apskaičiuojami atskirai. Valstybė narė gali nuspręsti padalyti savo tinklą į keletą aiškiai apibrėžtų dalių, siekdama sudaryti atskiras koncesijos arba panašias sutartis kiekvienai daliai.

2. Infrastruktūros kaštai**2.1. Investicijų kaštai**

- Investicijų kaštus sudaro infrastruktūros statybų kaštai (įskaitant finansavimo kaštus) ir infrastruktūros plėtros kaštai ir, jei tinkama, kapitalo investicijų grąža arba pelno marža. Taip pat įtraukiami žemės įsigijimo, planavimo, projektavimo, statybų sutarčių priežiūros, projekto valdymo, archeologinių ir žemės paviršiaus tyrimų bei kiti atitinkami būdingi kaštai.
- Statybos kaštų susigrąžinimas grindžiamas projekte numatytu infrastruktūros tarnavimo laikotarpiu arba kitu amortizacijos laikotarpiu (ne trumpesniu kaip 20 metų), kuris gali būti laikomas tinkamu finansuoti pagal koncesijos sutartį arba kitokiu būdu. Amortizacijos laikotarpio trukmė gali būti pagrindinis kintamasis derybose dėl koncesijos sutarčių sudarymo, ypač jeigu suinteresuota valstybė narė pageidauja sutartyje nustatyti viršutinę ribą taikytinai svertinei vidutinei rinkliavai.
- Nepažeidžiant investicijų kaštų apskaičiavimo, kaštai gali būti susigrąžinami:
 - paskirstant tolygiai amortizacijos laikotarpiu arba sutelkiant laikotarpio pirmaisiais, viduriniaisiais arba vėlesniais metais, jeigu toks skaičiavimas atliekamas skaidriai,
 - nustatant rinkliavų indeksavimą amortizacijos laikotarpiu.
- Visi praeityje turėti kaštai pagrindžiami sumokėtomis sumomis. Būsiami kaštai pagrindžiami tinkamomis kaštų prognozėmis.

⁽¹⁾ Šios nuostatos ir pasiūlytas lankstus būdas laikui bėgant susigrąžinti kaštus (žr. 2.1 punkto trečią įtrauką) suteikia didelę veiksmų laisvę nustatyti rinkliavas, kurių dydis būtų priimtinas naudotojams ir pritaikytas valstybės narės transporto politikos konkrečioms tikslams.

- Vyroisybės investicijos gali būti laikomos finansuojamomis paskolomis. Praeityje turėtiems kaštams taikytina palūkanų norma yra tokia, kokia buvo taikoma vyroisybės paskoloms tuo laikotarpiu.
- Kaštų sunkiasvorėms krovininėms transporto priemonėms (SKTP) paskirstymas atliekamas objektyviai ir skaidriai, atsižvelgiant į numatytą SKTP eismą tinkle ir susijusius kaštus. SKTP nuvažiuoti kilometrai šiuo tikslu gali būti koreguojami dėl objektyviai pateisinamų „ekvivalentiškumo koeficientų“, pavyzdžiui, nustatytų šio priedo 4 punkte ⁽¹⁾.
- Nuostata dėl numatytos kapitalo grąžos arba pelno maržos turi būti pagrįsta atsižvelgiant į rinkos sąlygas ir gali būti keičiama siekiant sutartį sudariusiai trečiajai šaliai suteikti vykdymo lengvatų, atsižvelgiant į paslaugų kokybės reikalavimus. Kapitalo grąža gali būti įvertinama naudojant ekonominius rodiklius, pavyzdžiui, VGN (investicijų vidinė grąžos norma) arba SKKV (svertinis kapitalo kaštų vidurkis).

2.2. Metiniai priežiūros kaštai ir konstrukcijų remonto kaštai

- Šiuos kaštus sudaro metiniai tinklo priežiūros kaštai ir periodiniai remonto, dangos stiprinimo bei dangos klojimo kaštai, patirti siekiant užtikrinti, kad ilgai būtų išlaikomas tinklo eksploatacinio funkcionalumo lygis.
- Tokie kaštai paskirstomi dalimis SKTP ir kitoms transporto priemonėms, remiantis faktiškai nuvažiuotais ir prognozuojamais nuvažiuoti kilometrais, ir gali būti koreguojami taikant objektyviai pateisinamus ekvivalentiškumo koeficientus, pavyzdžiui, nustatytus šio priedo 4 punkte.

3. Eksploatacijos, valdymo ir rinkliavų kaštai

Šiuos kaštus sudaro visos infrastruktūros operatorių kaštai, kuriems netaikomas 2 skirsnis ir kurie susiję su infrastruktūros bei rinkliavų sistemos įgyvendinimu, eksploatacivimu ir valdymu. Juos visų pirma sudaro:

- rinkliavų surinkimo kabinų ir kitų mokėjimo sistemų statybos, įrengimo ir priežiūros kaštai,
- rinkliavų sistemos kasdienės eksploatacijos, administravimo ir taikymo kaštai,
- administracinės išlaidos ir su koncesijos sutartimis susiję mokesčiai,
- su infrastruktūros eksploatacija susiję valdymo, administravimo ir paslaugų kaštai.

Į kaštus galima įtraukti kapitalo grąžą arba pelno maržą, atspindinčius perkeltos rizikos laipsnį.

Tokie kaštai padalijami teisingai ir skaidriai visoms transporto priemonių klasėms, kurioms taikoma rinkliavų sistema.

4. Krovininių transporto priemonių eismo dalis, ekvivalentiškumo koeficientai ir koregavimo mechanizmas

- Rinkliavų apskaičiavimas grindžiamas SKTP faktiškai nuvažiuotais arba prognozuojamais nuvažiuoti kilometrais, jeigu pageidaujama, juos koreguojant pritaikius ekvivalentiškumo koeficientus, kad būtų atsižvelgta į krovininių transporto priemonių naudojimui skirtos infrastruktūros statybos ir remonto padidėjusius kaštus.
- Lentelėje pateikiami orientaciniai ekvivalentiškumo koeficientai. Jeigu valstybė narė naudoja ekvivalentiškumo koeficientus, kurių dydžiai skiriasi nuo pateiktų lentelėje, jie grindžiami objektyviai pateisinamais kriterijais ir skelbiami viešai.

⁽¹⁾ Taikydamos ekvivalentiškumo koeficientus valstybės narės gali atsižvelgti į kelių statybą, kuri plėtojama periodais arba naudojant ilgo naudojimo laiko metodą.

Transporto priemonės klasė ⁽¹⁾	Ekvivalentiškumo koeficientai		
	Konstrukcijų remontas ⁽²⁾	Investicijos	Metinė priežiūra
3,5–7,5 t, 0 klasė	1	1	1
> 7,5 t, I klasė	1,96	1	1
> 7,5 t, II klasė	3,47	1	1
> 7,5 t, III klasė	5,72	1	1

⁽¹⁾ Transporto priemonių klasės nustatymas numatytas IV priede.

⁽²⁾ Transporto priemonių klasės atitinka 5,5, 6,5, 7,5 ir 8,5 tonos ašies apkrovą.

- Rinkliavų tvarkos, kurios grindžiamos prognozuojamais eismo lygiais, numato koregavimo mechanizmą, kuriuo rinkliavos periodiškai derinamos siekiant koreguoti dėl prognozavimo klaidų per mažą arba per didelį kaštų susigrąžinimą.“

III PRIEDAS

„IV PRIEDAS

TRANSPORTO PRIEMONIŲ KLASĖS ORIENTACINIS NUSTATYMAS

Transporto priemonių klasės apibrėžiamos toliau pateiktoje lentelėje.

Transporto priemonės priskiriamos 0, I, II ir III pakategorėms didėjančia tvarka, atsižvelgiant į jų daromą žalą kelio dangai (todėl III klasė yra kelių infrastruktūrai didžiausią žalą daranti kategorija). Žala proporcingai didėja, didėjant ašies apkrovai.

Visos motorinės transporto priemonės ir transporto priemonių junginiai, kurių maksimalus leistinas pakrautos transporto priemonės svoris yra mažiau nei 7,5 t, priklauso 0 žalos klasei.

Motorinės transporto priemonės

Varomosios ašys su pneumatine pakaba arba su lygiaverte pripažįstama pakaba (*)		Kitos varomosios ašies pakabos sistemos		Žalos klasė
Ašių skaičius ir maksimalus leistinas bendras pakrautos transporto priemonės svoris (tonomis)		Ašių skaičius ir maksimalus leistinas bendras pakrautos transporto priemonės svoris (tonomis)		
Ne mažiau kaip	Mažiau kaip	Ne mažiau kaip	Mažiau kaip	
<i>Dvi ašys</i>				
7,5	12	7,5	12	I
12	13	12	13	
13	14	13	14	
14	15	14	15	
15	18	15	18	
<i>Trys ašys</i>				
15	17	15	17	
17	19	17	19	
19	21	19	21	
21	23	21	23	
23	25			
25	26			II
		23	25	
		25	26	
<i>Ketrios ašys</i>				
23	25	23	25	I
25	27	25	27	
27	29			
		27	29	II
		29	31	
		31	32	
29	31			
31	32			

(*) Pakaba, pripažįstama lygiaverte, kaip apibrėžta 1996 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 96/53/EB, nustatančios tam tikrų Bendrijoje nacionaliniam ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausius leistinus matmenis ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausią leistiną masę (OL L 235, 1996 9 17, p. 59), II priede. Direktyva su paskutiniiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/7/EB (OL L 67, 2002 3 9, p. 47).

Transporto priemonių junginiai (sujungtos transporto priemonės ir autotraukiniai)

Varomosios ašys su pneumatine pakaba arba su lygiaverte pripažįstama pakaba		Kitos varomosios ašies pakabos sistemos		Žalos klasė
Ašių skaičius ir maksimalus leistinas bendras pakrautos transporto priemonės svoris (tonomis)		Ašių skaičius ir maksimalus leistinas bendras pakrautos transporto priemonės svoris (tonomis)		
Ne mažiau kaip	Mažiau kaip	Ne mažiau kaip	Mažiau kaip	
2 + 1 ašys				
7,5	12	7,5	12	I
12	14	12	14	
14	16	14	16	
16	18	16	18	
18	20	18	20	
20	22	20	22	
22	23	22	23	
23	25	23	25	
25	28	25	28	
2 + 1 ašys				
23	25	23	25	
25	26	25	26	
26	28	26	28	
28	29	28	29	
29	31	29	31	II
31	33	31	33	
33	36	33	36	III
36	38			
2 + 3 ašys				
36	38	36	38	
38	40			
		38	40	III
3 + 2 ašys				
36	38	36	38	
38	40			
		38	40	III
		40	44	
40	44			
3 + 3 ašys				
36	38	36	38	I
38	40			
		38	40	II
40	44	40	44“	

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/42/EB

2006 m. gegužės 17 d.

dėl mašinų, iš dalies keičianti Direktyvą 95/16/EB (nauja redakcija)

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/37/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su mašinomis, suderinimo ⁽⁴⁾ susistemino Direktyvą 89/392/EEB ⁽⁵⁾. Kadangi Direktyva 98/37/EB dabar iš esmės keičiama, dėl aiškumo ją reikėtų panaikinti.

(2) Mašinų sektorius yra svarbi mašinų gamybos pramonės dalis ir vienas iš Bendrijos ekonomikos pramonės ramsčių. Neatsiejamas saugių mašinų projektavimas ir gamyba bei jų tinkamas montavimas ir priežiūra gali sumažinti daugybės nelaimingų atsitikimų, tiesiogiai susijusių su mašinų naudojimu, socialinius kaštus.

(3) Valstybės narės yra atsakingos už žmonių, visų pirma darbuotojų ir vartotojų, o tam tikrais atvejais – naminių gyvūnų bei turto, sveikatos ir saugos užtikrinimą, ypač dėl rizikos, kylančios naudojant mašinas.

⁽¹⁾ OL C 154 E, 2001 5 29, p. 164.

⁽²⁾ OL C 311, 2001 11 7, p. 1.

⁽³⁾ 2002 m. liepos 4 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 271 E, 2003 11 12, p. 491), 2005 m. liepos 18 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 251 E, 2005 10 11, p. 1) ir 2005 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2006 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 207, 1998 7 23, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 98/79/EB (OL L 331, 1998 12 7, p. 1).

⁽⁵⁾ 1989 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 89/392/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su mašinomis, suderinimo (OL L 183, 1989 6 29, p. 9).

(4) Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą naudotojams, šios direktyvos taikymo sritis ir su jos taikymu susijusios sąvokos turėtų būti apibrėžtos kaip galima tiksliau.

(5) Valstybių narių privalomosios nuostatos, reglamentuojančios statybos aikštelių keltuvų, skirtų žmonėms arba žmonėms ir kroviniams kelti, darbą, kurios dažnai papildomos *de facto* privalomomis techninėmis specifikacijomis ir (arba) savanoriškai taikomais standartais, nebūtinai lemia skirtingą sveikatos ir saugos lygį, tačiau dėl savo skirtingumo vis dėlto sudaro kliūčių prekiauti Bendrijoje. Be to, nacionalinės šių mašinų atitikties įvertinimo ir sertifikavimo sistemos žymiai skiriasi. Todėl reikėtų, kad statybos aikštelių keltuvai, skirti žmonėms arba žmonėms ir kroviniams kelti, patektų į šios direktyvos taikymo sritį.

(6) Tikslinga išskirti iš šios direktyvos taikymo srities ginklus, įskaitant šaunamuosius, kuriems taikoma 1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės ⁽⁶⁾; šis šaunamųjų ginklų išskyrimas neturėtų apimti nešiojamųjų tvirtinimo šoviniais ir kitų smūginių mašinų, skirtų tik pramoniniams ar techniniams tikslams. Būtina nustatyti pereinamojo laikotarpio priemones, kurios įgalintų valstybes nars leisti pateikti į rinką ir pradėti naudoti tokias mašinas, pagamintas pagal iki šios direktyvos priėmimo galiojusias nacionalines nuostatas, įskaitant 1969 m. liepos 1 d. Konvenciją dėl šaulių ginklų patvirtinimo žymenų abipusio pripažinimo įgyvendinančias nuostatas. Tokios pereinamojo laikotarpio priemonės taip pat įgalins Europos standartų organizacijas parengti standartus, užtikrinančius šiuolaikinį išsivystymo lygį atitinkančią saugą.

(7) Ši direktyva netaikoma žmonių kėlimui mašinomis, kurios nėra skirtos žmonėms kelti. Tačiau tai neturi įtakos valstybių narių teisei pagal Sutartį patvirtinti nacionalines priemones dėl tokių mašinų, kad būtų įgyvendinta 1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 89/655/EEB dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) ⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ OL L 256, 1991 9 13, p. 51.

⁽⁷⁾ OL L 393, 1989 12 30, p. 13. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/45/EB (OL L 195, 2001 7 19, p. 46).

- (8) Šios direktyvos nuostatos dėl rizikos, šiuo metu neapimamos 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/37/EB dėl žemės ar miškų ūkio traktorių, jų priekabų ir keičiamos velkamosios įrangos, jų sistemų, sudedamųjų dalių ir atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo⁽¹⁾, neturėtų būti taikomos žemės ūkio ir miškininkystės traktoriams, kai minėta rizika apimama tos direktyvos.
- (9) Rinkos priežiūra yra svarbi priemonė, kadangi ji užtikrina tinkamą ir vienodą direktyvų taikymą. Todėl reikėtų nustatyti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis rinkos priežiūra galėtų būti darniai vykdoma.
- (10) Valstybės narės atsako už tai, kad jų teritorijose būtų užtikrintas veiksmingas šios direktyvos įgyvendinimas ir pagal jos nuostatas, kiek įmanoma, būtų padidintas atitinkamų mašinų saugumas. Valstybės narės, atsižvelgdamos į Komisijos parengtas gaires, turėtų užtikrinti, kad jos turės pakankamai pajėgumų atlikti veiksmingą rinkos priežiūrą, siekiant, kad ši direktyva būtų taikoma tinkamai ir vienodai.
- (11) Rinkos priežiūros kontekste turėtų būti nustatytas aiškus skirtumas tarp ginčijimosi dėl darniojo standarto, pagal kurį preziumuojama mašinos atitiktis, ir su mašina susijusios apsaugos nuostatos.
- (12) Pagal šią direktyvą mašinų pradėjimą naudoti galima susieti tik su tokiu pačios mašinos naudojimu, koks numatytas jos paskirtyje arba gali būti pagrįstai numatytas. Tai netrukdo nustatyti su mašinos naudojimu nesusijusių aplinkybių, su sąlyga, kad šiomis aplinkybėmis mašinos nėra keičiamos šioje direktyvoje nurodytais būdais.
- (13) Taip pat būtina sukurti atitinkamą mechanizmą, leidžiantį Bendrijos lygiu imtis konkrečių priemonių, įpareigojančių valstybes nares uždrausti arba riboti pateikti į rinką tam tikras mašinų rūšis, keliančias tokių pat pavojų asmenų saugai ir sveikatai dėl atitinkamo (-ų) darniojo (-ųjų) standarto (-ų) trūkumo arba dėl jų techninių savybių, arba taikyti tokioms mašinoms specialias sąlygas. Kad būtų užtikrintas tinkamas tokių priemonių poreikio įvertinimas, jas turėtų priimti Komisija, padedama komiteto, atsižvelgiant į konsultacijų su valstybėmis narėmis ir kitomis suinteresuotomis šalimis rezultatus. Kadangi tokios priemonės nėra tiesiogiai taikomos ekonominės veiklos vykdytojams, valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių jas įgyvendinti.
- (14) Siekiant garantuoti mašinų saugą, turėtų būti laikomasi esminių sveikatos ir saugos reikalavimų; šie reikalavimai turėtų būti taikomi gerai suprantant bei atsižvelgiant į šiuolaikinių technikos išsivystymo lygį gamybos metu, o taip pat techninius bei ekonominius reikalavimus.
- (15) Jei mašina gali būti naudojama vartotojo, t. y. neprofesionalaus naudotojo, gamintojas turėtų į tai atsižvelgti ją projektuodamas ir gamindamas. Tokie patys reikalavimai taikytini ir tuomet, kai mašina įprastai naudojama teikti paslaugą vartotojui.
- (16) Nors ne visi šios direktyvos reikalavimai taikomi iš dalies sukomplektuotoms mašinoms, vis tiek yra svarbu, kad laisvą šių mašinų judėjimą užtikrintų speciali tvarka.
- (17) Prekybos mugėse, parodose ir panašiuose renginiuose turėtų būti galima eksponuoti šios direktyvos reikalavimų neatitinkančias mašinas. Tačiau suinteresuotos šalys turėtų būti tinkamai informuotos, kad mašinos neatitinka reikalavimų ir dėl šių aplinkybių negali būti perkamos.
- (18) Ši direktyva apibrėžia tik esminius bendrai taikomus sveikatos ir saugos reikalavimus, papildytus eile specialių reikalavimų, taikomų tam tikroms mašinų kategorijoms. Siekiant padėti gamintojams patvirtinti atitiktį šiems esminiems reikalavimams ir sudaryti atitikties esminiams reikalavimams kontrolės sąlygas, pageidautina turėti standartus, suderintus visos Bendrijos lygiu, leidžiančius išvengti rizikos, susijusios su mašinų projektavimu ar gamyba. Šiuos standartus rengia privatinės teisės organizacijos ir jie turėtų išlikti neįpareigojančiais.
- (19) Atsižvelgiant į riziką, kurias sukelia mašinų, kurioms taikoma ši direktyva, naudojimas, pobūdį, turėtų būti nustatytos atitikties esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams įvertinimo procedūros. Šios procedūros turėtų būti nustatytos atsižvelgiant į pavojaus, būdingo šioms mašinoms, mastą. Todėl kiekvienos kategorijos mašinoms turėtų būti atitinkama procedūra pagal 1993 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimą 93/465/EEB dėl modulių, taikomų įvairiuose atitikties įvertinimo procedūrų etapuose, ir atitikties ženklo „CE“ žymėjimo ir naudojimo taisyklių, skirtų naudoti techninio derinimo direktyvoje⁽²⁾, atsižvelgiant į šioms mašinoms reikalingo patikrinimo pobūdį.

⁽¹⁾ OL L 171, 2003 7 9, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2005/67/EB (OL L 273, 2005 10 19, p. 17).

⁽²⁾ OL L 220, 1993 8 30, p. 23.

- (20) Gamintojai turėtų išlikti visiškai atsakingi už savo mašinų atitikties šios direktyvos nuostatomis patvirtinimą. Nepaisant to, tam tikriems didesnį pavojų keliantiems mašinų tipams pageidautina griežtesnė atitikties patvirtinimo procedūra.
- (21) Ženklas „CE“ turėtų būti visiškai pripažintas kaip vienintelis ženklas, garantuojantis, kad mašinos atitinka šios direktyvos reikalavimus. Visi kiti ženklai, kurie dėl savo reikšmės arba formos arba jų abiejų panašumo į ženklą „CE“ gali suklaidinti trečiąsias šalis, turėtų būti uždrausti.
- (22) Siekiant užtikrinti tokią pačią ženklo „CE“ ir gamintojo ženklo ypatybę, svarbu, kad jie būtų žymimi tais pačiais metodais. Kad būtų išvengta bet kurio ženklo „CE“, galinčio būti ant tam tikrų sudedamųjų dalių, supainiojimo su atitinkamu mašinos ženklu „CE“, svarbu, kad pastarasis ženklas būtų žymimas šalia už jį atsakingo asmens, būtent gamintojo ar jo įgalioto atstovo, pavadinimo.
- (23) Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas taip pat turėtų užtikrinti, kad mašinoms, kurias jis nori pateikti į rinką, yra atliktas rizikos įvertinimas. Tuo tikslu jis turėtų nustatyti, kurie esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai yra taikomi jo mašinoms ir kurių atžvilgiu jis turi imtis priemonių.
- (24) Būtina, kad, prieš parengdamas EB atitikties deklaraciją, gamintojas arba jo įgaliotas Bendrijoje įsisteigęs atstovas parengtų techninę mašinos gamybos bylą. Tačiau nebūtina, kad visa dokumentacija būtų nuolat laikoma materialiam pavidale, bet paprašius turi būti įmanoma ją gauti. Į ją nebūtina įtraukti mašinos gamyboje naudotų mazgų detaliųjų dokumentų, išskyrus atvejus, kai šių dokumentų išmanymas yra būtinas atitikčiai esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams nustatyti.
- (25) Kiekvieno pagal šią direktyvą priimto sprendimo adresatai turėtų būti informuojami apie tokio sprendimo priežastis ir jiems prieinamas teisinės gynybos priemonės.
- (26) Valstybės narės turėtų nustatyti už šios direktyvos nuostatų pažeidimus taikytinas sankcijas. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (27) Šios direktyvos taikymas tam tikroms mašinoms, skirtoms žmonėms kelti, reikalauja geriau atskirti produktus, kuriems taikoma ši direktyva, nuo tų, kuriems taikoma 1995 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/16/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su liftais, suderinimo ⁽¹⁾. Manoma, kad pastarosios direktyvos taikymo sritis turi būti apibrėžta iš naujo. Todėl Direktyva 95/16/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista.
- (28) Kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. nustatyti esminius, su projektavimu ir gamyba susijusius sveikatos ir saugos reikalavimus, siekiant pagerinti pateikiamų į rinką mašinų saugą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (29) Remiantis Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisės aktų leidybos ⁽²⁾ 34 punktu, valstybės narės savo ir Bendrijos labui raginamos parengti lenteles, kaip galima geriau atspindinčias šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir jas viešai paskelbti.
- (30) Šios direktyvos įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti priimtos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽³⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma šiems produktams:

- a) mašinoms;
- b) sukeičiamajai įrangai;
- c) saugos įrangai;
- d) kėlimo reikmenims;
- e) grandinėms, lynams ir austiniam diržams;
- f) nuimamiems mechaninių pavaru įtaisams;
- g) iš dalies sukomplektuotoms mašinoms.

⁽¹⁾ OL L 213, 1995 9 7, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽²⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2. Ši direktyva netaikoma:
- saugos įrangai, skirtai naudoti kaip atsarginės dalys tokioms pačioms dalims pakeisti ir tiekiamai originalios mašinos gamintojo;
 - atrakcionų aikštėse ir (arba) pramogų parkuose naudojamai specifinei įrangai;
 - branduoliniams tikslais specialiai suprojektuotoms ar pradėtoms naudoti mašinoms, kurios gedimo atveju gali skleisti radiacinę spinduliuotę;
 - ginklams, įskaitant šaunamuosius;
 - šioms transporto priemonėms:
 - žemės ir miškų ūkio traktoriams dėl rizikų, kurias apima Direktyva 2003/37/EB, išskyrus ant šių transporto priemonių sumontuotus mechanizmus,
 - motorinėms transporto priemonėms ir jų priekaboms, kurioms taikoma 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyva 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo ⁽¹⁾, išskyrus ant šių transporto priemonių sumontuotus mechanizmus,
 - transporto priemonėms, kurioms taikoma 2002 m. kovo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/24/EB dėl dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių tipo patvirtinimo ⁽²⁾, išskyrus ant šių transporto priemonių sumontuotus mechanizmus,
 - tik varžyboms skirtoms motorinėms transporto priemonėms ir
 - oro, vandens bei geležinkelio transporto priemonėms, išskyrus ant jų sumontuotus mechanizmus;
 - jūriniams laivams ir plaukiojantiems įrenginiams atviroje jūroje bei šiuose laivuose ir (arba) įrenginiuose įmontuotiems mechanizmams;
 - kariuomenės ar policijos tikslais specialiai suprojektuotoms ir pagamintoms mašinoms;
 - specialiai tyrimams sukonstruotoms ir pagamintoms mašinoms, skirtoms laikinai naudoti laboratorijose;
 - šachtų suktuvams (kėlimo įrenginiams);
 - mašinoms, skirtoms kelti atlikėjus vaidinimo (spektaklio) metu;
- elektrotechniniams ir elektronikos gaminiams, priklausantiems toliau nurodytoms sritims, tiek, kiek jiems taikoma 1973 m. vasario 19 d. Tarybos direktyva 73/23/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektrotechniniais gaminiais, skirtais naudoti tam tikrose įtampos ribose, suderinimo ⁽³⁾:
 - buitiniams prietaisams, skirtiems naudoti namų ūkyje,
 - garso ir vaizdo aparatūrai,
 - informacinių technologijų įrangai,
 - įprastai biuro technikai,
 - žemos įtampos skirstomiesiems ir valdymo įrenginiams,
 - elektriniams varikliams.
 - l) šių tipų aukštos įtampos elektrotechniniams gaminiais:
 - skirstomiesiems ir valdymo įrenginiams,
 - transformatoriams.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje sąvoka „mašinos“ reiškia 1 straipsnio 1 dalies a–f punktuose išvardytus produktus.

Naudojamos šios sąvokos:

- mašinos:
 - agregatas, kuriame įtaisyta arba numatoma įtaisyti kita varančioji sistema nei tiesiogiai naudojama žmogaus ar gyvūno fizinė jėga, sudarytas iš sujungtų dalių arba sudedamųjų dalių, iš kurių bent viena juda ir kurios yra sujungtos konkrečiam tikslui,
 - pirmoje įtraukoje nurodytas agregatas, kuriame trūksta tik tų sudedamųjų dalių, kurios skirtos jį prijungti jo veikimo vietoje ar prie energijos ir judėjimo šaltinių,
 - pirmoje arba antroje įtraukose nurodytas agregatas, paruoštas montavimui ir galintis veikti esant tokiai būsenai tik tada, kai sumontuotas ant transporto priemonės arba pastate ar statinyje,
 - rinkinys pirmoje, antroje arba trečioje įtraukose nurodytų mašinų arba g punkte nurodytų iš dalies sukomplektuotų mašinų, kurios, siekiant to paties tikslo, yra sumontuotos ir valdomos taip, kad veikia kaip nedaloma visuma,
 - sąranka sujungtų dalių ar sudedamųjų dalių, iš kurių bent viena juda, ir kurios sujungtos tam, kad keltų krovinius, ir kurių vienintelis energijos šaltinis yra tiesiogiai naudojama žmogaus fizinė jėga;

⁽¹⁾ OL L 42, 1970 2 23, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2006/28/EB (OL L 65, 2006 3 7, p. 27).

⁽²⁾ OL L 124, 2002 5 9, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2005/30/EB (OL L 106, 2005 4 27, p. 17).

⁽³⁾ OL L 77, 1973 3 26, p. 29. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 93/68/EEB (OL L 220, 1993 8 30, p. 1).

b) sukeičiamas įrenginys – tai įtaisas, kuris, pradėjus naudoti mašiną ar traktorių, yra paties naudotojo sumontuojamas į šią mašiną ar traktorių, kad pakeistų jų funkciją ar priskirtų naują funkciją, jei tik šis įrenginys nėra įrankis;

c) saugos įranga – tai įranga:

- kuri atlieka saugos funkciją ir
- kuri į rinką pateikiama savarankiškai, ir
- kurios gedimas ir (arba) veikimo sutrikimas kelia pavojų žmonių saugumui, ir
- kuri nėra būtina mašinai veikti arba kurią tam, kad mašina veiktų, gali pakeisti įprastos sudedamosios dalys.

Pavyzdinis saugos įrangos sąrašas yra pateiktas V priede, kuris gali būti atnaujinamas pagal 8 straipsnio 1 dalies a punktą;

d) kėlimo reikmenys – tai kėlimo mašinoms nepriskiriamos, krovinių laikantys sudedamosios dalys ar įranga, kurie talpinami tarp mašinos ir krovinio arba ant paties krovinio, arba kurie sudaro neatsiejamą krovinio dalį, ir kurie į rinką pateikiami savarankiškai; stropai ir jų sudedamosios dalys taip pat laikomi kėlimo reikmenimis;

e) grandinės, lynai ir austiniai diržai – tai grandinės, lynai ir austiniai diržai, suprojektuoti ir pagaminti kėlimo tikslams kaip kėlimo mašinų ar kėlimo reikmenų dalis;

f) nuimamas mechaninių pavarų įtaisas – tai nuimama sudedamoji dalis, skirta jėgai perduoti iš savaeigės mašinos ar traktoriaus į kitą mašiną, sujungiant juos pagrindine fiksuota atrama. Kai jis pateikiamas į rinką su apsauginiu įtaisu, tai laikoma vienu produktu;

g) iš dalies sukomplektuota mašina – tai agregatas, kuris yra beveik mašina, tačiau pats negali veikti pagal konkrečią paskirtį. Varančioji sistema yra iš dalies sukomplektuota mašina. Iš dalies sukomplektuota mašina skirta tik būti įmontuota į arba sujungta su kita mašina arba su kita iš dalies sukomplektuota mašina ar įranga, taip sudarant mašiną, kuriai taikoma ši direktyva;

h) pateikimas į rinką – tai toks veiksmas, kurį atlikus mašinos ar iš dalies sukomplektuotos mašinos tampa pirmą kartą prieinamos platinimui arba naudojimui Bendrijoje už atlygį arba nemokamai;

i) gamintojas – tai bet koks fizinis arba juridinis asmuo, projektuojantis ir (arba) gaminantis mašinas arba iš dalies sukomplektuotas mašinas, kurioms taikoma ši direktyva, ir yra atsakingas už šiuo mašinų ar iš dalies sukomplektuotų

mašinų atitiktį šios direktyvos nuostatomis, siekiant mašinas teikti į rinką su jo vardu ar prekės ženklu arba jo paties naudojimui. Nesant pirmiau apibrėžto gamintojo, bet koks fizinis ar juridinis asmuo, pateikdamas į rinką ar pradėdamas naudoti mašinas ar iš dalies sukomplektuotas mašinas, kurioms taikoma ši direktyva, laikomas gamintoju;

j) įgaliojimas atstovauti – tai bet koks Bendrijoje įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, turintis gamintojo raštišką leidimą jo vardu vykdyti su šia direktyva susijusius visus arba dalį jo išpareigojimų bei atlikti formalumus;

k) pradėjimas naudoti – tai mašinos, kuriai taikoma ši direktyva, pirmas panaudojimas pagal paskirtį Bendrijoje;

l) darnusis standartas – tai standartizavimo įstaigos, būtent Europos standartizacijos komiteto (CEN), Europos elektrotechnikos standartų komiteto (CENELEC) arba Europos telekomunikacijų standartų instituto (ETSI) Komisijos pavedimu 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką⁽¹⁾, bei informacinės visuomenės paslaugų taisyklių nustatyta tvarka priimta neprivaloma techninė specifikacija.

3 straipsnis

Specialios direktyvos

Jei mašinų keliamam I priede minimam pavojui visiškai ar iš dalies taikomos kitos, specialios Bendrijos direktyvos, ši direktyva netaikoma arba nustoja būti taikoma toms mašinoms dėl tokio pavojaus nuo tų kitų direktyvų įgyvendinimo dienos.

4 straipsnis

Rinkos priežiūra

1. Valstybės narės imasi visų atitinkamų priemonių užtikrinti, kad mašinos galėtų būti pateikiamos į rinką ir (arba) pradedamos naudoti tik tuomet, jei jos atitinka atitinkamas šios direktyvos nuostatas ir nekelia pavojaus žmonių sveikatai ir saugai arba, tam tikrais atvejais, naminiams gyvūnams ir turtui, kai yra tinkamai sumontuotos ir prižiūrimos bei naudojamos pagal paskirtį arba tokiomis sąlygomis, kurios gali būti pagrįstai numatytos.

⁽¹⁾ OL L 204, 1998 7 21, p. 37. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

2. Valstybės narės imasi visų atitinkamų priemonių užtikrinti, kad iš dalies sukomplektuotos mašinos galėtų būti pateikiamos į rinką tik tuomet, jei jos atitinka atitinkamas šios direktyvos nuostatas.

3. Valstybės narės įsteigia arba paskiria kompetentingas institucijas, kurios kontroliuotų mašinų ar iš dalies sukomplektuotų mašinų atitikimą 1 ir 2 dalyse išdėstytais nuostatomis.

4. Valstybės narės apibrėžia 3 dalyje nurodytų kompetentingų institucijų uždavinius, struktūrą ir įgaliojimus ir apie tai bei kitus tolesnius pakeitimus praneša Komisijai bei kitoms valstybėms narėms.

5 straipsnis

Pateikimas į rinką ir pradėjimas naudoti

1. Prieš pateikdamas į rinką mašinas ir (arba) pradėdamas jas naudoti, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas:

- užtikrina, kad jos atitinka I priede nurodytus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus;
- užtikrina, kad VII priedo A skirsnyje nurodyta techninė byla yra prieinama;
- pateikia būtiną informaciją, pavyzdžiui, naudojimo instrukcijas;
- pagal 12 straipsnį atlieka atitinkamas atitikties įvertinimo procedūras;
- pagal II priedo 1 dalies A skirsnį sudaro EB atitikties deklaraciją ir užtikrina, kad ji būtų pridėta prie mašinos;
- laikydamsis 16 straipsnio pažymi ženklą „CE“.

2. Prieš pateikdamas į rinką iš dalies sukomplektuotą mašiną gamintojas ar jo įgaliotas atstovas užtikrina, kad 13 straipsnyje nurodyta procedūra būtų užbaigta.

3. Atlikdamas 12 straipsnyje nurodytą procedūrą, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas turi turėti būtinas priemones, skirtas užtikrinti, kad mašina atitiktų I priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, arba turi turėti galimybę tokiomis priemonėmis naudotis.

4. Kai mašinai taip pat taikomos ir kitos Bendrijos direktyvos, susijusios su kitais aspektais bei nustatančios žymėjimą ženklą „CE“, toks ženklinimas parodo, kad mašina taip pat atitinka tų kitų direktyvų nuostatas.

Tačiau, kai viena ar daugiau iš tų direktyvų gamintojui arba jo įgaliotam atstovui pereinamuoju laikotarpiu leidžia pasirinkti

taikomą sistemą, ženklas „CE“ parodo atitikimą tik tų direktyvų, kurias taiko gamintojas arba jo paskirtasis atstovas, nuostatomis. Išsamesnė informacija apie taikomas direktyvas, kaip paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, pateikiama EB atitikties deklaracijoje.

6 straipsnis

Judėjimo laisvė

1. Valstybės narės negali drausti, riboti ar trukdyti pateikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti savo teritorijoje mašinas, kurios atitinka šios direktyvos reikalavimus.

2. Valstybės narės negali drausti, riboti ar kliudyti pateikti į rinką iš dalies sukomplektuotas mašinas, kurių gamintojas ar jo įgaliotas atstovas pagal II priedo 1 dalies B skirsnį pareiškia, kad jas ketinama įmontuoti į kitas mašinas arba sujungti su kitomis iš dalies sukomplektuotomis mašinomis siekiant sukurti naują mašiną.

3. Prekybos mugėse, parodose, per demonstravimus ir panašiuose renginiuose valstybės narės nedraudžia demonstruoti mašinų ar iš dalies sukomplektuotų mašinų, kurios neatitinka šios direktyvos nuostatų, jeigu matomas ženklas aiškiai nurodo, kad tokios mašinos šių nuostatų neatitinka ir kad jos nebus prieinamos tol, kol jų atitiktis nebus pasiekta. Be to, demonstruojant šias atitikties neturinčias mašinas ar iš dalies sukomplektuotas mašinas, turi būti imamasi reikiamų saugos priemonių žmonių saugumui užtikrinti.

7 straipsnis

Atitikties prezumpcija ir darnieji standartai

1. Valstybės narės mašinas, turinčias ženklą „CE“ ir EB atitikties deklaraciją, kurios turinys nurodytas II priedo 1 dalies A skirsnyje, laiko atitinkančiomis šios direktyvos nuostatas.

2. Mašinos, pagamintos pagal darnųjį standartą, nuorodos į kurį yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, laikomos atitinkančiomis esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriems taikomas tas darnusis standartas.

3. Nuorodas į darnuosius standartus skelbia Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, įgalinančių socialinius partnerius nacionaliniu lygiu daryti įtaką darniųjų standartų rengimo ir priežiūros procesams.

8 straipsnis

Tikslinės priemonės

1. Komisija, laikydamosi 22 straipsnio 3 dalyje nustatytos tvarkos, gali imtis visų būtinų priemonių, kad būtų įgyvendintos nuostatos, susijusios su šiais klausimais:

a) 2 straipsnio c punkte nurodyto pavyzdinio saugos įrangos sąrašo, pateikto V priede, atnaujinimu;

b) 9 straipsnyje nurodytų mašinų pateikimo į rinką apribojimu.

2. Komisija, laikydamosi 22 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, gali imtis visų būtinų priemonių, susijusių su šios direktyvos įgyvendinimu ir taikymu praktikoje, įskaitant priemones, užtikrinančias valstybių narių bendradarbiavimą tarpusavyje ir su Komisija, kaip numatyta 19 straipsnio 1 dalyje.

9 straipsnis

Tikslinės priemonės, skirtos mašinoms, galinčioms kelti pavojų

1. Jeigu, laikydamosi 10 straipsnyje nustatytos tvarkos, Komisija nusprendžia, kad darnusis standartas nevisiškai atitinka I priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriuos jis apima, Komisija, remdamasi šio straipsnio 3 dalimi, gali imtis priemonių, įpareigojančių valstybes nares uždrausti arba riboti pateikti į rinką mašinas, kurių techninės savybės kelia pavojų dėl standarto trūkumo, arba taikyti tokioms mašinoms specialias sąlygas.

Jeigu, laikydamosi 11 straipsnyje nustatytos tvarkos, Komisija nusprendžia, kad valstybės narės taikoma priemonė yra pagrįsta, Komisija, remdamasi šio straipsnio 3 dalimi, gali imtis priemonių, įpareigojančių valstybes nares uždrausti arba riboti pateikti į rinką mašinas, keliančias tokį pat pavojų dėl jų techninių savybių, arba taikyti tokioms mašinoms specialias sąlygas.

2. Bet kuri valstybė narė gali prašyti Komisijos ištirti 1 dalyje minėtų priemonių poreikį.

3. 1 dalyje nurodytais atvejais Komisija konsultuojasi su valstybėmis narėmis ir kitomis suinteresuotomis šalimis, nurodydama priemones, kurių ji ketina imtis siekdama Bendrijos lygiu užtikrinti aukštą asmenų saugos ir sveikatos lygį.

Tinkamai atsižvelgdama į šių konsultacijų rezultatus, Komisija 22 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka priima reikiamas priemones.

10 straipsnis

Darniojo standarto ginčijimo tvarka

Jeigu valstybė narė arba Komisija nusprendžia, kad darnusis standartas nevisiškai atitinka I priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriems yra taikomas, Komisija arba valstybė narė svarstytiną klausimą pateikia pagal Direktyvą 98/34/EB įsteigtam komitetui, nurodydama šio pateikimo priežastis. Komitetas be delsimo pareiškia savo nuomonę. Atsižvelgdama į komiteto nuomonę, Komisija nusprendžia skelbti, neskelbti, skelbti su apribojimais, palikti, palikti su apribojimais arba atšaukti nuorodas į atitinkamą darnųjį standartą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

11 straipsnis

Apsaugos sąlyga

1. Jeigu valstybė narė įsitikina, kad mašinos, kurioms taikoma ši direktyva, turinčios ženklą „CE“ ir EB atitikties deklaraciją ir naudojamos pagal numatytą paskirtį arba tokiomis sąlygomis, kurias galima pagrįstai numatyti, gali kelti pavojų žmonių sveikatai ir saugai bei, tam tikrais atvejais, – naminiams gyvūnams ar turto saugumui, ji imasi visų atitinkamų priemonių, kad šios mašinos būtų pašalintos iš rinkos, būtų uždrausta tokias mašinas pateikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti arba būtų apribota jų judėjimo laisvė.

2. Valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie bet kokias tokias priemones, nurodydama priimto sprendimo priežastis, ypač jei neatitikimo priežastis yra:

a) neatitikimas esminiams reikalavimams, minimiems 5 straipsnio 1 dalies a punkte;

b) neteisingas 7 straipsnio 2 dalyje minimų darnųjų standartų taikymas;

c) pačių 7 straipsnio 2 dalyje minimų darnųjų standartų trūkumai.

3. Komisija nedelsdama pradeda konsultuotis su atitinkamomis šalimis.

Pasikonsultavusi Komisija sprendžia, ar valstybės narės taikomos priemonės yra pagrįstos, ir apie savo sprendimą praneša priemonės taikusiai valstybei narei, kitoms valstybėms narėms ir gamintojui arba jo įgaliotam atstovui.

4. Kai 1 dalyje nurodytos priemonės grindžiamos darnųjų standartų trūkumais ir kai valstybė narė, kuri ėmėsi priemonių, išlaiko priemonių atžvilgiu savo ankstesnę poziciją, Komisija arba valstybė narė inicijuoja 10 straipsnyje nurodytą procedūrą.

5. Jei mašinos turi ženklą „CE“, tačiau neatitinka reikalavimų, kompetentinga valstybė narė imasi atitinkamų veiksmų prieš tuos, kurie jas taip pažymėjo, ir praneša apie tai Komisijai. Komisija praneša kitoms valstybėms narėms.

6. Komisija užtikrina, kad valstybės narės būtų informuojamos apie šios procedūros eigą ir rezultatus.

12 straipsnis

Mašinų atitikties įvertinimo procedūros

1. Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, siekdamas patvirtinti, jog mašinos atitinka šios direktyvos nuostatas, taiko vieną iš 2, 3 ir 4 dalyse nurodytų atitikties įvertinimo procedūrų.

2. Kai mašinos nėra nurodytos IV priede, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas atitikties įvertinimo procedūrą taiko kartu su VIII priede numatyta mašinų gamybos vidaus patikra.

3. Kai mašinos yra nurodytos IV priede ir gaminamos pagal 7 straipsnio 2 dalyje nurodytus darniuosius standartus, ir jeigu šie standartai apima visus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas taiko vieną iš šių procedūrų:

a) atitikties įvertinimo procedūrą kartu su VIII priede numatyta mašinų gamybos vidaus patikra;

b) IX priede nurodytą EB tipo tyrimo procedūrą bei VIII priedo 3 punkte numatytą mašinų gamybos vidaus patikrą;

c) X priede numatytą visapusio kokybės užtikrinimo procedūrą.

4. Kai mašinos yra nurodytos IV priede ir gaminamos nesilaikant 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų darnųjų standartų arba jų laikomasi tik iš dalies, arba jei darnieji standartai apima ne visus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, arba jei tokių standartų tiriamoms mašinoms apskritai nėra, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas taiko vieną iš šių procedūrų:

a) IX priede nurodytą EB tipo tyrimo procedūrą bei VIII priedo 3 punkte numatytą mašinų gamybos vidaus patikrą;

b) X priede numatytą visapusio kokybės užtikrinimo procedūrą.

13 straipsnis

Iš dalies sukomplektuotoms mašinoms skirta procedūra

1. Iš dalies sukomplektuotų mašinų gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, prieš pateikdamas jas į rinką, užtikrina, kad:

a) yra parengta VII priedo B dalyje nurodyta atitinkama techninė dokumentacija;

b) yra parengtos VI priede nurodytos surinkimo instrukcijos;

c) yra sudaryta II priedo 1 dalies B skirsnyje nurodyta įmontavimo deklaracija.

2. Surinkimo instrukcijos ir įmontavimo deklaracija pateikiamos kartu su iš dalies sukomplektuotomis mašinomis, o kai šios mašinos įmontuojamos į galutinę mašiną, sudaro šios mašinos techninės bylos dalį.

14 straipsnis

Notifikuotosios įstaigos

1. Valstybės narės praneša Komisijai bei kitoms valstybėms narėms apie įstaigas, kurias jos paskyrė atlikti 12 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytą atitikties įvertinimą pateikiant į rinką, taip pat apie konkrečias atitikties įvertinimo procedūras ir mašinų kategorijas, kurioms šios įstaigos buvo paskirtos, bei apie šioms įstaigoms Komisijos iš anksto paskirtus identifikacinius numerius. Valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie visus tolesnius pakeitimus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų reguliariai tikrinama, kaip notifikuotosios įstaigos laikosi XI priede nustatytų kriterijų. Pareikalavus notifikuotoji įstaiga pateikia visą atitinkamą informaciją, įskaitant biudžeto dokumentus, kuri įgalintų valstybė narę užtikrinti XI priedo reikalavimų vykdymą.

3. Valstybės narės, vertindamos notifikuotinas arba jau notifikuotas įstaigas, taiko XI priede nurodytus kriterijus.

4. Susipažinimui Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia notifikuojamųjų įstaigų sąrašą kartu su jų identifikaciniais numeriais ir užduotimis, kurioms atlikti jos yra paskirtos. Ji rūpinasi, kad sąrašas būtų nuolat atnaujinamas.

5. Įstaigos, atitinkančios vertinimo kriterijus, nustatytus atitinkamuose darniuosiuose standartuose, nuorodos į kuriuos yra skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, laikomos atitinkančiomis atitinkamus kriterijus.

6. Jei notifikuotoji įstaiga nustato, kad gamintojas neįvykdė arba nebevykdė atitinkamų šios direktyvos reikalavimų arba kad EB tipo tyrimo sertifikatas arba kokybės užtikrinimo sistemos patvirtinimas neturėjo būti išduotas, ji, atsižvelgdama į proporcingumo principą ir išsamiai nurodydama priežastis, sustabdo išduoto sertifikato ar patvirtinimo galiojimą, jį atšaukia arba apriboja jo veikimą, kol tokių reikalavimų vykdymo neužtikrina gamintojo įgyvendinamos atitinkamos korekcinės priemonės. Sertifikato ar patvirtinimo sustabdymo, atšaukimo arba bet kokio jo apribojimo atveju, arba tais atvejais, kai gali prireikti kompetentingos institucijos įsikišimo, notifikuotoji įstaiga apie tai pagal 4 straipsnį praneša kompetentingai institucijai. Valstybė narė be delsimo informuoja kitas valstybes nares ir Komisiją. Turi būti numatyta prieinama apeliacijos procedūra.

7. Kad būtų koordinuojamas vienodas šios direktyvos taikymas, Komisija organizuoja institucijų, atsakingų už notifikuojamųjų įstaigų paskyrimą, notifikavimą ir kontrolę valstybėse narėse, ir notifikuojamųjų įstaigų pasikeitimą patirtimi.

8. Įstaigą notifikavusi valstybė narė nedelsiant atšaukia jos notifikavimą, jei sužino:

- a) kad įstaiga nebeatitinka XI priede nurodytų kriterijų arba
- b) kad įstaiga rimtai nepajėgi vykdyti savo pareigų.

Valstybė narė nedelsdama atitinkamai informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

15 straipsnis

Mašinų montavimas ir naudojimas

Ši direktyva neturi įtakos valstybių narių teisei nustatyti, atitinkamai laikantis Bendrijos teisės, tokius reikalavimus, kokie joms

atrodo būtini siekiant užtikrinti, kad žmonės, visų pirma darbuotojai, mašinų naudojimo metu būtų saugūs, su sąlyga, jog tai nereiškia, kad šios mašinos yra pakeistos šioje direktyvoje nenurodytu būdu.

16 straipsnis

Ženklas „CE“

1. Atitikties ženklas „CE“ susideda iš didžiųjų CE raidžių, kaip parodyta III priede.

2. Pagal III priedą mašinos ženklu „CE“ turi būti žymimos taip, kad jis būtų lengvai pastebimas, įskaitomas ir neištrinamas.

3. Draudžiama mašinas žymėti ženklais, simboliais ar daryti įrašus, kurie dėl savo reikšmės arba formos arba jų abiejų panašumo į ženklą „CE“ galėtų suklaidinti trečiąsias šalis. Mašinos gali būti žymimos bet kokiais kitais ženklais, jeigu taip žymint nesumažėja ženklo „CE“ matomumas, įskaitomumas ir reikšmė.

17 straipsnis

Neteisingas žymėjimas

1. Valstybės narės laiko, kad šis žymėjimas neatitinka reikalavimų:

- a) ženklu „CE“ pagal šią direktyvą žymimi gaminiai, kuriems ši direktyva netaikoma;
- b) nėra ženklo „CE“ ir (arba) mašinos EB atitikties deklaracijos;
- c) mašina pažymėta kitu nei „CE“ ženklu, kuris yra draudžiamas pagal 16 straipsnio 3 dalį.

2. Kai valstybė narė nustato, kad žymėjimas neatitinka atitinkamų šios direktyvos nuostatų, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas įpareigojamas sutvarkyti gaminį taip, kad pažeidimas būtų nutrauktas laikantis tos valstybės narės nustatytų sąlygų.

3. Jei žymėjimas ir toliau neatitinka reikalavimų, valstybė narė imasi visų būtinų priemonių, ribojančių ar draudžiančių pateikti į rinką atitinkamą gaminį arba užtikrinančių, kad jis būtų pašalintas iš rinkos 11 straipsnyje nustatyta tvarka.

18 straipsnis

Konfidencialumas

1. Nepažeisdamos galiojančių nacionalinių nuostatų ir praktikos konfidencialumo srityje, valstybės narės užtikrina, kad visos su šios direktyvos taikymu susijusios šalys ir asmenys privalėtų informaciją, kurią jos gauna vykdydamos savo užduotis, laikyti konfidencialia. Ypatingai konfidencialia informacija laikomos verslo, profesinės ir komercinės paslaptys, išskyrus atvejus, kai atskleisti šią informaciją būtina siekiant užtikrinti žmonių sveikatą ir saugą.

2. 1 dalies nuostatos neturi poveikio valstybių narių bei notifikuojamųjų įstaigų įsipareigojimams keisti informacija bei išpėti ginčijamais klausimais.

3. Visi valstybių narių ir Komisijos pagal 9 ir 11 straipsnius priimti sprendimai skelbiami.

19 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių užtikrinti, kad 4 straipsnio 3 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos bendradarbiautų tarpusavyje ir su Komisija bei suteiktų viena kitai informaciją, kuri yra būtina, kad ši direktyva būtų taikoma vienodai.

2. Kad būtų koordinuojamas vienodas šios direktyvos taikymas, Komisija organizuoja pasikeitimą patirtimi tarp kompetentingų institucijų, atsakingų už rinkos priežiūrą.

20 straipsnis

Teisinės gynybos priemonės

Pagal šią direktyvą taikant priemones, kurios riboja visų mašinų, kurioms taikoma ši direktyva, pateikimą į rinką ir (arba) pradėjimą naudoti, nurodomas tikslus jų taikymo pagrindas. Apie šias priemones kaip galima greičiau pranešama suinteresuotai šaliai, kuri tuo pačiu yra informuojama apie teisinės gynybos priemones, kuriomis ji gali naudotis pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius įstatymus, bei apie šioms priemonėms taikytinus laiko apribojimus.

21 straipsnis

Informacijos skleidimas

Komisija imasi būtinų priemonių, kad atitinkama su šios direktyvos įgyvendinimu susijusi informacija būtų prieinama.

22 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – Komitetas).

2. Kai daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

3. Kai daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje numatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

4. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

23 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Nustatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Apie šias nuostatas valstybės narės Komisijai praneša iki 2008 m. birželio 29 d., taip pat be delsimo praneša apie visus tolesnius su jomis susijusius pakeitimus.

24 straipsnis

Direktyvos 95/16/EB pakeitimas

Direktyva 95/16/EB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnio 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Šioje direktyvoje liftas – tai konkrečiuose statinio lygiuose naudojamas kėlimo įrenginys, turintis gabenimo talpą, judančią išilgai standžių, į horizontą daugiau kaip 15° kampu pakreiptų kreipiamųjų, ir skirtas gabenti:

— žmones,

— žmones ir krovinius,

— tik krovinius, jeigu gabenimo talpa yra prieinama, t. y. žmogus gali nesunkiai į ją įeiti, o joje yra įmontuoti valdymo įtaisai, kurie išdėstyti viduje arba taip, kad šiuos įtaisus galėtų pasiekti gabenimo talpoje esantis žmogus.

Kėlimo įrenginiai, judantys nustatytu maršrutu, netgi tuomet, jeigu jie juda ne išilgai standžių kreipiamųjų, laikomi liftais, kuriems taikoma ši direktyva.

Gabenimo talpa – tai lifto dalis, kurios palaikomi pakeliami arba nuleidžiami žmonės ir (arba) kroviniai.

3. Ši direktyva netaikoma:

- kėlimo įrenginiams, kurių greitis neviršija 0,15 m/s,
- statybų keltuvams,
- lynų keliams, įskaitant funikulierius,
- liftams, specialiai sukonstruotiems ir pagamintiems kariuomenės ar policijos tikslams,
- kėlimo įrenginiams, iš kurių galima dirbti,
- šachtų suktuvams (kėlimo įrenginiams),
- kėlimo įrenginiams, skirtiems atlikėjams kelti vaidinimo (spektaklio) metu,
- transporto priemonėse įmontuotiems kėlimo įrenginiams,
- kėlimo įrenginiams, sujungtiems su mašinomis ir skirtiems vien tik patekti į darbo vietą, įskaitant priežiūros ir patikros vietas mašinoje,
- vežimėliams, judantiems krumpliaistiebiu,
- eskalatoriams ir mechaniniams pėsčiųjų takams.“;

2) I priedo 1.2 punktą pakeičiamas taip:

„1.2 Gabenimo talpa

Lifto gabenimo talpa turi būti kabina. Ši kabina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad jos naudingas plotas ir tvirtumas atitiktų lifto surinkėjo nustatytą didžiausią leistiną žmonių skaičių ir vardinę lifto apkrovą.

Kai liftas yra skirtas žmonėms gabenti, ir jeigu, atsižvelgiant į matmenis, yra įmanoma, lifto kabina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad jos konstrukcijos ypatybės nekliudytų į kabiną patekti ir ja naudotis neįgaliesiems, ir kad lifto kabiną būtų galima bet koku tinkamu būdu pareguliuoti taip, kad ja būtų galima lengviau naudotis neįgaliesiems.“

25 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 98/37/EB panaikinama.

Nuorodos į panaikintąją direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal XII priede pateiktą atitikmenų lentelę.

26 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2008 m. birželio 29 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Tas priemonės jos taiko nuo 2009 m. gruodžio 29 d.

Valstybės narės, tvirtindamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės nuostatų tekstus, taip pat lentelę, rodančią, kaip šios direktyvos nuostatos atitinka priimtas nacionalines nuostatas.

27 straipsnis

Išimtis

Iki 2011 m. birželio 29 d. valstybės narės gali leisti pateikti į rinką ir pradėti naudoti nešiojamąsias tvirtinimo šovinius ir kitas smūgines mašinas, kurios atitinka nacionalines nuostatas, galiojusias prieš priimant šią direktyvą.

28 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

29 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. gegužės 17 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

I PRIEDAS

Esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai mašinų projektavimui ir gamybai

BENDRIEJI PRINCIPAI

1. Mašinų gamintojas arba jo įgaliotas atstovas turi užtikrinti, kad, siekiant nustatyti, kaip mašinos atitinka joms taikomus sveikatos ir saugos reikalavimus, būtų atliekamas rizikos įvertinimas; taigi mašinas projektuoti ir gaminti privalu atsižvelgiant į rizikos įvertinimo rezultatus.

Pakartotinai atlikdamas pirmiau minėtą rizikos įvertinimą ir šią riziką mažindamas, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas:
 - nustato mašinos numatyto naudojimo ir bet kokio iš anksto pagrįstai numatomo jos netinkamo naudojimo ribas,
 - nustato pavojus, kuriuos gali sukelti mašina, ir susijusias pavojingas situacijas,
 - atsižvelgdamas į galimo sužeidimo ar pakenkimo sveikatai sunkumą bei galimybę jiems atsirasti, apskaičiuoja riziką,
 - įvertina riziką, siekdamas nustatyti, ar rizikos mažinimas yra būtinas, kaip numatyta šios direktyvos tiksluose,
 - pašalina pavojus ar sumažina riziką, susijusią su šiais pavojais taikydamas apsaugines priemones 1.1.2 punkto b papunktyje nustatyta pirmumo seka.
2. Pareigos, nustatytos pagal esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, taikomos tada, kai atitinkamas pavojus siejamas su mašina ją naudojant gamintojo arba jo įgalioto atstovo numatytais sąlygomis arba iš anksto numanomais anomaliais atvejais. Visais atvejais taikomi 1.1.2 punkte nurodyti saugos integracijos principai ir 1.7.3 bei 1.7.4 punktuose nurodyti įpareigojimai dėl ženklavimo ir instrukcijos.
3. Šiame priede nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai yra privalomi. Tačiau, atsižvelgiant į technikos pažangą, gali būti neįmanoma įgyvendinti jais nustatytų tikslų. Tokiu atveju mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad kuo geriau prie jų priartėtų.
4. Šis priedas susideda iš kelių dalių. Pirmoji yra bendra ir taikoma visų rūšių mašinoms. Kitose dalyse apibūdinami tam tikri specifiniai pavojai. Vis dėlto, siekiant įsitikinti, kad yra laikomasi visų atitinkamų esminių reikalavimų, šį priedą būtina išnagrinėti visą. Priklausomai nuo pagal šių bendrųjų principų 1 punktą atlikto rizikos vertinimo rezultatų, projektuojant mašiną turi būti atsižvelgiama į bendrosios dalies ir vienos ar daugiau kitų dalių reikalavimus.

1. ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI

1.1. BENDROS PASTABOS

1.1.1. **Apibrėžimai**

Šiame priede:

- a) pavojus – tai potencialus sužeidimo ar pakenkimo sveikatai šaltinis;
- b) pavojinga zona – tai bet kuri zona mašinoje ir (arba) aplink ją, kurioje asmuo rizikuoja savo sveikata arba sauga;
- c) pažeidžiamas asmuo – tai bet kuris asmuo, visiškai arba iš dalies esantis pavojingose zonoje;
- d) operatorius – tai asmuo arba asmenys, montuojantys, naudojantys, reguliuojantys, prižiūrintys, valantys, taisantys arba perkeltantys mašinas;
- e) rizika – tai sužalojimo ar pakenkimo sveikatai atsiradimo tikimybės ir masto derinys, galintis kilti esant pavojingai situacijai;
- f) apsaugas – tai mašinos dalis, specialiai naudojama sudaryti konkretų užtvartą materialiu barjeru;
- g) apsauginis įtaisas – tai kitas nei užtvartas įtaisas, pats vienas ar kartu su užtvartu sumažinantis riziką;
- h) numatomasis naudojimas – tai mašinos naudojimas pagal informaciją, pateiktą naudojimo instrukcijose;
- i) pagrįstai numanomas netinkamas naudojimas – tai mašinos naudojimas kitaip nei numatyta naudojimo instrukcijoje dėl lengvai nuspėjamos žmogaus elgsenos.

1.1.2. Saugos integravimo principai

- a) Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad visas operacijas atliekant ne tik gamintojo numatytomis sąlygomis, bet ir pagrįstai numanomu netinkamo jų naudojimo atveju, jos vykdytų savo funkcijas ir nekeltų pavojaus jas valdantiems, derinantiems ir prižiūrintiems asmenims.

Naudojamų priemonių tikslas – siekti, kad būtų išvengta bet kokių nelaimingų atsitikimų pavojaus per visą numatytą mašinos naudojimo laiką, įskaitant mašinos transportavimo, surinkimo, išardymo, padarymo netinkama ir pavertimo į atliekas etapus.

- b) Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas privalo, parinkdamas pačius tinkamiausius būdus, tokia eilės tvarka laikytis šių principų:

- kiek įmanoma pašalinti arba sumažinti riziką (iš esmės saugių mašinų projektavimas ir gamyba),
- imtis būtinų apsauginių priemonių dėl rizikos, kurios negalima pašalinti,
- įspėti naudotojus apie riziką, liekančią dėl bet kokių priimtų apsauginių priemonių trūkumų, nurodyti, ar reikalingas koks nors specialus mokymas ir nurodyti, kokios asmeninės apsaugos priemonės reikalingos.

- c) Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, projektuodamas bei gamindamas mašinas ir sudarydamas jų instrukcijas, privalo išvelgti ne tik numatytą mašinų naudojimą, bet ir bet kokią pagrįstai numanomą jų netinkamą naudojimą.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad jų nebūtų galima naudoti nenormaliai, jei toks naudojimas sukeltų riziką. Kur reikia, instrukcijose naudotojo dėmesys turi būti atkreiptas į būdus, kuriais (kurie, kaip parodė patirtis, pasitaiko) mašinos neturi būti naudojamos.

- d) Projektuojant ir gaminant mašinas reikia atsižvelgti į tai, kokius naudotojo suvaržymus gali sukelti būtinosios arba numatomos naudoti asmeninės apsaugos priemonės.

- e) Mašinos privalo turėti visą būtiną specialią įrangą ir reikmenis, kurie leistų jas saugiai reguliuoti, prižiūrėti ir naudoti.

1.1.3. Medžiagos ir produktai

Medžiagos, naudojamos mašinoms gaminti, arba produktai, naudojami arba susidarantys naudojant mašinas, neturi kelti pavojaus pažeidžiamų asmenų saugai arba sveikatai. Kai naudojami skysčiai, labai svarbu mašiną suprojektuoti ir pagaminti taip, kad dėl jų užpylimo, naudojimo, regeneravimo ar išleidimo nekiltų rizika.

1.1.4. Apšvietimas

Mašina turi būti su integruotu apšvietimu, tinkamu atitinkamiems veiksams, jei jo nepakankamas buvimas gali sukelti riziką, nepaisant įprasto aplinkos apšvietimo intensyvumo.

Mašina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad dėl apšvietimo neatsirastų dirbti trukdančių šešėlių, nebūtų erzinančio akinamo blizgesio ir ant judančių dalių nekiltų pavojingų stroboskopinių reiškinių.

Vidinės mašinos dalys, kurias reikia dažnai apžiūrėti ir reguliuoti, bei priežiūros zonos turi būti tinkamai apšviestos.

1.1.5. Perkėlimą palengvinanti mašinos konstrukcija

Mašinos ar visos jų sudedamosios dalys turi būti:

- tokios, kad būtų įmanoma jas saugiai pakelti ir transportuoti,
- supakuotos arba suprojektuotos taip, kad jas būtų galima sandėliuoti saugiai ir nepažeidžiant.

Pagal gamintojo instrukcijas transportuojant mašinas ir (arba) jų sudedamąsias dalis, neturi būti jokios galimybės mašinoms ir (arba) jų dalims staigiai pajudėti arba kilti pavojams dėl jų nestabilumo.

Kai dėl mašinų arba įvairių jų sudedamųjų dalių svorio, dydžio arba formos negalima jų gabenti rankomis, jos arba jų sudedamosios dalys privalo:

- turėti pritvirtintus įtaisus kėlimo mechanizmui arba
- būti suprojektuotos taip, kad būtų galima šiuos įtaisus pritvirtinti, arba
- turėti tokią formą, kad prie jų būtų galima lengvai pritvirtinti standartinį kėlimo mechanizmą.

Jeigu mašina ar jos sudedamoji dalis yra keliami rankomis, ji turi:

- būti lengvai pakeliama arba
- turėti įtaisus, pritaikytus tam, kad būtų galima saugiai kelti ir nešti.

Įrankių ir (arba) mašinų dalių, kurie, nors ir nesunkūs, tačiau gali būti pavojingi, kėlimui turi būti numatytos specialios kėlimo priemonės.

1.1.6. **Ergonomika**

Esant numatytoms naudojimo sąlygoms, naudotojo patiriamas diskomfortas, nuovargis bei fizinė ir psichologinė įtampa turi būti sumažinami iki įmanomo minimumo, atsižvelgiant į ergonomikos principus, tokius kaip:

- operatoriaus kūno sudėjimo, jėgos ir ištvermės įvairovės galimybė,
- suteikimas pakankamai erdvės operatoriaus kūno dalių judesiams,
- išvengimas mašinos nustatomo darbo tempo,
- išvengimas stebėjimo, reikalaujančio užsitęsusio susikaupimo,
- žmogaus (mašinos) sąsajos pritaikymas prie numatomų operatorių savybių.

1.1.7. **Darbo vietos**

Darbo vieta turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų išvengta bet kokios rizikos dėl išmetamųjų dujų ir (arba) deguonies trūkumo.

Jei mašina yra numatyta naudoti pavojingoje aplinkoje, sudarančioje riziką naudotojo sveikatai ir saugai, arba jeigu pati mašina sukelia pavojingą aplinką, imamasi atitinkamų priemonių, užtikrinančių geras naudotojo darbo sąlygas ir apsaugą nuo bet kokių iš anksto numanomų pavojų.

Jei reikia, darbo vietoje turi būti sumontuojama atitinkama kabina, kuri yra suprojektuota, pagaminta ir (arba) įrengta taip, kad atitiktų pirmiau išdėstytus reikalavimus. Išėjimas turi būti toks, kad būtų galima sparčiai pasišalinti. Be to, kai taikoma, kitoje pusėje nei įprastas išėjimas turi būti įrengtas atsarginis išėjimas.

1.1.8. **Sėdynė**

Jei reikia ir kai tai leidžia darbo sąlygos, neatsiejamą mašinos dalį sudarančios darbo vietos turi būti suprojektuotos taip, kad jose būtų galima įmontuoti sėdynes.

Jei numatoma, kad naudotojas darbo metu sėdės, o valdymo vieta yra neatsiejama mašinos dalis, kartu su mašina turi būti pateikiama sėdynė.

Operatoriaus sėdynė turi sudaryti galimybę jam išlaikyti stabilią padėtį. Be to, sėdynę ir jos atstumą iki valdymo prietaisų turi būti įmanoma pritaikyti prie naudotojo.

Jei mašinai būdinga vibracija, sėdynė turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad naudotojo patiriamas vibracijas sumažintų iki žemiausio galimo lygio. Sėdynės tvirtinamieji elementai turi išlaikyti visas galimas apkrovas. Kai po operatoriaus kojomis nėra grindų, turi būti įrengtos kojų paminos, uždengtos neslidžia medžiaga.

1.2. VALDYMO SISTEMOS

1.2.1. **Valdymo sistemų sauga ir patikimumas**

Valdymo sistemos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad neleistų susidaryti pavojingoms situacijoms. Be to, jos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad:

- galėtų atlaikyti numatytas darbinės įtampas ir poveikį iš išorės,
- valdymo sistemos techninės ar programinės įrangos gedimas nesudarytų pavojingų situacijų,
- klaidos valdymo sistemos logikoje nesudarytų pavojingų situacijų,
- pagrįstai numanomos žmogaus klaidos darbo metu nesudarytų pavojingų situacijų.

Ypatingą dėmesį reikia skirti tam, kad:

- mašinos netikėtai neįsijungtų,
- mašinos parametrai nekistų nekontroliuojamai, kai šie pakeitimai gali sudaryti pavojingas situacijas,
- nebūtų trukdoma mašinos sustabdymui, jeigu stabdymo komanda jau buvo duota,
- jokia mašinų judančioji dalis ar joje laikomas ruošinys negalėtų nukristi arba būti išmestas,
- automatinis arba rankinis bet kokių judančių dalių stabdymas būtų nekludomas,
- apsauginiai įtaisai išliktų visiškai veiksmingi arba duotų stabdymo komandą,
- su sauga susijusios valdymo dalys būtų nuosekliai taikomos visai surinktai mašinai ir (arba) iš dalies sukomplektuotai mašinai.

Esant nelaidiniam valdymui, jei negaunamas teisingas valdymo signalas, įskaitant ryšio praradimą, vykdomas automatinis sustabdymas.

1.2.2. **Valdymo įtaisai**

Valdymo įtaisai turi būti:

- aiškiai matomi ir atpažįstami, jei reikia, naudojant piktogramą,
- įrengti taip, kad būtų saugiai valdomi neabejojant ar negaištant laiko ir be dviprasmiškumo,
- suprojektuoti taip, kad valdymo įtaiso judesys atitiktų jo veikimą,
- išdėstyti ne rizikos zonoje, išskyrus tam tikrus valdymo įtaisus, kurie turi būti toje zonoje, pvz., avarinio stabdymo ar mokomasis įtaisas,
- išdėstyti taip, kad juos naudojant nekiltų jokios papildomos rizikos,
- suprojektuoti arba apsaugoti taip, kad norimas, susijęs su pavojumi tikslas būtų pasiektas tik atlikus apgalvotą veiksmą,
- pagaminti taip, kad galėtų išlaikyti numanomas jėgas; ypatingas dėmesys turi būti skiriamas avarinio stabdymo įtaisams, kuriuos gali veikti ypač didelės jėgos.

Kai suprojektuoti ir pagaminti valdymo įtaisai yra skirti kelioms skirtingoms funkcijoms vykdyti, t. y. kai nėra vienareikšmio atitikmens, tai veiksmas, kuris bus atliekamas, turi būti aiškiai parodytas ir, jei reikia, priklausomas nuo patvirtinimo.

Valdymo įtaisai turi būti įrengti taip, kad jų išdėstymas, eiga ir pasipriešinimas įjungimu, įvertinant ergonomikos principus, būtų suderinti su atliekamu veiksmu.

Mašinos turi turėti indikatorius, padedančius jas saugiai eksploatuoti. Būtina, kad operatorius juos įskaitytų iš valdymo vietos.

Iš kiekvienos valdymo vietos operatorius turi turėti galimybę įsitikinti, kad pavojingose zonose nėra žmonių, arba valdymo sistema turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad mašinos paleisti nebūtų galima tol, kol pavojingose zonoje yra žmonių.

Jei tokių galimybių nėra, tai prieš paleidžiant mašiną turi būti duodamas išpėjamas garso ir (arba) vaizdo signalas. Pažeidžiamas asmuo privalo turėti laiko išeiti iš pavojingos zonos arba sukliudyti paleisti mašiną.

Jei būtina, turi būti numatytos priemonės, užtikrinančios, kad mašina būtų valdoma tik iš valdymo vietų, įrengtų vienoje ar daugiau iš anksto numatytų zonų ar vietų.

Kai yra daugiau nei viena valdymo vieta, valdymo sistema turi būti suprojektuota taip, kad naudojant vieną iš jų, nebūtų įmanoma naudotis kitomis, išskyrus stabdymo valdymą ir avarinį stabdymą.

Jei mašina turi dvi ar daugiau darbo vietų, kiekvienoje vietoje turi būti visi būtini valdymo įtaisai, kad operatoriai vienas kitam nekludytų ar nesudarytų rizikingų situacijų.

1.2.3. **Paleidimas**

Paleisti mašiną turi būti įmanoma tik sąmoningai įjungus tam skirtą valdymo įtaisą.

To paties reikalaujama:

- pakartotinai paleidžiant dėl kokios nors priežasties sustabdytą mašiną,
- atliekant reikšmingus eksploataavimo sąlygų pakeitimus.

Tačiau pakartotinai paleisti mašiną arba pakeisti jos eksploataavimo sąlygas galima sąmoningai įjungus kitą, nei tam tikslui skirtą valdymo įtaisą, su sąlyga, kad tai nesudarys pavojingos situacijos.

Paleisti, pakartotinai paleisti po sustabdymo ar pakeisti jų eksploataavimo sąlygas automatinio režimu dirbančiose mašinosose turi būti galima be įsikišimo, su sąlyga, kad dėl to nesudaroma pavojinga situacija.

Jeigu mašinos turi keletą paleidimo valdymo įtaisų ir operatoriai gali sukelti pavojų vienas kitam, turi būti įrengti papildomi įtaisai tokiai rizikai pašalinti. Jei sauga reikalauja, kad paleidimas ir (arba) stabdymas būtų atliekami tam tikra seka, turi būti įmontuoti įtaisai, užtikrinantys, kad šios operacijos būtų atliekamos teisinga tvarka.

1.2.4. **Stabdymas**

1.2.4.1. **Normalus stabdymas**

Mašinoje turi būti valdymo įtaisas, kuris leistų ją saugiai ir visiškai sustabdyti.

Kiekviename darbo pulte turi būti valdymo įtaisas, kuris, priklausomai nuo esančių pavojų, sustabdytų tam tikras arba visas mašinos funkcijas taip, kad mašina taptų saugi.

Pirmenybę turi turėti mašinų stabdymo valdymas, o ne paleidimo valdymas.

Kai tik mašinos arba jų pavojingos funkcijos sustabdomos, turi būti nutraukiamas energijos tiekimas atitinkamiems vykdytuvų paleidikliams.

1.2.4.2. **Darbinis stabdymas**

Kai darbo eigoje reikia naudoti stabdį, kuris nenutraukia energijos tiekimo vykdytuvų paleidikliams, stabdymo sąlyga turi būti stebima ir prižiūrima.

1.2.4.3. **Avarinis stabdymas**

Mašinos turi turėti vieną arba kelis avarinio stabdymo įtaisus, padedančius išvengti esančio arba gresiančio pavojaus.

Išimtys taikomos:

- mašinoms, kuriose avarinio stabdymo įtaisas nesumažintų rizikos, nes jis arba nesutrumpintų mašinos stabdymo trukmės, arba neleistų imtis specialių priemonių rizikai šalinti,
- nešiojamosioms rankinėms ir rankomis valdomoms mašinoms.

Šis įtaisas turi:

- turėti aiškiai atpažįstamus, aiškiai matomus ir greitai pasiekiamus valdymo įtaisus,
- kiek įmanoma greičiau sustabdyti pavojingą procesą, nesukeldamas jokių papildomų rizikų,
- pririnkus sukelti arba leisti tam tikrus apsaugos užtvaro judėjimus.

Kai avarinis stabdymo valdymo įtaisas nustoja aktyviai veikti po stabdymo komandos, jis turi išlaikyti šią komandą tol, kol bus išjungiamas tam tikru veiksmu; neturi būti įmanoma įjungti šio įtaiso, nesukeliant stabdymo; turi būti įmanoma išjungti įtaisą tik atitinkamu veiksmu, o įtaiso išjungimas neturi paleisti mašinos veikti, bet tik turi sudaryti sąlygas vėl ją paleisti.

Avarinio stabdymo funkcija privalo būti prieinama ir veikianti visą laiką, nepriklausomai nuo darbo režimo.

Avarinio stabdymo įtaisai turi papildyti kitas apsaugos priemones, o ne jas pakeisti.

1.2.4.4. **Mašinų agregatas**

Tuo atveju, kai mašinos ar jų dalys suprojektuotos dirbti kartu, jos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad stabdymo įtaisai, įskaitant avarinio stabdymo įtaisą, sustabdytų ne tik pačias mašinas, bet ir visus susijusius įrenginius, kurių tolesnis veikimas gali būti pavojingas.

1.2.5. **Valdymo ar darbo režimo parinkimas**

Parinktasis valdymo ar darbo režimas privalo turėti pirmenybę palyginti su visais kitais valdymo ar darbo režimais, išskyrus avarinį stabdymą.

Jeigu mašinos suprojektuotos ir pagamintos taip, kad gali veikti ne vienu, bet keliais valdymo ar darbo režimais, kuriems reikia skirtingų apsaugos priemonių ir (arba) darbo procedūrų, tai jos turi turėti darbo režimo selektorių, kuris gali būti užrakinamas kiekvienoje iš tų pozicijų. Kiekviena selektoriaus pozicija privalo būti aiškiai matoma ir būtina atitikti vienintelį valdymo ar darbo režimą.

Selektorius gali būti pakeistas kitu atrankiniu būdu, kuris tam tikroms operatorių kategorijoms ribotų naudojimąsi tam tikromis mašinų funkcijomis.

Jeigu atlikdamos tam tikras operacijas mašinos turi veikti su patrauktais ar nuimtais užtvaramis ir (arba) išjungtais apsauginiais įtaisais, tai valdymo ar darbo režimo selektorius tuo pačiu metu turi:

- išjungti visus kitus valdymo ar darbo režimus,
- pavojingas funkcijas leisti atlikti tikrai valdymo įtaisais, kuriems būtinas nepertraukiamas veikimas,
- leisti pavojingų funkcijų veikimą tik sumažinus rizikos sąlygas, kol užkertamas kelias pavojams dėl susijusių pasekmių,
- neleisti bet kokio pavojingų funkcijų veikimo tyčia arba netyčia paveikus mašinos jutiklius.

Jei šių keturių sąlygų negalima išpildyti vienu metu, valdymo ar darbo režimo selektorius turi aktyvuoti kitas apsaugines priemones, suprojektuotas ir pagamintas tam, kad užtikrintų saugią darbo zoną.

Be to, operatorius turi galėti valdyti dalis, su kuriomis dirba, iš reguliavimo punkto.

1.2.6. **Energijos tiekimo gedimas**

Dėl energijos tiekimo mašinoms pertrūkio, įjungimo po pertrūkio ar kitokio pobūdžio svyravimų negali atsirasti pavojingų situacijų.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas tokiems klausimams:

- mašinos neturi išjungti netikėtai,
- mašinų parametrai neturi keistis nekontroliuojamai, jei dėl tokio pakeitimo gali atsirasti pavojingų situacijų,
- neturi būti trukdoma mašinų sustabdyti, jeigu komanda jau duota,

- jokia mašinų judanti dalis ar apdirbamasis ruošinys negali nukristi arba būti išmestas,
- nebūtų trukdomas automatinis arba rankinis visų judančių dalių, kokios jos bebūtų, stabdymas,
- apsauginiai įtaisai išliktų visiškai veiksmingi arba duotų stabdymo komandą.

1.3. APSAUGA NUO MECHANINIŲ PAVOJŲ

1.3.1. **Stabilumo netekimo rizika**

Mašinos ir jų sudedamosios dalys bei detalės turi būti pakankamai stabilios, kad būtų išvengta nuvirtimo, kritimo ar nevaldomo judėjimo, kol mašinos transportuojamos, surenkamos, išardomos ir atliekami bet kokie kiti susiję veiksmai.

Jei pačios mašinos ar jai skirtos įrangos forma nėra pakankamai stabili, turi būti įmontuotos atitinkamos įtvirtinimo priemonės ir apie jas nurodoma instrukcijose.

1.3.2. **Lūžimo rizika dirbant**

Įvairios mašinų dalys ir jų sujungimai turi išlaikyti įtempimus, kurie veikia juos naudojimo metu.

Naudojamų medžiagų ilgaamžiškumas turi atitikti gamintojo arba jo įgalioto atstovo numatytą darbo aplinkos pobūdį, ypač dėl nuovargio, senėjimo, korozijos ir susidėvėjimo reiškinį.

Instrukcijose turi būti nurodytas su sauga susijusių patikrų ir priežiūros tipas bei dažnumas. Jei reikia, jose turi būti nurodytos dalys, linkusios susidėvėti, ir jų keitimo kriterijai.

Jei, nepaisant naudotų priemonių, sulūžimo ar suirimo rizika išlieka, šios dalys turi būti įmontuotos, išdėstytos ir (arba) apsaugotos taip, kad jų nuolaužos būtų sulaikomos, išvengiant pavojingų situacijų.

Ir kieti, ir lankstūs skysčių tiekimo vamzdžiai, ypač tie, kuriuos veikia aukštas slėgis, turi išlaikyti numatomas vidines ir išorines įtampas bei turi būti gerai pritvirtinti ir (arba) apsaugoti, kad būtų užtikrinta, jog jų trūkimas nesukels rizikos.

Kai apdirbamoji medžiaga į įrankį tiekama automatiškai, siekiant išvengti rizikų žmonėms, turi būti laikomasi šių sąlygų:

- kai ruošinys susiliečia su įrankiu, pastarasis turi būti pasiekęs savo įprastą darbinę būklę,
- kai įrankis pradeda veikti ir (arba) sustoja (pagal komandą ar atsitiktinai), ruošinio padavimas ir įrankio judėjimas turi būti suderinti.

1.3.3. **Rizika dėl krintančių ar išmetamų daiktų**

Turi būti imamasi atsargos priemonių, kad būtų išvengta rizikos dėl krintančių ar išmetų daiktų.

1.3.4. **Rizikos dėl paviršių, briaunų ir kampų**

Kiek tik leidžia paskirtis, prieinamos mašinų dalys privalo būti be aštrių briaunų, aštrių kampų ir šiurkščių paviršių, galinčių sužeisti.

1.3.5. **Rizika, susijusi su kombinuotomis mašinomis**

Mašinos, numatytos atlikti keletą skirtingų operacijų, kai tarp operacijų ruošiniai perkeliama rankomis (kombinuotos mašinos), turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad kiekvieną elementą būtų galima naudoti atskirai, be kitų elementų, sukeliančių riziką pažeidžiamiems asmenims.

Šiam tikslui turi būti galima atskirai paleisti ir sustabdyti kiekvieną neapsaugotą elementą.

1.3.6. **Rizika, susijusi su darbo sąlygų pokyčiais**

Jei mašinos atlieka operacijas įvairiomis naudojimo sąlygomis, jos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad tokių sąlygų parinkimas ir suderinimas galėtų būti vykdomas saugiai ir patikimai.

1.3.7. **Rizika, susijusi su judančiomis dalimis**

Mašinų judančios dalys privalo būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta rizikos susilietus, dėl kurios galėtų įvykti nelaimingi atsitikimai, arba, jei rizika išlieka, jos privalo turėti apsaugus arba apsauginius įtaisus.

Turi būti imtasi visų reikiamų priemonių, neleidžiančių darbe dalyvaujančioms judančioms dalims atsitiktinai užsikirsti. Tais atvejais, kai, nepaisant naudojamų atsargumo priemonių, gali įvykti užsikirtimas, kai tinkama, privalo būti įtaisyti specialūs apsauginiai įtaisai ar įrankiai, leidžiantys saugiai atblokuoti įrenginį.

Instrukcijoje ir, kur įmanoma, ant pačių mašinų turi būti nurodyti šie specialūs apsauginiai įtaisai ir paaiškinta, kaip jie turi būti naudojami.

1.3.8. **Apsaugos nuo judančių dalių keliamos rizikos parinkimas**

Apsaugai ar apsauginiai įtaisai, suprojektuoti apsaugoti nuo judančių dalių keliamos rizikos, turi būti parenkami atsižvelgiant į rizikos tipą. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda juos parinkti.

1.3.8.1. **Judančios pavaros dalys**

Apsaugai, suprojektuoti apsaugoti asmenis nuo pavojų, kuriuos sukelia judančios pavaros dalys, turi būti:

- arba nejudantys, kaip nurodyta 1.4.2.1 punkte,
- arba blokavimo judantys, kaip nurodyta 1.4.2.2 punkte.

Turėtų būti naudojami blokavimo judantys apsaugai, jeigu numatoma juos dažnai nuiminėti.

1.3.8.2. **Judančios dalys, susijusios su darbo procesu**

Apsaugai ar apsauginiai įtaisai, suprojektuoti apsaugoti žmones nuo pavojų, kuriuos sukelia judančios dalys, tiesiogiai susiję su darbo procesu, turi būti:

- nejudantys apsaugai, kaip nurodyta 1.4.2.1 punkte, arba
- blokavimo judantys apsaugai, kaip nurodyta 1.4.2.2 punkte, arba
- apsauginiai įtaisai, kaip nurodyta 1.4.3 punkte, arba
- pirmiau nurodytų apsaugos priemonių derinys.

Vis dėlto, kai tam tikrų tiesiogiai darbo procese dalyvaujančių judančių dalių, atliekančių operatoriaus koreguojamąsias operacijas, proceso metu negalima padaryti visiškai nepasiekiamų, tai jos privalo turėti:

- nejudančius arba blokavimo judančius apsaugus, neleidžiančius prieiti prie tų dalių, kurios darbe nenaudojamos, ir
- reguliuojamuosius apsaugus, nurodytus 1.4.2.3 punkte, ribojančius prieigą prie tų judančių dalių sekcijų, kur priėjimas yra būtinas.

1.3.9. **Rizikos dėl nevaldomų judesių**

Kai mašinos dalis yra sustabdyta, bet kuris pasislinkimas iš sustojimo vietos dėl bet kokių priežasčių, išskyrus veiksmus valdymo prietaisais, turi būti neleidžiamas, arba šis judėjimas neturi kelti pavojaus.

1.4. PRIVALOMOSIOS APSAUGŲ IR APSAUGINIŲ ĮTAISŲ SAVYBĖS

1.4.1. **Bendrieji reikalavimai**

Apsaugai ir apsauginiai įtaisai turi:

- būti tvirtos konstrukcijos,
- patikimai įtvirtinti vietoje,
- nekelti jokio papildomo pavojaus,

- nebūti lengvai pašalinami arba padaromi nenaudojami,
- būti išdėstyti pakankamu atstumu nuo pavojingos zonos,
- mažiausiai trukdyti stebėti gamybos procesus ir
- leisti atlikti pagrindinius darbus montavimo ir (arba) įrankių keitimo bei priežiūros tikslais apribojus prieigą tik į tą vietą, kurioje turi būti atliekami darbai, jei įmanoma, nepašalinus apsaugo arba neišjungus apsauginio įtaiso.

Be to, kur įmanoma, apsaugai turi saugoti nuo medžiagų ar daiktų kritimo arba išmetimo bei mašinos išmetamų teršalų.

1.4.2. **Specialieji reikalavimai apsaugams**

1.4.2.1. **Nejudantys apsaugai**

Nejudančių apsaugų tvirtinimo sistema turi būti tokia, kad juos būtų galima atidaryti ar nuimti tik naudojant įrankius.

Kai apsaugai nuimami, jų tvirtinimo sistema turi likti pritvirtinta prie apsaugų ar mašinos.

Ten, kur galima, turi būti neįmanoma palikti apsaugų jiems skirtoje vietoje be tvirtinimų.

1.4.2.2. **Blokuojantys judantys apsaugai**

Blokuojantys judantys apsaugai:

- kai jie atidaryti, turi likti pritvirtinti prie mašinų,
- turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad juos būtų galima reguliuoti tik sąmoningu veiksmu.

Blokuojantys judantys apsaugai turi būti sujungti su blokuojančiu įtaisu, kuris:

- neleidžia paleisti pavojingų mašinos funkcijų tol, kol apsaugas neuždarytas,
- duoda stabdymo komandą, kai jie yra neuždaryti.

Kai operatoriui įmanoma pasiekti pavojingą zoną iki tol, kol pašalinama pavojingų mašinos funkcijų kelianti rizika, judantys apsaugai turi būti sujungti su blokuojamaisiais įtaisais ir papildomai su apsaugo užraktu, kuris:

- neleidžia paleisti pavojingų mašinos funkcijų tol, kol apsaugas neuždarytas ir neužrakintas, ir
- uždarytą bei užrakintą apsaugą laiko tol, kol pavojingos mašinos funkcijos nebekelia sužeidimo rizikos.

Blokuojantys judantys apsaugai turi būti suprojektuoti taip, kad, jei jų nebūtų arba sugestų bent viena jų sudedamoji dalis, pavojingos mašinos funkcijos nebūtų paleistos arba būtų stabdomos.

1.4.2.3. **Priėjimą ribojantys reguliuojamieji apsaugai**

Reguliuojamieji apsaugai, ribojantys priėjimą prie darbui būtinų judančių dalių, turi būti:

- reguliuojami rankomis arba automatiškai, atsižvelgiant į darbo pobūdį, ir
- lengvai reguliuojami be įrankių.

1.4.3. **Specialūs apsauginiams įtaisams keliami reikalavimai**

Apsauginiai įtaisai turi būti suprojektuoti ir įmontuoti į valdymo sistemą taip, kad:

- judančios dalys negalėtų pradėti veikti tol, kol jas gali pasiekti operatorius,

- kiti asmenys negalėtų pasiekti judančių dalių, kol jos juda, ir
- jei jų nebūtų arba sugestų bent viena sudedamoji dalis, judančios mašinos dalys nebūtų paleistos arba būtų stabdomos.

Apsauginiai įtaisai privalo būti tokie, kad juos sureguliuoti būtų galima tik sąmoningu veiksniu.

1.5. RIZIKOS DĖL KITŲ PAVOJŲ

1.5.1. *Elektros energijos tiekimas*

Jei mašinos vartoja elektros energiją, jos turi būti suprojektuotos, pagamintos ir sukomplektuotos taip, kad būtų išvengta visų su elektra susijusių pavojų.

Direktyvoje 73/23/EEB nustatyti saugos tikslai taikomi mašinoms. Tačiau su mašinų atitikties įvertinimu bei pateikimu į rinką ir (arba) pradėjimu naudoti susijusius įpareigojimus dėl elektros keliamo pavojaus reglamentuoja tik šios direktyvos nuostatos.

1.5.2. *Statinis elektros krūvis*

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta potencialiai pavojingo statinio elektros krūvio arba būtų apribotas jo atsiradimas, ir (arba) jos turėtų išelektravimo sistemą.

1.5.3. *Ne elektros energijos tiekimo sistema*

Jei mašinos vartoja ne elektrą, o kitokią energijos šaltinį, jos tiekimo sistema turi būti suprojektuota, pagaminta ir sukomplektuota taip, kad būtų išvengta visų galimų pavojų, susijusių su tokios energijos šaltinių vartojimu.

1.5.4. *Montavimo klaidos*

Montavimo arba permontavimo klaidos, kurios gali būti rizikos šaltiniu, turi būti eliminuojamos arba projektuojant ir gaminant tokias dalis, arba pateikiant informaciją ant pačių dalių ir (arba) jų korpusų. Tokia pat informacija turi būti pateikta ant judančių dalių ir (arba) korpusų, kai rizikai išvengti būtina žinoti jų judėjimo kryptį.

Jei reikia, bet kuri kita papildoma informacija turi būti pateikta instrukcijose.

Tokie galimos rizikos šaltiniai kaip klaidingos jungtys turi būti pašalinti projektuojant, o jei šio reikalavimo negalima įvykdyti – pateikiant apie tai informaciją ant dalių, kurios yra sujungiamos, ir, jei reikia, ant sujungimo priemonių.

1.5.5. *Ekstremalios temperatūros*

Turi būti imamasi visų priemonių pašalinti bet kokią sužalojimo riziką, atsirandančią dėl sąlyčio su mašinos dalimis ar medžiagomis, kurių temperatūra labai aukšta arba labai žema, arba dėl šių dalių artumo.

Būtinų priemonių taip pat reikia imtis, kad būtų išvengta ar apsaugota nuo labai karštų ir labai šaltų medžiagų išmetimo.

1.5.6. *Gaisras*

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta gaisro kilimo arba perkaitimo rizikos, kurią gali kelti pačios mašinos arba jų gaminamos ar naudojamos dujos, skysčiai, dulkės, garai arba kitos medžiagos.

1.5.7. *Sprogimas*

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta bet kokios mašinų arba jų gaminamų ar naudojamų dujų, skysčių, dulkių, garų ar kitų medžiagų sprogo rizikos.

Kai numatoma, kad mašinos gali būti naudojamos potencialiai sprogioje aplinkoje, jos turi atitikti konkrečių Bendrijos direktyvų nuostatas.

1.5.8. Triukšmas

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad iki žemiausio lygio būtų sumažinta rizika, kylanti dėl ore sklaidžiamo triukšmo, atsižvelgiant į technikos pažangą ir galimybę naudoti triukšmą mažinančias priemones, ypač prie triukšmo šaltinio.

Triukšmo sklaidimo lygis gali būti įvertinamas remiantis panašių mašinų palyginamaisiais triukšmo sklaidimo duomenimis.

1.5.9. Vibracija

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad iki žemiausio lygio būtų sumažinta rizika, kylanti dėl mašinų sukeliama vibracijos, atsižvelgiant į technikos pažangą ir galimybę naudoti vibraciją mažinančias priemones, ypač prie vibracijos šaltinio.

Vibracijos sklaidimo lygis gali būti įvertinamas remiantis panašių mašinų palyginamaisiais vibracijos sklaidimo duomenimis.

1.5.10. Spinduliuotė

Nepageidaujama mašinų sklaidžiama spinduliuotė turi būti pašalinta arba sumažinta iki tokio lygio, kuris neturi neigiamo poveikio žmonėms.

Bet kokia funkcinė jonizuojančioji spinduliuotė turi būti sumažinta iki žemiausio lygio, kurio pakanka tinkamam mašinos darbui ją reguliuojant, valdant ir valant. Jei yra rizika, turi būti imamasi visų būtinų apsaugos priemonių.

Bet kokia funkcinė ne jonizuojančioji spinduliuotė reguliavimo, valdymo ir valymo metu turi būti sumažinta iki žmonėms nepavojingo lygio.

1.5.11. Išorinė spinduliuotė

Mašinos privalo būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad išorinė spinduliuotė nekliudytų jų darbui.

1.5.12. Lazerio sklaidžiama spinduliuotė

Naudojant lazerinę įrangą, reikia atsižvelgti į šias rekomendacijas:

- lazerinė mašinų įranga turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų išvengta bet kokios netikėtos spinduliuotės,
- lazerinė mašinų įranga turi būti apsaugota taip, kad tiesioginė, atspindėtoji ar išsklaidytoji ir antrinė spinduliuotė nekeltų pavojaus sveikatai,
- optinis įtaisas, skirtas lazerinei mašinų įrangai stebėti ar reguliuoti, turi būti toks, kad lazerio spinduliuotė nekeltų pavojaus sveikatai.

1.5.13. Pavojingų medžiagų sklaida

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta rizikos, jog mašinos gaminamos pavojingos medžiagos gali būti įkvėptos, prarytos, patekti ant odos, į akis ir ant gleivinės bei prasiskverbti pro odą.

Kai tokio pavojaus negalima pašalinti, mašinos turi būti sukomplektuotos taip, kad pavojingas medžiagas būtų galima surinkti, pašalinti, nusodinti purškiant vandenį, filtruoti ar apdoroti kitu tokiu pat veiksmingu būdu.

Kai mašinai dirbant įprastu režimu procesas nėra visiškai uždaras, surenkamieji ir (arba) šalinamieji įtaisai turi būti išdėstyti taip, kad būtų maksimaliai naudingi.

1.5.14. Įtraukimo į mašiną rizika

Mašinos turi būti suprojektuotos, pagamintos ir sumontuotos su priemonėmis, trukdančiomis įtraukti į ją žmogų, arba, jeigu tokios priemonės negalimos, turi turėti pagalbos iškvietimo priemones.

1.5.15. Slydimo, užkliuvimo ir griuvimo rizika

Mašinų dalys, kuriomis žmonės vaikšto arba ant jų stovi, turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta slydimo, užkliuvimo ar griuvimo ant dalių arba nuo jų.

Jei reikia, šiose dalyse turi būti įmontuotos rankenos, kurios pritvirtinamos atsižvelgiant į naudotoją ir suteikia jam galimybę išlaikyti pusiausvyrą.

1.5.16. Žaibas

Mašinos, kurioms dirbant reikia apsaugos nuo žaibo, privalo turėti įžeminimo sistemą.

1.6. PRIEŽIŪRA**1.6.1. Mašinų priežiūra**

Reguliavimo ir priežiūros vietos turi būti įrengtos nepavojingose zonose. Turi būti numatyta galimybė atlikti reguliavimo, priežiūros, taisymo, valymo ir aptarnavimo darbus, kol mašinos nedirba.

Jei dėl techninių priežasčių viena ar daugiau pirmiau minėtų sąlygų negali būti patenkintos, turi būti imamasi priemonių užtikrinti, kad šias operacijas būtų galima atlikti saugiai (žr. 1.2.5 punktą).

Automatinėse, o prireikus – ir kitokiose mašinose, turi būti numatyta galimybė prijungti gedimų diagnostikos įrangą.

Sudedamosios automatinės mašinos dalys, kurias reikia dažnai keisti, turi būti lengvai ir saugiai nuimamos bei pakeičiamos. Priėjimas prie šių sudedamųjų dalių turi būti toks, kad šias operacijas būtų galima atlikti naudojant būtinas technines priemones pagal nurodytą darbo metodą.

1.6.2. Prieiga prie darbo ir aptarnavimo vietų

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų galima saugiai patekti į tas vietas, į kurias reikia įeiti eksploatuojant, reguliuojant ir prižiūrint mašiną.

1.6.3. Energijos šaltinio izoliavimas

Visos mašinos turi turėti priemones, skirtas joms izoliuoti nuo visų energijos šaltinių. Tokie izoliatoriai turi būti lengvai atpažįstami. Turi būti galimybė juos užblokuoti, jei pakartotinis energijos jungimas gali kelti riziką žmonėms. Turi būti galimybė izoliatorių užblokuoti toje vietoje, kurios operatorius iš savo darbo vietos negali patikrinti, kad įsitikintų, ar energija vis dar atjungta.

Jeigu mašinai elektros energija tiekama per kištukinę jungtį, pakanka šį kištuką ištraukti, su sąlyga, kad operatorius iš bet kurios vietos, į kurią gali patekti, galėtų įsitikinti, jog kištukas yra ištrauktas.

Energiją atjungus, turi būti galimybė visą likusią ar sukauptą mašinų grandinės energiją tiesiog išsklaidyti, nekeliant pavojaus žmonėms.

Kaip išimtis iš pirmesnėse dalyse nustatytų reikalavimų, tam tikros elektros grandinės gali likti sujungtos su jų energijos šaltiniais, kad, pvz., laikytų dalis, saugotų informaciją, apšviestų mašinos vidų ir kt. Šiuo atveju turi būti imtasi visų reikiamų priemonių, užtikrinančių operatoriaus saugumą.

1.6.4. Operatoriaus įsikišimas

Mašinos turi būti suprojektuotos, pagamintos ir sukomplektuotos taip, kad operatoriui reikėtų kuo mažiau kištis į mašinos darbą. Jei operatoriaus įsikišimo išvengti negalima, tokia operacija turi būti nesudėtinga ir saugi.

1.6.5. Vidinių dalių valymas

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad iš išorės būtų galima išvalyti jų vidines dalis, kuriose buvo pavojingos medžiagos arba preparatai; iš išorės taip pat turi būti įmanomas bet koks būtinas deblokavimas. Jeigu būtina liesti vidines mašinų dalis, jos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad valyti būtų galima saugiai.

1.7. INFORMACIJA

1.7.1. *Informacija ir įspėjimai ant mašinų*

Geriau, kai informacija ir įspėjimai ant mašinų pateikiami lengvai suprantamais simboliais ar piktogramomis. Visa rašytinė ar žodinė informacija bei įspėjimai turi būti pateikiami oficialia (-iomis) Bendrijos kalba (-omis), kurią (-ias) pagal Sutartį nustato valstybė narė, kurioje mašina pateikiama į rinką ir (arba) pradedama naudoti, o paprašius – kartu gali būti pateikiami ir bet kuria kita operatorių suprantama (-omis) oficialia (-iomis) Bendrijos kalba (-omis).

1.7.1.1. **Informacija ir informaciniai įtaisai**

Informacija, kuri reikalinga mašinoms valdyti, turi būti nedviprasmiška ir lengvai suprantama. Jos neturi būti pernelyg daug, kad operatorius nebūtų perkraunamas.

Aiškliai matomi vaizdo įtaisai ar kitos sąveikinio operatoriaus ir mašinos bendravimo sistemos turi būti lengvai suprantamos ir nesudėtingos naudoti.

1.7.1.2. **Įspėjamieji įtaisai**

Jei dėl galimo nestebimų mašinų gedimo gali kilti pavojus žmonių sveikatai ir saugai, tai mašinose turi būti įtaisyti tinkami įspėjamieji šviesos arba garso signalai.

Kai mašinos turi įspėjamuosius įtaisus, jie turi būti nedviprasmiški ir lengvai suvokiami. Operatorius turi turėti galimybę bet kada patikrinti tokių įspėjamųjų įtaisų veikimą.

Turi būti laikomasi konkrečių spalvas ir saugos signalus nustatančių Bendrijos direktyvų reikalavimų.

1.7.2. *Įspėjimas apie liekamąją riziką*

Jei, nepaisant būdingų saugios konstrukcijos priemonių bei panaudojus apsaugines ir papildomas apsaugos priemones, rizika lieka, turi būti numatyti būtini įspėjimai, įskaitant įspėjamuosius įtaisus.

1.7.3. **Mašinų ženklėjimas**

Visos mašinos turi būti matomai, įskaitomai ir neišdildomai pažymėtos, nurodant:

- gamintojo, o jei reikia – ir jo įgalioto atstovo, pavadinimą ir adresą,
- mašinos pavadinimą,
- ženklą „CE“ (žr. III priedą),
- serijos ar tipo žymenį,
- jeigu yra, serijos numerį,
- pagaminimo metus, t. y. gamybos proceso užbaigimo metus.

Tvirtinant ženklą „CE“, draudžiama mašiną žymėti ankstesne ar vėlesne data.

Be to, mašinos, suprojektuotos ir pagamintos naudoti potencialiai sprogioje aplinkoje, turi būti atitinkamai pažymėtos.

Ant mašinų turi būti pateikta visa jų tipo ir saugaus naudojimo informacija. Šiai informacijai taikomi 1.7.1 punkto reikalavimai.

Kai mašinos dalis naudojimo metu turi būti kilnojama iš vienos vietos į kitą naudojant kėlimo įrangą, tos dalies masė turi būti pažymėta įskaitomai, neištrinamai ir nedviprasmiškai.

1.7.4. **Instrukcijos**

Prie kiekvienos mašinos turi būti pridedamos instrukcijos valstybės narės, kurioje mašina pateikiama į rinką ir (arba) pradedama naudoti, oficialia (-iomis) Bendrijos kalba (-omis).

Prie mašinos pridėta instrukcija turi būti arba originali instrukcija arba išversta originali instrukcija; o pastaruoju atveju prie išverstos instrukcijos turi būti pridėta ir originali.

Išimties tvarka priežiūros instrukcijos, skirtos naudoti specializuotam personalui, įpareigotam gamintojo ar jo įgalioto atstovo, gali būti parengtos tiksliai viena iš Bendrijos kalbų, suprantamų šiam personalui.

Instrukcijos turi būti parengtos vadovaujantis toliau nustatytais principais.

1.7.4.1. Bendrieji instrukcijų rengimo principai

- a) Instrukcijos turi būti parengiamos viena ar daugiau oficialių Bendrijos kalbų. Žodžiai „Originali instrukcija“ turi būti užrašyti ant kalbinio teksto varianto (-ų), kuri (-iuos) patvirtina gamintojas ar jo įgaliotas atstovas.
- b) Kai originalios instrukcijos nėra šalies, kurioje mašina bus naudojama, oficialia (-iomis) kalba (-omis), gamintojas arba jo įgaliotas Bendrijoje įsisteigęs atstovas, arba asmuo, tiekiantis šią mašiną į tam tikrą kalbinį regioną, turi parengti vertimą į šią (šias) kalbą (-as). Vertime turi būti parašyta: „Originalios instrukcijos vertimas“.
- c) Instrukcijoje turi būti pateikta informacija ne tik apie numatytą mašinos naudojimą, bet ir apie bet kokius iš anksto pagrįstai numanomas jos netinkamo naudojimo atvejus.
- d) Jei numatoma, kad mašinas gali naudoti ir neprofesionalūs operatoriai, tai naudojimo instrukcijos formuluojamos ir išdėstomos atsižvelgiant į bendro išsilavinimo ir sumanumo lygį, kurio gali būti tikimasi iš tokių operatorių.

1.7.4.2. Instrukcijų turinys

Kiekvienoje instrukcijoje turi būti, jei reikia, bent jau ši informacija:

- a) gamintojo ir jo įgalioto atstovo pavadinimas ir pilnas adresas;
- b) mašinos pavadinimas, nurodytas ant pačios mašinos, išskyrus serijos numerį (žr. 1.7.3 punktą);
- c) EB atitikties deklaracija arba EB atitikties deklaracijos turinį išdėstantis dokumentas, nurodantis mašinos duomenis, nebūtinai įtraukiant serijos numerį ir parašą;
- d) bendras mašinos apibūdinimas;
- e) brėžiniai, diagramos, apibūdinimai ir paaiškinimai, būtini mašiną naudojant, prižiūrint, taisant ir tikrinant, ar mašina tinkamai veikia;
- f) darbo vietos (-ų), kurią (-ias) galėtų užimti operatoriai, apibūdinimas;
- g) numatytos mašinos naudojimo sąlygos;
- h) išpėjimai dėl būdų, kurie, kaip parodė patirtis, gali pasitaikyti ir kuriais mašinos neturi būti naudojamos;
- i) surinkimo, montavimo ir sujungimo nurodymai, įskaitant brėžinius, diagramas ir prijungimo būdus, bei nurodyta važiuoklė ar įranga, ant kurios turi būti montuojamos mašinos;
- j) nurodymai, kaip montuoti ir surinkti, kad būtų sumažintas triukšmas ir vibracija;
- k) nurodymai, kaip pradėti naudoti ir dirbti su mašina ir, jei reikia, operatorių mokymo instrukcijos;
- l) informacija apie liekamąją riziką, kuri išlieka nepaisant būdingų saugios konstrukcijos priemonių bei panaudojus apsaugines ir papildomas apsaugos priemones;
- m) nurodymai apie apsaugos priemones, kurių turi imtis naudotojas, įskaitant, jei reikia, numatytas asmenines apsaugos priemones;
- n) pagrindinės įrankių, kurie gali būti pritaikyti mašinai, charakteristikos;
- o) sąlygos, kurių metu mašina atitinka stabilumui keliamus reikalavimus naudojimo, gabenimo, surinkimo, išmontavimo, nenaudojimo, išbandymo ar iš anksto numatyto gedimo metu;
- p) nurodymai, leidžiantys užtikrinti saugų gabenimo, kėlimo ir saugojimo operacijų atlikimą, nurodant mašinos ir įvairių jos dalių svorius, jei jos dažnai gabenamos atskirai;
- q) kaip valdyti mašiną nelaimingo atsitikimo atveju ar jai sugedus; esant užsikirtimo galimybei – naudotinas valdymo būdas, leidžiantis saugiai sutaisyti užsikirtusią įrangą;

- r) apibūdinamos reguliavimo ir priežiūros operacijos, kurias turi atlikti naudotojas, taip pat prevencinės priežiūros priemonės, kurių reikia laikytis;
- s) nurodymai, leidžiantys saugiai reguliuoti ir prižiūrėti mašiną, įskaitant apsaugos priemones, kurių reikia laikytis atliekant šiuos darbus;
- t) naudotinių atsarginių dalių specifikacija, jei jos turi poveikį operatoriaus sveikatai ir saugai;
- u) ši informacija apie ore sklaidžiamą triukšmą:
 - A-svertinis sklaidos garso slėgio lygis darbo vietose, kuriose jis viršija 70 dB (A); jeigu šis lygis neviršija 70 dB (A), tai turi būti nurodyta,
 - didžiausias momentinis C-svertinis garso slėgio lygis darbo vietose, kuriose jis viršija 63 Pa (130 dB, kai sąlyginis garso slėgio slenkstis 20 μ Pa),
 - mašinos sklaidžiamas A-svertinis garso galios lygis, kai A-svertinis sklaidos garso slėgio lygis darbo vietoje viršija 85 dB (A).

Nurodyti dydžiai turi būti gauti faktiškai matuojant šias mašinas arba nustatyti pagal techniškai identiškų mašinų, kurios yra gaminamų mašinų pavyzdžiai, matavimus.

Jeigu mašinos labai didelės, tai vietoje A-svertinio garso galios lygio galima nurodyti A-svertinį garso slėgio lygį, esantį konkrečiose vietose aplink mašinas.

Tais atvejais, kai nėra taikomi darnieji standartai, garso lygiai turi būti matuojami šioms mašinoms tinkamiausiu būdu. Nurodant garso sklaidimo dydžius, turi būti išvardyta visa šių dydžių neapibrėžtis. Turi būti nurodyti matavimo būdai ir tai, kokiomis sąlygomis mašinos dirbo matuojant.

Kai darbo vieta (-os) yra nenustatyta (-os) arba negali būti nustatyta (-os), A-svertiniai garso slėgio lygiai turi būti matuojami 1 metro atstumu nuo mašinų paviršiaus ir 1,6 metro aukštyje nuo grindų arba priėjimo platformos. Turi būti nurodyta vieta, kur garso slėgis yra didžiausias, ir jo dydis.

Kai konkrečios Bendrijos direktyvos garso slėgio ar galios lygių matavimui nustato kitokius reikalavimus, turi būti taikomos tos direktyvos, o atitinkamos šio punkto nuostatos netaikomos;

- v) kai mašinos gali skleisti nejonizuojančiąją spinduliuotę, galinčią pakenkti žmonėms, ypač asmenims, kuriems implantuoti aktyvūs ar neaktyvūs medicininiai įtaisai, turi būti informacija apie operatoriui ir pažeidžiamiesiems asmenims tenkantį spinduliuotės kiekį.

1.7.4.3. Reklaminė literatūra

Mašiną apibūdinanti reklaminė literatūra neturi prieštarauti instrukcijoje esantiems nurodymams sveikatos ir saugos klausimais. Reklaminėje literatūroje apie mašinos darbo charakteristikas turi būti pateikiama ta pati informacija apie sklaidą kaip ir instrukcijoje.

2. TAM TIKROMS MAŠINŲ KATEGORIJOMS KELIAMI PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI

Maisto, kosmetikos ir farmacijos produktų gamybos, nešiojamosios rankinės ir (arba) rankinio valdymo mašinos, nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos, medžio ir panašias fizines savybes turinčių medžiagų apdirbimo mašinos turi atitikti visus šiame skyriuje nurodytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

2.1. MAISTO, KOSMETIKOS AR FARMACIJOS PRODUKTŲ GAMYBOS MAŠINOS

2.1.1. Bendroji dalis

Mašinos, skirtos naudoti su maisto ar kosmetikos ir farmacijos produktais, turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta infekcijos, ligų ar užkrėtimo rizikos.

Turi būti laikomasi šių reikalavimų:

- a) medžiagos, kurios liečiasi arba liesis su maisto, kosmetikos ar farmacijos produktais, turi atitikti atitinkamose direktyvose nurodytus reikalavimus. Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad šias medžiagas prieš kiekvieną naudojimą būtų galima nuvalyti, o kai tai neįmanoma, turi būti naudojamos vienkartinės dalys;
- b) visi kiti nei vienkartinio naudojimo dalys su maistu, kosmetikos ar farmacijos produktais besiliečiantys paviršiai turi būti:
 - lygūs, be jokių griovelių ar įtrūkimų, kuriuose galėtų kauptis organinės medžiagos; tas pats taikoma ir jų jungtims;
 - turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad agregatuose būtų kuo mažiau kampų, įdubų ir briaunų;
 - lengvai valomi ir dezinfekuojami, jei reikia, nuėmus lengvai išardomas dalis; vidinių paviršių kreiviai turi turėti pakankamą spindžius, kad juos būtų galima kruopščiai išvalyti;
- c) iš maisto, kosmetikos ir farmacijos produktų, taip pat valymo, dezinfekavimo ir skalavimo priemonių išsiskiriantys skysčiai, dujos ir aerosoliai iš mašinos turi būti visiškai pašalinami (jei įmanoma, esant „valymo“ padėčiai);
- d) mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad į tas vietas, kurių negalima išvalyti, negalėtų patekti jokios medžiagos ir gyviai, ypač vabzdžiai, ir ten nesikauptų jokios organinės medžiagos;
- e) mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad jokios sveikatai pavojingos pagalbinės medžiagos, įskaitant naudojamus tepalus, negalėtų liestis su maisto, kosmetikos ar farmacijos produktais. Jei reikalinga, mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų galima patikrinti, ar jos atitinka šį reikalavimą.

2.1.2. **Instrukcijos**

Maisto, kosmetikos ir farmacijos produktams ruošti ir gaminti skirtų mašinų instrukcijose turi būti nurodomi rekomenduotini preparatai ir metodai, skirti mašinai valyti, dezinfekuoti ir skalauti ne tik lengvai prieinamose vietose, bet ir tose vietose, kurių pasiekti neįmanoma ar nepatartina.

2.2. NEŠIOJAMOSIOS RANKINĖS IR (ARBA) RANKINIO VALDYMO MAŠINOS

2.2.1. **Bendroji dalis**

Nešiojamosios rankinės ir (arba) rankinio valdymo mašinos turi:

- priklausomai nuo mašinų tipo, turėti pakankamo dydžio atraminį paviršių ir pakankamai rankenų bei atitinkamo dydžio atramų, išdėstytų taip, kad užtikrintų mašinų stabilumą numatytomis darbo sąlygomis,
- turėti paleidimo ir stabdymo valdymo įtaisus, kurie būtų įrengti taip, kad operatorius galėtų juos naudoti nepaleisdamas rankenų, išskyrus atvejus, kai tai techniškai neįmanoma arba kai nepaleidžiant rankenų negalima saugiai išjungti savarankiškų valdymo įtaisų,
- būti suprojektuotos taip, kad būtų pašalintas netikėto įjungimo ir (arba) darbo tęsimo po to, kai operatorius paleidžia rankenas, rizika. Kai šis reikalavimas nėra techniškai įvykdomas, turi būti imtasi lygiaverčių priemonių,
- jei reikia, turi būti įmanoma stebėti pavojaus zoną bei apdirbamosios medžiagos ir įrankio sąlytį.

Nešiojamosios mašinos rankenos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad ją paleisti ir sustabdyti būtų nesudėtinga.

2.2.1.1. **Instrukcijos**

Apie nešiojamųjų rankinių ar rankinio valdymo mašinų perduodamą vibraciją instrukcijose turi būti pateikta tokia informacija:

- rankas veikianti bendroji vibracijos vertė, jeigu ji viršija 2,5 m/s². Jeigu ši vertė neviršija 2,5 m/s², tai būtina pažymėti,
- nurodomas matavimų neapibrėžtumas.

Nurodyti dydžiai turi būti gauti faktiškai matuojant šias mašinas arba nustatyti pagal techniškai identiškų mašinų, kurios yra gaminamų mašinų pavyzdžiai, matavimus.

Tais atvejais, kai nėra taikomi darnieji standartai, vibracija turi būti matuojama šioms mašinoms tinkamiausia matavimo sistema.

Turi būti nurodytos darbo sąlygos matavimų metu ir taikyti matavimo metodai arba pateikta nuoroda į taikytą darnųjį standartą.

2.2.2. *Nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos*

2.2.2.1. **Bendroji dalis**

Nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad:

- energija smūgiuojamam elementui būtų perduodama tarpine mašinos sudedamąja dalimi, neatsiskiriančia nuo įrenginio,
- įrenginys veiktų tik tada, kai mašina teisingai su atitinkama jėga įremiama į pagrindinę medžiagą,
- būtų apsaugota nuo atsitiktinio paleidimo; jei būtina, turi būti nustatyta atitinkama veiksmų seka paleidimo ir valdymo įtaisams, kad būtų galima sukelti smūgi,
- būtų apsaugota nuo atsitiktinio iššovimo laikant rankose ar sukrėtus,
- užtaisymo ir išėmimo operacijos galėtų būti atliekamos lengvai ir saugiai.

Jei reikia, turi būti įmanoma prie įtaiso pritvirtinti apsaugą (-us) nuo skeveldrų, o atitinkamą (-us) apsaugą (-us) turi pateikti mašinos gamintojas.

2.2.2.2. **Instrukcijos**

Instrukcijose turi būti pateikta būtina informacija apie:

- priedus ir keičiamuosius reikmenis, kurie gali būti naudojami su mašina,
- tinkamus tvirtinimo ir kitus smūgiuojamus mašinos darbe naudojamus elementus,
- jei reikia, tinkamus naudotinus šovinius.

2.3. **MEDIENOS IR PANAŠIAS FIZINES SAVYBES TURINČIŲ MEDŽIAGŲ APDIRBIMO MAŠINOS**

Medienos ir panašias fizines savybes turinčių medžiagų apdirbimo mašinos turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) mašinos privalo būti suprojektuotos, pagamintos ar sukomplektuotos taip, kad apdirbamąjį ruošinį būtų galima saugiai padėti ir valdyti; kai jis ant staklių laikomas rankomis, staklės dirbdamos turi būti pakankamai stabilios, kad netrukdytų ruošiniui judėti;
- b) jei mašinas tikėtina naudoti tokiomis sąlygomis, kai išlieka rizika, kad gali būti išmetami medienos gabalai ar jų dalys, jos turi būti suprojektuotos, pagamintos ar sukomplektuotos taip, kad išmetimo nebūtų, o jei negalima to išvengti, tai išmetami daiktai neturi sukelti rizikos operatoriui ir (arba) pažeidžiamiems asmenims;
- c) mašinos turi turėti tokį automatinį stabdymo įtaisą, kuris sustabdo darbo įrankį per gana trumpą laiką, jei stabdant lėčiau atsiranda sąlyčio su juo rizika;
- d) jei įrankis įmontuotas į nevisiškai automatizuotą mašiną, tai ji turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų panaikinta arba sumažinta rimto sužalojimo rizika.

3. **PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI SIEKiant NEUTRALIZUOTI PAVOJŲ, KYLANČIŲ DĖL MAŠINŲ MOBILUMO**

Mašinos, kurios kelia pavojų dėl savo mobilumo, turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

3.1. BENDROJI DALIS

3.1.1. **Apibrėžimai**

- a) Mašinos, kurios kelia pavojų dėl savo mobilumo, – tai:
- mašinos, kurių veikimui reikalingas mobilumas ar nuolatinis arba pusiau nuolatinis perkėlinėjimas tarp viena po kitos einančių fiksuotų darbo vietų, arba
 - mašinos, kurios dirba neperkeliamos, tačiau kurios gali būti įrengtos taip, kad galėtų būti lengviau perkeltos iš vienos vietos į kitą.
- b) Vairuotojas – tai operatorius, atsakingas už mašinų perkėlimą. Vairuotojas gali važiuoti tomis mašinomis, gali lydėti mašiną pėsčiomis arba gali valdyti mašinas nuotolinio valdymo įtaisais.

3.2. DARBO VIETOS

3.2.1. **Vairavimo vieta**

Matomumas iš vairavimo vietos turi būti toks, kad vairuotojas galėtų visiškai užtikrinti savo bei kitų pažeidžiamų asmenų saugą ir valdyti mašinas bei jų darbo įrankius numatytais jų naudojimo sąlygomis. Prireikus turi būti numatyti atitinkami įtaisai, kurie turi panaikinti nepakankamo tiesioginio matomumo sukeltus pavojus.

Mašinos, kuriomis vežamas vairuotojas, turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad vairavimo vietoje esančiam vairuotojui nekiltų jokios rizikos atsitiktinai paliesti ratus ar vikšrus.

Mašinos vežiuojančių vairuotojų vairavimo vieta turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad, jei tai nekelia pavojaus ir yra pakankamai vietos, būtų įrengta vairuotojo kabina. Kabinoje turi būti vairuotojui skirtų instrukcijų vieta.

3.2.2. **Sėdynė**

Kai yra pavojus, jog mašinai apvirtus operatorių ar kitus mašina vežiuojančius asmenis mašinos dalys gali prispausti prie žemės, ypač mašinų, kuriose yra įtaisyta 3.4.3 arba 3.4.4 punktuose nurodyta apsauginė konstrukcija, sėdynėse turi būti suprojektuota arba įmontuota sulaikymo sistema, išlaikanti žmones savo vietose, tačiau nevaržanti valdymo ar kitų judesių, susijusių su sėdynių pakabos konstrukcija. Šios sulaikymo sistemos neturi būti tvirtinamos, jei didina riziką.

3.2.3. **Kitų asmenų vietos**

Jeigu naudojimo sąlygos numato, kad mašinose, be vairuotojo, kartais ar nuolat bus vežami arba su jomis dirbs ir kiti asmenys, turi būti įrengtos atitinkamos vietos, kuriose jie būtų saugiai vežami arba dirbtų.

3.2.1. punkto antra ir trečia pastraipos taip pat taikomos vietoms, numatytiems kitiems nei vairuotojas asmenims.

3.3. VALDYMO SISTEMOS

Jei būtina, turi būti imamos priemonių, siekiant užkirsti kelią valdymui be leidimo.

Nuotolinio valdymo atveju kiekviename valdymo pulte turi būti aiškiai nurodytos mašinos, kurios iš jo yra valdomos.

Nuotolinio valdymo sistema turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad poveikį darytų tik:

- ja valdomai mašinai,
- jos valdomoms funkcijoms.

Iš nuotolio valdomos mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad reaguotų tik į signalus iš joms skirtų valdymo pultų.

3.3.1. **Valdymo įtaisai**

Vairuotojas turi turėti galimybę iš vairavimo vietos įjungti ir išjungti visus mašinų valdymo įtaisus, išskyrus reguliuojančius tas mašinų funkcijas, kurios gali būti saugiai valdomos tik kitur esančiais valdymo įtaisais. Ypač šios funkcijos apima tas, už kurias yra atsakingi kiti nei vairuotojas operatoriai, arba tas, kurias vairuotojas saugiai valdyti gali tik palikęs vairavimo vietą.

Jei yra pedalai, jie turi būti suprojektuoti, pagaminti ir įtaisyti taip, kad leistų vairuotojui saugiai valdyti ir iki minimumo sumažinti riziką dėl netikslaus valdymo. Pedalų paviršiai turi būti neslidūs ir lengvai valomi.

Jei valdymo įtaisų veikimas gali kelti pavojų, ypač pavojingus judesius, mašinų valdymo įtaisai, išskyrus tuos, kurių padėtis yra iš anksto nustatyta, privalo grįžti į neutralią padėtį iš karto po to, kai operatorius juos paleidžia.

Ratinių mašinų vairavimo sistema turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad susilpnintų staigių vairaračio ar vairalazdės judesių, kurie atsiranda dėl smūgių į vairuojamuosius ratus, jėgą.

Kiekvienas valdymo įtaisas, užblokuojantis diferencialą, turi būti sukonstruotas ir įtaisytas taip, kad leistų nuimti blokavimą mašinai judant.

1.2.2 punkto šešta pastraipa dėl garso ir (arba) vaizdo įspėjamųjų signalų taikoma tik keičiant kryptį.

3.3.2. **Paleidimas ir judėjimas**

Savaeigės mašinos su vairavimo vieta turi turėti galimybę judėti tik kai yra vairuotojo valdomos.

Tada, kai dėl tam tikros veiklos mašinos yra įmontuoti įtaisai (pvz., stabilizatoriai, krano strėlės ir t. t.), viršijantys jų normalius gabaritus, vairuotojas turi turėti priemones, kuriomis, prieš pajudant mašinoms, lengvai patikrintų, ar tokių įtaisų padėtis nekliudo mašinoms saugiai judėti.

Šis reikalavimas skirtas ir toms dalims, kurios turi būti tam tikroje padėtyje, o jei reikia, ir užrakinamos tam, kad mašinos judėtų saugiai.

Jei tai nekelia kito pavojaus, tai mašinų judėjimas turi priklausyti nuo saugios minėtų dalių padėties.

Paleidžiant variklį, mašinos neturi nenumatyti pajudėti.

3.3.3. **Važiavimo funkcijos**

Nepažeidžiant kelių eismo taisyklių reikalavimų, savaeigės mašinos ir jų priekabos turi atitikti lėtėjimo, sustojimo, stabdymo ir stovėjimo reikalavimus taip, kad visomis numatytais darbo, krovimo, greičio, kelio dangos ir nuolydžio aplinkybėmis būtų užtikrinta sauga.

Vairuotojas turi turėti galimybę pagrindiniu įtaisu sulėtinti savaeigių mašinų judėjimą ir jas sustabdyti. Jei pagrindinio įtaiso gedimas arba energijos, reikalingos pagrindinio įtaiso veikimui, tiekimo nutrūkimas gali turėti neigiamos įtakos saugai, privalo būti įrengtas avarinis mašinos judėjimo lėtinimo ir sustabdymo įtaisas su nepriklausomu ir lengvai pasiekiamu valdymo pultu.

Jei saugos sumetimais reikia, privalo būti įrengtas stovėjimo įtaisas, neleidžiantis stovinčiai mašinai pajudėti iš vietos. Šis įtaisas gali būti suderintas su vienu iš įtaisų, minimų antroje pastraipoje, su sąlyga, kad jis yra grynai mechaninis.

Iš nuotolio valdomose mašinos turi būti įtaisai, nedelsiant automatiškai sustabdantys mašiną ir apsaugantys nuo galimai pavojingo veikimo šiose situacijose:

- jei vairuotojas nebegali valdyti,
- jei gaunamas stabdymo signalas,
- jei nustatomas su sauga susijusios sistemos dalies gedimas,
- jei per nustatytą laiką negaunamas patvirtinimo signalas.

1.2.4 punktas netaikomas važiavimo funkcijoms.

3.3.4. **Pėsčio vairuotojo valdomų mašinų judėjimas**

Pėsčio vairuotojo valdomos savaeigės mašinos turi turėti galimybę judėti tik vairuotojui nuolat tiesiogiai valdant atitinkamą įtaisą. Ypač svarbu, kad mašinos nepajudėtų paleidžiant variklį.

Pėsčio vairuotojo valdomų mašinų valdymo sistema turi būti suprojektuota taip, kad būtų iki minimumo sumažinta rizika, kylanti dėl nenumatyto mašinos judėjimo vairuotojo link, ypač susijusi su:

- traiškymu,
- sužeidimu besisukančiais įrankiais.

Mašinos judėjimo greitis turi būti suderintas su pėsčio vairuotojo ėjimo sparta.

Jei mašinosse įrengiamas sukamasis darbo įrankis, neturi būti įmanoma įjungti šio įrankio, kai įjungta atbulinė eiga, išskyrus atvejį, kai sukamasis įrankis sukelia mašinų judėjimą. Pastaruoju atveju atbulinės eigos greitis turi būti nepavojingas vairuotojui.

3.3.5. **Valdymo grandinės gedimas**

Energijos tiekimo gedimas vairavimo stiprintuvui, jei toks yra, neturi nutraukti stabdomų mašinų valdymo tol, kol jos sustos.

3.4. APSAUGA NUO MECHANINIŲ PAVOJŲ

3.4.1. **Nevaldomas judėjimas**

Mašinos turi būti suprojektuotos, pagamintos ir, kai to reikia, užkeltos ant judančio pagrindo taip, kad judėjimo metu svorio centro nekontroliuojami svyravimai nemažintų jų stabilumo ar nesukeltų pernelyg didelių jų konstrukcijų deformacijų.

3.4.2. **Judančios pavaros dalys**

Nukrypstant nuo 1.3.8.1 punkto nuostatų, judantys variklių apsaugai, neleidžiantys patekti prie judančių dalių variklio skyriuje, gali būti be blokuojančių įtaisų, jei jie turi būti atidaromi įrankiu ar raktu arba vairavimo vietoje esančiu valdymo įtaisu, su sąlyga, kad vairavimo vieta yra visiškai uždaroje kabinoje su užraktu, neleidžiančiu patekti į ją pašaliniam.

3.4.3. **Apvirtimas**

Kai savaeigėms mašinoms važiuojant su vairuotoju, operatoriumi ar kitais asmenimis yra rizika apvirti, mašinoje turi būti įmontuota atitinkama apsauginė konstrukcija, jei ji nedidina rizikos.

Konstrukcija turi būti tokia, kad mašinai apvirtus užtikrintų pakankamą nedeformuojamą erdvę vežamiems asmenims.

Gamintojas ar jo įgaliotas atstovas turi atlikti arba turėti atliktus atitinkamus kiekvieno tokios konstrukcijos tipo bandymus, kad būtų galima patvirtinti, jog konstrukcija atitinka antroje pastraipoje nustatytus reikalavimus.

3.4.4. **Krintantys daiktai**

Kai yra rizika, kad ant savaeigių mašinų su jose esančiais vairuotoju, operatoriumi ar kitais asmenimis gali nukristi daiktų ar medžiagų, tai mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos atsižvelgiant į šią riziką ir, jei yra vietos, jose turi būti įtaisyta atitinkama apsauginė konstrukcija.

Nukritus daiktams ar medžiagoms, ši konstrukcija turi užtikrinti joje esantiems asmenims pakankamą nedeformuojamą erdvę.

Gamintojas ar jo įgaliotas atstovas turi atlikti arba turėti atliktus atitinkamus kiekvieno tokios konstrukcijos tipo bandymus, kad būtų galima patvirtinti, jog konstrukcija atitinka antroje pastraipoje nustatytus reikalavimus.

3.4.5. **Prieigos priemonės**

Rankenos ir laipteliai turi būti suprojektuoti, pagaminti ir įtaisyti taip, kad operatoriai naudotųsi jais instinktyviai, be jokių pagalbinių valdymo įtaisų.

3.4.6. **Vilkimo įtaisai**

Visos velkančiosios ar velkamosios mašinos turi turėti vilkimo ar prikabinimo įtaisus, suprojektuotus, pagamintus ir įtaisytus taip, kad būtų užtikrintas lengvas ir patikimas sujungimas ir atjungimas bei užkirsta galimybė atsitiktiniam atsijungimui naudojimo metu.

Tiek, kiek to reikia dėl standžios vilkties apkrovos, vilkimo įtaisai tokiose mašinosose turi turėti tokias atramas, kurių nešantys paviršiai atitiktų apkrovos dydį ir pagrindą.

3.4.7. **Jėgos perdavimas iš savaeigės mašinos (ar traktoriaus) į priimančiąją mašiną**

Savaeigę mašiną (ar traktorių) su priimančiosios mašinos pirmąja fiksuota atrama jungiantys nuimamieji mechaniniai perdavimo įtaisai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad visos darbo metu judančios dalys būtų apsaugotos per visą jų ilgį.

Savaeigės mašinos (ar traktoriaus) pusėje vieta, prie kurios pritvirtinamas nuimamasis mechaninis perdavimo įtaisas, turi būti apsaugota arba nejudančiu ir prijungtu prie savaeigės mašinos (arba traktoriaus) apsaugu, arba koku kitu tokią pat apsauginę funkciją atliekančiu įtaisu.

Šis apsaugas turi būti atidaromas, kad būtų galima patekti prie nuimamojo perdavimo įtaiso. Uždarius apsaugą, turi likti pakankamai vietos, kad mašinai (ar traktoriui) judant, pavaros velenas negadintų apsaugo.

Priimančios mašinos pusėje įstatomas velenas turi būti uždengtas prie mašinos pritvirtintu apsauginiu gaubtu.

Sukimo momento ribotuvai ar laisvosios eigos mechanizmai prie transmisijos su universaliais lankstais gali būti tvirtinami tik vairuojamos mašinos pusėje. Nuimamasis mechaninis perdavimo įtaisas turi būti atitinkamai pažymėtas.

Visos priimančios mašinos, kurių veikimas reikalauja, kad nuimamasis perdavimo įtaisas būtų prijungtas prie savaeigės mašinos ar traktoriaus, turi turėti tokią nuimamojo perdavimo įtaiso tvirtinamąją sistemą, kad, kai mašinos yra atjungtos, nei šis įtaisas, nei jo apsaugai nebūtų gadinami susiliečiant su žeme ar mašinos dalimi.

Išorinės apsaugo dalys turi būti suprojektuotos, pagamintos ir įmontuotos taip, kad nesisuktų kartu su nuimamuoju perdavimo įtaisu. Apsaugas transmisinį veleną turi dengti iki pat jo vidinių žiočių galo, jeigu naudojami paprastieji universalieji lankstai, ir bent jau iki išorinio lanksto arba lankstų centro, jei naudojami plačiakampiai universalieji lankstai.

Jei prieiga į darbo vietą yra prie nuimamo mechaninių pavarų įtaiso, ji turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad veleno apsaugai nebūtų naudojami kaip laipteliai, nebent jie būtų specialiai tam suprojektuoti ir pagaminti.

3.5. APSAUGA NUO KITŲ PAVOJŲ

3.5.1. **Akumulatoriai**

Akumulatoriaus korpusas turi būti suprojektuotas ir pagamintas taip, kad būtų užkirsta galimybė elektrolitui išsilieti ant operatoriaus, jei mašina apvirstų, bei garų kaupimuisi operatoriaus darbo vietoje.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad akumuliatorių būtų galima atjungti specialiu šiam tikslui numatytu lengvai pasiekiamu įtaisu.

3.5.2. **Gaisras**

Priklausomai nuo pavojų, į kuriuos atsižvelgia gamintojas, mašinos, kiek leidžia jų dydis, privalo turėti:

- lengvai pasiekiamus gesintuvus arba
- įmontuotą gesinimo sistemą.

3.5.3. **Pavojingų medžiagų sklaida**

1.5.13 punkto antra ir trečia pastraipos netaikomos mašinoms, kurių pagrindinė paskirtis – purkšti produktus. Tačiau turi būti pašalinta rizika operatoriumi būti veikiamam skleidžiamų pavojingų medžiagų.

3.6. INFORMACIJA IR NURODYMAI

3.6.1. **Ženkliai, signalai ir įspėjimai**

Kad būtų užtikrinta asmenų sveikatos apsauga ir sauga, mašinos privalo turėti tokius ženklus ir (arba) taisyklių lenteles, informuojančias apie mašinų naudojimą, reguliavimą ir, jei reikia, priežiūrą. Šios priemonės turi būti parinktos, suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų aiškiai matomos ir neištrinamos.

Nepažeidžiant kelių eismo taisyklių reikalavimų, mašinos, kuriomis vežamas vairuotojas, turi turėti šią įrangą:

- garsinio įspėjimo įtaisą žmonėms įspėti,
- numatytas naudojimo sąlygas atitinkančią šviesos signalų sistemą; šis reikalavimas netaikomas mašinoms, skirtoms dirbti tik po žeme ir naudojančioms ne elektros energiją,
- jei reikia, tarp mašinos ir priekabos turi būti atitinkama jungtis signalams valdyti.

Iš nuotolio valdomos mašinos, kurios, dirbdamos įprastomis sąlygomis, gali kelti asmenims susidūrimo ar traiskymo pavojų, turi turėti atitinkamas priemones, signalizuojančias apie jų judėjimą, arba kitas priemones, apsaugančias asmenis nuo tokių pavojų. Tokie pat reikalavimai keliami mašinoms, kurios veikia cikliniu slankiojamuoju režimu ir kurių vairuotojas tiesiogiai nemato zonos už mašinos galo.

Mašinos turi būti pagamintos taip, kad įspėjimo ir signalizavimo įtaisų negalima būtų atsitiktinai sugadinti. Jeigu tai svarbu saugai, įtaisų konstrukcija turi leisti kontroliuoti, kad tokie įtaisai veikia gerai, taip pat suteikti operatoriui galimybę sužinoti apie jų gedimą.

Kai mašinų ar jų darbo įrankių judėjimas yra ypač pavojingas, ant mašinų turi būti ženklai, įspėjantys, kad negalima artintis prie veikiančių mašinų; šie ženklai turi būti aiškiai įskaitomi iš pakankamo atstumo, užtikrinančio netoliese atsidūrusių asmenų saugą.

3.6.2. **Ženklinimas**

Ant visų mašinų įskaitomai ir nenutrinamai turi būti užrašyta ši informacija:

- vardinė galia kilovatais (kW),
- įprastinės konfigūracijos mašinos masė kilogramais (kg),

ir prireikus:

- didžiausia traukiamoji jėga, numatyta sujungimo kabliui niutonais (N),
- didžiausia vertikalioji apkrova, numatyta sujungimo kabliui niutonais (N).

3.6.3. **Instrukcijos**

3.6.3.1. **Vibracija**

Instrukcijose turi būti nurodyta toliau pateikta informacija apie mašinos perduodamą vibraciją rankoms ar visam kūnui:

- rankas veikiantis bendras vibracijos dydis, jeigu jis viršija $2,5 \text{ m/s}^2$. Jeigu jis neviršija $2,5 \text{ m/s}^2$, tai turi būti nurodyta,
- didžiausia visą kūną veikianti leidžiama pagreičio vidutinė kvadratinė reikšmė, jeigu ji viršija $0,5 \text{ m/s}^2$. Jeigu ji neviršija $0,5 \text{ m/s}^2$, tai turi būti nurodyta,
- matavimų neapibrėžtumas.

Šie dydžiai turi būti gauti faktiškai matuojant šias mašinas arba nustatyti pagal techniškai palyginamų mašinų, kurios yra tipinės gaminamų mašinų atžvilgiu, matavimus.

Tais atvejais, kai nėra taikomi darnieji standartai, vibracija turi būti matuojama atitinkamoms mašinoms tinkamiausiu matavimo metodu.

Turi būti nurodyti naudoti matavimo metodai ir sąlygos, kuriomis mašinos veikė matuojant.

3.6.3.2. Įvairiapusiškas naudojimas

Instrukcijose mašinoms, naudojamoms įvairiems tikslams priklausomai nuo naudojamos įrangos, ir instrukcijose sukeičiamajai įrangai turi būti pateikiama informacija, būtina saugiai surinkti ir naudoti pagrindinę mašiną bei sukeičiamąją įrangą, kuri gali būti įmontuota.

4. PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI, KAD BŪTŲ IŠVENGTA KĖLIMO PAVOJŲ

Mašinos, kurios, atlikdamos kėlimo operacijas, kelia pavojų, turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

4.1. BENDROJI DALIS

4.1.1. Apibrėžimai

- a) Kėlimo operacija – tai iš daiktų ir (arba) žmonių susidedančio krovinio, kurio buvimo lygį tam tikru metu reikia keisti, judėjimas.
- b) Valdomasis krovinys – tai toks krovinys, kai judėjimas vyksta naudojant fiksuotas standžias ar lanksčias kreipes.
- c) Darbo koeficientas – tai aritmetinis santykis tarp tos krovinių masės, kurią gali išlaikyti įrangos dalis ir kurią garantuoja gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, ir didžiausios darbo apkrovos, pažymėtos ant įrangos.
- d) Bandymo koeficientas – tai aritmetinis santykis tarp krovinių masės, naudotos atliekant statinius ar dinamiškus kėlimo reikmenų ar mašinų bandymus, ir didžiausios darbo apkrovos, pažymėtos ant to reikmens ar mašinos.
- e) Statinis bandymas – tai toks bandymas, kai mašinos ar kėlimo reikmenys iš pradžių apžiūrimi ir veikiami jėga, atitinkančia didžiausią darbo apkrovą, padauginta iš atitinkamo statinio bandymo koeficiento, o paskui dar apžiūrima apkrovą nuėmus, kad būtų įsitikinta, jog jie nebuvo pažeisti.
- f) Dinaminis bandymas – tai toks bandymas, kai mašinos dirba visa didžiausia darbo apkrova, padauginta iš atitinkamo dinaminio bandymo koeficiento, ir visais pritaikymo būdais, o tuo metu tiriama mašinų dinaminė veikla, kad būtų įsitikinta, jog mašinos veikia patikimai.
- g) Gabenimo talpa – tai mašinos dalis, ant kurios arba kurioje keliami žmonės ir (arba) kroviniai.

4.1.2. Apsauga nuo mechaninių pavojų

4.1.2.1. Rizika dėl stabilumo stokos

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų garantuotas 1.3.1 punkte apibrėžtas stabilumas, kai mašinos veikia ir kai neveikia, taip pat visuose mašinų gabenimo, surinkimo ir išmontavimo, iš anksto numatyto sudedamųjų dalių gedimo etapuose, taip pat tuo atveju, kai atliekami instrukcijų knygelėje numatyti bandymai. Todėl gamintojas ar jo įgaliotas atstovas privalo taikyti atitinkamus tikrinimo metodus.

4.1.2.2. Kreipėmis ir bėgių keliais važiuojančios mašinos

Mašinos turi turėti įtaisus, veikiančius ant kreipių ar bėgių kelių ir neleidžiančius mašinoms nuvažiuoti nuo bėgių.

Jeigu, nepaisant šių įtaisų, nuvažiavimo nuo bėgių arba bėgių ar važiuoklės gedimo rizika išlieka, būtina įrengti įtaisus, kurie neleistų įrangai, sudedamosioms dalims ar kroviniumi nukristi, o pačiai mašinai – apvirtti.

4.1.2.3. Mechaninis atsparumas

Mašinos, kėlimo reikmenys ir jų sudedamosios dalys turi išlaikyti juos veikiančias apkrovas tiek juos naudojant, tiek ir, kai taikytina, nenaudojant, sumontavus ir naudojant visomis numatytais sąlygomis ir visomis atitinkamomis konfigūracijomis, prireikus atsižvelgiant į atmosferos veiksnius ir žmonių naudojamą jėgą. Šio reikalavimo taip pat turi būti laikomasi gabenant, surenkant ir išmontuojant mašinas.

Mašinos ir kėlimo reikmenys turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad numatytais naudojimo sąlygomis būtų išvengta gedimų dėl elementų nuovargio arba susidėvėjimo.

Medžiagos, iš kurių jie pagaminti, turi būti parenkamos pagal gamintojo numatomą darbo aplinką, ypatingą dėmesį atkreipiant į rūdijimą, dilumą, atsparumą smūgiams, ribines temperatūras, nuovargį, trapumą ir senėjimą.

Mašinos ir kėlimo reikmenys turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad galėtų be liekamųjų deformacijų ar akivaizdžių defektų išlaikyti statinio bandymo perkrovas. Skaičiuojant atsparumą turi būti atsižvelgta į statinio bandymo koeficiento, parinkto reikiamam saugos lygiui užtikrinti, dydį; šis koeficientas dažniausiai yra toks:

- a) rankinio valdymo kėlimo reikmenims ir mašinoms – 1,5;
- b) kitoms mašinoms – 1,25.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad nesugestų, kai atliekant dinaminis bandymus naudojama didžiausia darbo apkrova, padauginta iš dinaminio bandymo koeficiento. Šis dinaminio bandymo koeficientas turi laiduoti tam tikrą saugos lygį: jis paprastai yra 1,1. Įprastai bandymai atliekami gamintojo nurodytais vardiniais greičiais. Jeigu mašinos valdymo sistema leidžia vienu metu atlikti keletą judesių, tai bandymai turi būti atliekami nepalankiausiomis sąlygomis, paprastai derinant susijusius judesius.

4.1.2.4. Skridiniai, būgnai, krumpliaraičiai, lynai ir grandinės

Skridinių, būgnų ar krumpliaraičių skersmenys turi būti suderinti su tų lynų ar grandinių, su kuriomis jie gali būti naudojami, matmenimis.

Būgnai ir krumpliaraičiai turi būti suprojektuoti, pagaminti ir sumontuoti taip, kad grandinės ar lynai galėtų aplink juos vyniotis nenukrisdami.

Lynai, tiesiogiai naudojami krovinių kėlimui ar išlaikymui, turi būti be jokių sandūrų, išskyrus tas, kurios yra jų galuose. Tačiau lynų sandūros galimos įrangoje, kurią pagal jos paskirtį numatoma reguliariai keisti atsižvelgiant į naudojimo reikmes.

Ištisinių lynų ir jų antgalių darbo koeficientas privalo būti parinktas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis; paprastai šis koeficientas yra 5.

Kėlimo grandinių darbo koeficientas privalo būti parinktas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis; paprastai šis koeficientas yra 4.

Norint patikrinti, ar yra pasiektas reikiamas darbo koeficientas, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas privalo atlikti arba būti atlikęs reikiamus grandinės, lyno ir lyno antgalių, naudojamų kroviniui kelti, tipo bandymus.

4.1.2.5. Kėlimo reikmenys ir jų sudedamosios dalys

Kėlimo reikmenys ir jų sudedamosios dalys turi būti surūšiuoti atsižvelgiant į jų nuovargį ir senėjimo procesus, kad galėtų būti naudojami tiek kartų, kiek pagal nustatytas naudojimo sąlygas leidžia jų naudojimo laikas.

Be to:

- a) vielos lyno ir lyno antgalio derinio darbo koeficientas turi būti parinktas taip, kad užtikrintų reikiamą saugos lygį; paprastai šis koeficientas yra 5. Lynai turi būti be jokių sandūrų arba kilpų, išskyrus tuos, kurie yra jų galuose;
- b) tuo atveju, kai naudojamos grandinės su suvirintomis grandimis, pastarosios turi būti trumpagrandžių tipo. Kiekvienos grandinių rūšies darbo koeficientas turi būti parinktas taip, kad užtikrintų reikiamą saugos lygį; paprastai šis koeficientas yra 4;

- c) tekstilinių lynų ar diržų darbo koeficientas priklauso nuo medžiagos, gamybos būdo, matmenų ir naudojimo. Šis koeficientas turi būti parinktas taip, kad užtikrintų reikiamą saugos lygį; paprastai jis yra 7, jeigu jų gamybai naudojamos medžiagos yra labai geros kokybės, o gamybos būdas atitinka jų naudojimo paskirtį. Jeigu taip nėra, tai šis koeficientas nustatomas didesnis, kad būtų galima užtikrinti reikiamą saugos lygį. Tekstiliniai lynai ir diržai negali turėti jokių mazgų, jungčių arba sandūrų, išskyrus tuos, kurie yra diržo galuose; šis reikalavimas netaikomas vientisam diržui;
- d) visų metalinių sudedamųjų dalių, priklausančių diržams arba naudojamų kartu su jais, darbo koeficientas parenkamas taip, kad užtikrintų reikiamą saugos lygį. Paprastai šis koeficientas yra 4;
- e) didžiausia daugiagijio diržo galia apibrėžiama pagal silpniausios gijos saugos koeficientą, gijų skaičių ir silpnėjimo faktorių, priklausančių nuo pynimo konfigūracijos;
- f) norint patikrinti, ar yra pasiektas reikiamas darbo koeficientas, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas privalo atlikti arba būti atlikęs kiekvieno a, b, c ir d punktuose nurodytos įrangos tipo atitinkamus bandymus.

4.1.2.6. Judėjimo valdymas

Judėjimą valdantys įtaisai turi veikti taip, kad mašinos, ant kurių jie įtaisyti, būtų saugios.

- a) Mašinos turi būti taip suprojektuotos ir pagamintos arba turėti tokius įtaisus, kad jų sudedamųjų dalių judėjimo amplitudės neviršytų nustatytų ribų. Prieš paleidžiant tokius įtaisus, prirėkus privalo būti įjungiamas išpėjamas signalas.
- b) Kai toje pačioje vietoje vienu metu manevruoja kelios stacionarinės ar ant bėgių sumontuotos mašinos ir kyla rizika susidurti, šios mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų galima pritaikyti sistemas, pašalinančias tokios rizikos galimybę.
- c) Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad kroviniai negalėtų pavojingai slinkti ar laisvai ir netikėtai kristi, net kai iš dalies ar visiškai nutraukiamas energijos tiekimas arba kai operatorius stabdo dirbančią mašiną.
- d) Įprastomis sąlygomis neturi būti galimybės nuleisti krovinį naudojantis vien frikciniais stabdžiais, išskyrus tokias mašinas, kurių funkcijos numato, kad jos frikciniai stabdžiai turi veikti būtent taip.
- e) Palaikantieji įtaisai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad krovinytis netikėtai nenukristų.

4.1.2.7. Krovinių judėjimas perkeliant

Mašinų darbo vieta turi būti įrengta taip, kad kuo geriau būtų matomos judančių dalių trajektorijos, siekiant išvengti galimų susidūrimų su žmonėmis, įranga ar kitomis mašinomis, manevruojančiomis tuo pačiu metu ir galinčiomis sukelti tokį pavojų.

Valdomus krovinius keliančios mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad judantis krovinytis, gabenimo talpa ar atsvaras, jei toks yra, nesužeistų žmonių.

4.1.2.8. Stacionariose aikštelėse sustojančios mašinos

4.1.2.8.1. Gabenimo talpos judėjimas

Stacionariose aikštelėse sustojančios mašinos pakeliui į aikštelę ir joje turi būti valdomos standžiai. Žirklinio pakėlimo sistemos taip pat laikomos standžiai valdomomis.

4.1.2.8.2. Įėjimas į gabenimo talpą

Jei į gabenimo talpą yra įėjimas žmonėms, mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad įeinant gabenimo talpa nejudėtų, ypač ją pakraunant ar iškraunant.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad kėlimo talpos ir aptarnaujamos aikštelės lygio skirtumas nekeltų rizikos suklypti.

4.1.2.8.3. Rizika dėl susilietimo su judančia gabenimo talpa

Prireikus, kad būtų vykdomi 4.1.2.7 punkto antroje pastraipoje išdėstyti reikalavimai, įprasto darbo metu gabenimo zona turi būti neprieinama.

Jeigu patikrinimo ar priežiūros metu yra rizika, kad po gabenimo talpa ar virš jos esantis žmogus gali būti prispaustas tarp šios talpos ir bet kurių stacionarių dalių, turi būti numatyta pakankamai laisvos vietos, naudojant saugumo saleles arba įmontuojant gabenimo talpos judėjimą blokuojančią mechaninę įrangą.

4.1.2.8.4. Rizika, kurią kelia nuo kėlimo talpos krintantys kroviniai

Jei yra rizika, kad nuo gabenimo talpos gali nukristi krovinys, mašina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad šios rizikos nekeltų.

4.1.2.8.5. Aikštelės

Turi būti pašalinta aikštelėse esančių žmonių susidūrimo su judančia kėlimo talpa ar kita judančia dalimi rizika.

Jei yra rizika, kad, kai gabenimo talpos nėra aikštelėje, žmogus gali iškristi į judėjimo zoną, turi būti įtaisyti apsaugai šiai rizikai pašalinti. Juose turi būti įrengti blokuojamieji įtaisai, valdomi priklausomai nuo gabenimo talpos padėties, kurie apsaugo:

- nuo pavojingo gabenimo talpos judėjimo tol, kol yra uždaryti ir užrakinti,
- kad apsaugai pavojingai neatsidarytų tol, kol gabenimo talpa nesustoja atitinkamoje aikštelėje.

4.1.3. Atitikimas paskirčiai

Prieš pateikiant kėlimo mašinas ir kėlimo reikmenis į rinką arba prieš pirmą kartą pradėdant juos naudoti, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas turi imtis atitinkamų priemonių arba būti tas priemonės įvykdęs, kad kėlimo reikmenys ir parengtos darbu mašinos – nesvarbu, ar jos būtų rankinio valdymo, ar variklinės – galėtų saugiai atlikti nustatytąsias funkcijas.

4.1.2.3 punkte nurodyti statiniai ir dinaminiai bandymai turi būti atlikti visoms kėlimo mašinoms, parengtomis naudojimui.

Jei gamintojas ar jo įgaliotas atstovas negali mašinų surinkti savo patalpose, turi būti imtasi atitinkamų priemonių jų naudojimo vietoje. Paprastai priemonių gali būti imtasi arba gamintojo patalpose, arba naudojimo vietoje.

4.2. REIKALAVIMAI MAŠINOMS, KURIOS NĖRA VALDOMOS RANKINIU BŪDU

4.2.1. Judėjimo valdymas

Palaikantysis valdymo įtaisas turi būti naudojamas mašinos ar jos įrangos judėjimui valdyti. Tačiau daliniams arba visiems judėjimams atlikti, kai nėra jokio keliamo krovinio ar mašinų susidūrimo rizikos, šie įtaisai gali būti pakeisti valdymo įtaisais, automatiškai nustatančiais sustojimus iš anksto pasirinktuose lygiuose, operatoriui nevaldant palaikanciojo valdymo įtaiso.

4.2.2. Krovimo valdymas

Mašinos, kurių didžiausia darbo apkrova yra ne mažesnė kaip 1 000 kg masės krovinio kėlimas ar kurių apvirtimo momentas ne mažesnis kaip 40 000 Nm, turi turėti įtaisus, kurie įspėtų vairuotoją ir neleistų pavojingai pajudėti, kai:

- mašinos yra perkrautos dėl viršijamos didžiausios darbo apkrovos arba momentų, atsiradusių dėl per didelės apkrovos,
- viršijamas apvirtimo momentas.

4.2.3. Lynais valdomi įrenginiai

Lynų vežimėliai, traktoriai ar traktorių važiuoklės turi būti įtempti atsvarais arba turi turėti įtaisus, leidžiančius nuolat kontroliuoti jų įtempimą.

4.3. INFORMACIJA IR ŽENKLINIMAS

4.3.1. **Grandinės, lynai ir austiniai diržai**

Kiekviena kėlimo grandinės, lyno ar austinio diržo dalis, kuri nėra agregato dalis, turi būti pažymėta, o jei tai neįmanoma, turi turėti plokštelę ar nenuimamą žiedą, ant kurių būtų nurodytas gamintojo ar jo įgalioto atstovo pavadinimas bei adresas ir identifikuojanti atitinkamo sertifikato nuoroda.

Pirmiau minėtame sertifikate turi būti nurodyta bent jau ši informacija:

- a) gamintojo ir, prireikus, jo įgalioto atstovo pavadinimas bei adresas;
- b) grandinės ar lyno aprašymas, kuriame nurodyta:
 - vardinis dydis,
 - sandara,
 - medžiaga, iš kurios pagaminta,
 - taikytas savitasis šios medžiagos metalurginio apdorojimo būdas;
- c) taikytas bandymo metodas;
- d) didžiausia apkrova, kuria gali būti naudojant apkraunama grandinė ar lynas. Gali būti pateikiamas verčių diapazonas numatomiems taikymo atvejams.

4.3.2. **Kėlimo reikmenys**

Ant kėlimo reikmenų turi būti nurodyta:

- medžiagos identifikacija, kai tokia informacija reikalinga saugiam naudojimui;
- didžiausia darbo apkrova.

Tuo atveju, kai kėlimo reikmenų praktiškai neįmanoma paženklinti, pirmoje pastraipoje minima informacija turi būti pateikta ant plokštelės ar kito patikimo pagrindo, saugiai pritvirtinto prie kėlimo reikmens.

Ši informacija turi būti lengvai įskaitoma ir pateikta tokioje vietoje, kurioje ji nenusitrintų kėlimo reikmenims nusidėvint naudojimo metu, o jos pritvirtinimas nesumažintų reikmens stiprumo.

4.3.3. **Kėlimo mašinos**

Ant mašinos turi būti reljefiškai pažymėta didžiausia darbinė apkrova. Šis žymėjimas turi būti aiškiai įskaitomas, nenutrinamas ir neužkoduotas.

Kai didžiausia darbinė apkrova priklauso nuo mašinos konfigūracijos, tai kiekvienoje darbo vietoje turi būti apkrovos stendas, geriau diagramų ar lentelių forma, kuriame pateikiamos darbinės kiekvienos konfigūracijos apkrovos.

Tik kroviniams kelti skirtos mašinos, turinčios gabenimo talpą, į kurią gali patekti žmonės, turi turėti aiškų ir nenusitrinantį įspėjimo ženklą, draudžiantį kelti žmones. Šis įspėjimo ženklas turi būti matomas kiekvienoje vietoje, iš kur galima prieiga.

4.4. INSTRUKCIJOS

4.4.1. **Kėlimo reikmenys**

Kiekvienas kėlimo reikmuo ar kiekviena komerciškai nedaloma jų siunta privalo turėti instrukcijų knygelę, kurioje būtų nurodyta bent:

- a) numatomos naudojimo sąlygos;
- b) naudojimo ribos (ypač tų reikmenų, pavyzdžiui, magnetinių ar vakuuminių padėklų, kurie nepilnai atitinka 4.1.2.6 punkto e papunkčio reikalavimus);
- c) naudojimo, surinkimo ir priežiūros instrukcijos;
- d) naudotas statinio bandymo koeficientas.

4.4.2. **Kėlimo mašinos**

Kėlimo mašinos turi turėti instrukcijas, kuriose pateikiama ši informacija:

- a) mašinų techninės charakteristikos, ypač:
 - didžiausia darbinė apkrova ir, jei reikia, 4.3.3 punkto antroje pastraipoje apibūdinto apkrovos stendo ar lentelės kopija,
 - reakcijos į atramas ar įtvirtinimus ir, jei reikia, vikšrų charakteristikos,
 - jei reikia – balasto apibrėžimas ir jo pritvirtinimo būdai;
- b) darbo žurnalo, jeigu jis nepateikiamas kartu su mašina, turinys;
- c) patarimai naudojimui, ypač kaip operatoriui kompensuoti krovinio tiesioginio matomumo stygių;
- d) jei reikia, gamintojo ar jo įgalioto atstovo arba jiems atlikto bandymo išsami ataskaita, kurioje aprašomi atlikti statiniai ir dinaminiai bandymai;
- e) prieš pradėdant naudoti mašinas, jeigu jos gamintojo patalpose nebuvo surinktos tokia forma, kuria turi būti naudojamos, būtina pateikti 4.1.3 punkte nurodytų matavimų atlikimo instrukcijas.

5. **POŽEMINIAMS DARBAMS SKIRTOMS MAŠINOMS TAIKOMI PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI**

Požeminiams darbams skirtos mašinos turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

5.1. **RIZIKA DĖL STABILUMO STOKOS**

Variklinės apdangų atramos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad tokiu būdu būtų išlaikoma tam tikra judėjimo kryptis ir kad jos nepasislinktų anksčiau arba tuo metu, kai jos atsiranda po apkrova ir po to, kai apkrova pašalinama. Jos privalo turėti standžius kiekvienos hidraulinės atramos viršutinių plokščių įtvirtinimus.

5.2. **JUDĖJIMAS**

Variklinės apdangų atramos turi sudaryti sąlygas netrukdomam asmenų judėjimui.

5.3. **VALDYMO ĮTAISAI**

Bėgiais judančių mašinų greitiklio ir stabdžių valdymas turi būti rankiniai. Tačiau suteikiama galimybė valdyti kojomis.

Variklinių apdangų atramų valdymo įtaisai turi būti suprojektuoti ir išdėstyti tokiu būdu, kad perkėlimo operacijos metu operatoriai toje vietoje būtų apsaugoti atrama. Valdymo įtaisai privalo būti apsaugoti nuo atsitiktinio atjungimo.

5.4. **STABDYMAS**

Savaigėse bėgiais judančiose požeminių darbų mašinose turi būti įrengtas įtaisas, įgalinantis veikti mašinų judėjimą kontroliuojančią grandinę taip, kad judėjimas būtų sustabdomas, jei vairuotojas nebevaldo judėjimo.

5.5. **GAISRAS**

Jei mašinose yra labai degių dalių, joms privalomas 3.5.2 punkto antros įtraukos reikalavimas.

Požeminių darbų mašinų stabdymo sistema turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad nekibirkščiuotų ar nesukeltų gaisro.

Požeminių darbų mašinos su vidaus degimo varikliais privalo turėti tik tokius variklius, kuriuose naudojamas kuras su žemu garavimo slėgiu ir kuriuose negali atsirasti jokia elektros kibirkštis.

5.6. IŠMETAMOSIOS DUJOS

Vidaus degimo variklių išmetamosios dujos neturi būti išleidžiamos į viršų.

6. PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI, TAIKOMI MAŠINOMS, KELIANČIOMS YPATINGĄ PAVOJŲ KELIAMIEMS ŽMONĖMS

Keliamiesiems žmonėms pavojų keliančios mašinos turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

6.1. BENDROJI DALIS

6.1.1. **Mechaninis atsparumas**

Gabenimo talpa, įskaitant bet kokias nuleidžiamąsias duris, turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų tokio atsparumo ir erdvės, koks reikalingas didžiausiam leidžiamam asmenų skaičiui ir didžiausiai darbo apkrovai gabenti.

4.1.2.4 ir 4.1.2.5 punktuose nurodyti sudedamųjų dalių darbo koeficientai yra nepakankami žmonių kėlimo mašinoms, todėl jie paprastai turi būti padvigubinami. Žmonėms arba žmonėms ir kroviniams kelti skirtos mašinos turi turėti gabenimo talpos pakabinimo ar atramos sistemą, suprojektuotą ir pagamintą taip, kad užtikrintų pakankamą bendrą saugos lygį ir pašalintų pavojų gabenimo talpai nukristi.

Jei lynai ar grandinės naudojami gabenimo talpai pakabinti, paprastai būtini mažiausiai du standžius įtvirtinimus turintys atskiri lynai ar grandinės.

6.1.2. **Ne žmogaus jėga varomų mašinų krovimo kontrolė**

Kad ir kokia būtų didžiausia darbinė apkrova ir apsvertimo momentas, taikomi 4.2.2 punkto reikalavimai; šie reikalavimai netaikomi mašinoms, jei gamintojas gali įrodyti, kad joms nėra perkrovimo arba apsvertimo pavojaus.

6.2. VALDYMO ĮTAISAI

Kai saugos reikalavimai nereikalauja kitų sprendimų, gabenimo talpa paprastai turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad joje būdami žmonės galėtų valdyti judėjimą aukštyje ir žemyn, ir, jei reikia, kitokią gabenimo talpos judėjimą.

Šie valdymo įtaisai turi būti pagrindiniai ir neleisti atlikti kitų operacijų, kai mašina dirba, išskyrus avarinį stabdymą.

Šį judėjimą valdantys įtaisai turi būti palaikančiojo valdymo tipo, išskyrus atvejus, kai gabenimo talpa yra visiškai uždara.

6.3. RIZIKA GABENIMO TALPOJE AR ANT JOS ESANTIEMS ŽMONĖMS

6.3.1. **Gabenimo talpos judėjimo keliamo rizika**

Mašinos žmonėms kelti turi būti suprojektuotos, pagamintos ir sukomplektuotos taip, kad gabenimo talpos greičio padidinimas ar sumažinimas nekeltų rizikos žmonėms.

6.3.2. **Žmonių iškritimo iš gabenimo talpos rizika**

Gabenimo talpa negali pasvirti tiek, kad iškiltų rizika žmonėms iškristi, įskaitant tuos atvejus, kai mašina ir gabenimo talpa juda.

Kai gabenimo talpa suprojektuota kaip darbo vieta, turi būti imamos priemonės jos stabilumui užtikrinti ir pavojingam judėjimui išvengti.

Jeigu 1.5.15 punkte nurodytų priemonių nepakanka, gabenimo talpose turi būti tiek prisitvirtinimo vietų, kiek jose leidžiama gabenti žmonių. Prisitvirtinimo vietos turi būti pakankamai tvirtos, kad prie jų būtų galima pritvirtinti asmenines apsaugos nuo kritimo iš aukštai priemones.

Grindų ar lubų liukai ir šoninės durys turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad jų nebūtų galima atidaryti netyčia, ir turi atsidaryti į tą pusę, kuri nekelia rizikos žmonėms iškristi joms netikėtai atsidarius.

6.3.3. **Ant gabenimo talpos galinčių nukristi daiktų keliamo rizika**

Jei yra rizika, kad ant gabenimo talpos gali nukristi daiktų ir taip kilti pavojus žmonėms, gabenimo talpoje privalo būti apsauginis stogas.

6.4. STACIONARIAS AIKŠTELES APTARNAUJANČIOS MAŠINOS

6.4.1. **Rizika gabenimo talpoje ar ant jos esantiems žmonėms**

Gabenimo talpa turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad nebūtų jokios rizikos gabenimo talpoje ar ant jos esantiems žmonėms ir (arba) daiktams susidurti su pritvirtintomis ar judančiomis dalimis. Jei tai būtina šiam reikalavimui išpildyti, pati gabenimo talpa turi būti visiškai uždara, o duryse turi būti blokuojantis įtaisas, apsaugantis nuo pavojingo gabenimo talpos judėjimo, kol durys neuždaromos.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip ir, jei reikia, turėti tokius įtaisus, kad gabenimo talpa negalėtų nevaldomai pajudėti į viršų ar apačią. Šie įtaisai turi sustabdyti gabenimo talpą, kai jos darbinė apkrova ir leidžiamas greitis yra didžiausi.

Stabdant bet kokiomis apkrovos sąlygomis, lėtėjimas neturi būti žmonėms žalingas.

6.4.2. **Valdymo įtaisai aikštelėse**

Kiti nei avarinio valdymo įtaisai aikštelėse negali valdyti gabenimo talpos judėjimo, kai:

- veikia gabenimo talpoje esantys valdymo įtaisai,
- gabenimo talpa – ne aikštelėje.

6.4.3. **Įėjimas į gabenimo talpą**

Aikštelėse ir ant gabenimo talpos esantys apsaugai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad užtikrintų saugų perėjimą iš gabenimo talpos ir į ją, atsižvelgiant į numatytą kelti krovinį ir asmenų ribą.

6.5. ŽYMĖJIMAS

Gabenimo talpoje turi būti pateikta saugai užtikrinti būtina informacija, įskaitant:

- gabenimo talpa kelti leidžiamą žmonių skaičių,
- didžiausią darbo apkrovą.

II PRIEDAS

Deklaracijos

1. TURINYS

A. MAŠINOS EB ATITIKTIES DEKLARACIJA

Ši deklaracija ir jos vertimai turi būti parengti laikantis instrukcijoms (žr. I priedo 1.7.4.1 punkto a ir b papunkčius) nustatytų sąlygų ir atspausdinta arba parašyta ranka didžiosiomis raidėmis.

Ši deklaracija yra susijusi tik su tokia mašinos būkle, kokios ji buvo pateikta į rinką, ir neapima galutinio naudotojo vėliau pridamų sudedamųjų dalių ir (arba) atliktų veiksmų.

EB atitikties deklaracijoje turi būti šie duomenys:

- 1) gamintojo ir, jei reikia, jo įgalioto atstovo įmonės pavadinimas ir adresas;
- 2) asmens, įgalioto sudaryti atitinkamą techninę bylą, kuris turi būti įsisteigęs Bendrijoje, pavadinimas ir adresas;
- 3) mašinos apibūdinimas ir identifikuojanti informacija, įskaitant bendrąjį pavadinimą, paskirtį, modelį, tipą, serijos numerį ir komercinį pavadinimą;
- 4) sakiny, aiškiai patvirtinantis, kad mašina atitinka visas jai taikytinas šios direktyvos nuostatas ir, jei reikia, panašus sakiny, patvirtinantis mašinos atitiktį kitoms Bendrijos direktyvoms ir (arba) jai taikytinoms nuostatom. Šios nuorodos turi būti į dokumentus, paskelbtus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- 5) jei reikia, IX priede nurodytą EB tipo tyrimą atlikusios notifikuosios įstaigos pavadinimas, adresas ir identifikacinis numeris bei EB tipo tyrimo sertifikato numeris;
- 6) jei reikia, X priede nurodytą visiško kokybės užtikrinimo sistemą patvirtinusios notifikuosios įstaigos pavadinimas, adresas ir identifikacinis numeris;
- 7) jei reikia, nuorodos į naudotus 7 straipsnio 2 dalyje nurodytus darniuosius standartus;
- 8) jei reikia, nuorodos į kitus naudotus techninius standartus ir specifikacijas;
- 9) deklaracijos parengimo vieta ir data;
- 10) asmens, įgalioto parengti deklaraciją gamintojo ar jo įgalioto atstovo vardu, tapatybė ir parašas.

B. IŠ DALIES SUKOMPLEKTUOTOS MAŠINOS ĮMONTAVIMO DEKLARACIJA

Ši deklaracija ir jos vertimai turi būti parengti laikantis instrukcijoms (žr. I priedo 1.7.4.1 punkto a ir b papunkčius) nustatytų sąlygų ir atspausdinta arba parašyta ranka didžiosiomis raidėmis.

Įmontavimo deklaracijoje turi būti šie duomenys:

- 1) iš dalies sukomplektuotos mašinos gamintojo ir, jei reikia, jo įgalioto atstovo įmonės pavadinimas ir adresas;
- 2) asmens, įgalioto sudaryti atitinkamą techninę dokumentaciją, kuris turi būti įsisteigęs Bendrijoje, pavadinimas ir adresas;
- 3) iš dalies sukomplektuotos mašinos apibūdinimas ir identifikuojanti informacija, įskaitant bendrąjį pavadinimą, paskirtį, modelį, tipą, serijos numerį ir komercinį pavadinimą;
- 4) sakiny, patvirtinantis, kurie esminiai šios direktyvos reikalavimai yra taikomi ir vykdomi, taip pat kad atitinkama techninė dokumentacija sudaryta pagal VII priedo B dalį ir, jei reikia, sakiny, patvirtinantis iš dalies sukomplektuotos mašinos atitiktį kitoms atitinkamoms Bendrijos direktyvoms. Šios nuorodos turi būti į dokumentus, paskelbtus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- 5) įsipareigojimas perduoti nacionalinėms valdžios institucijoms argumentuotai paprašius atitinkamą informaciją apie iš dalies sukomplektuotą mašiną. Tai apima perdavimo būdą, nepažeidžiant iš dalies sukomplektuotos mašinos gamintojo intelektualinės nuosavybės teisių;
- 6) jei reikia, pareiškimas, kad iš dalies sukomplektuota mašina neturi būti pradama naudoti tol, kol nebus deklaruota galutinės mašinos, į kurią ji turi būti įmontuota, atitiktis šios direktyvos nuostatom;
- 7) deklaracijos parengimo vieta ir data;
- 8) asmens, įgalioto parengti deklaraciją gamintojo arba jo įgalioto atstovo vardu, tapatybė ir parašas.

2. SAUGOJIMAS

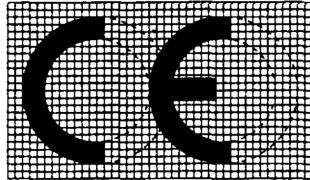
Mašinos gamintojas ar jo įgaliotas atstovas EB atitikties deklaracijos originalą saugo mažiausiai dešimt metų nuo mašinos pagaminimo paskutinės dienos.

Iš dalies sukomplektuotos mašinos gamintojas ar jo įgaliotas atstovas įmontavimo deklaracijos originalą saugo mažiausiai dešimt metų nuo iš dalies sukomplektuotos mašinos pagaminimo paskutinės dienos.

III PRIEDAS

Žymėjimas „CE“ ženklų

Atitikties ženklą „CE“ turi sudaryti toliau nurodytos formos inicialai „CE“:

Jei ženklas „CE“ sumažinamas arba padidinamas, turi būti laikomasi piešinyje pateiktų proporcijų.

Įvairios ženklo „CE“ dalys materialiam pavidale turi būti vienodo vertikalios matmens, ne mažesnio kaip 5 mm. Minimalus matmuo gali būti netaikomas mažoms mašinoms.

Žymėjimas „CE“ ženklų turi būti atliekamas prie pat gamintojo ar jo įgalioto atstovo pavadinimo, naudojant tą patį metodą.

Jei buvo taikoma 12 straipsnio 3 dalies c punkte ir 4 dalies b punkte nurodyta visišką kokybės užtikrinimo procedūra, po žymėjimo „CE“ ženklų turi būti nurodytas notifikacijos įstaigos identifikacinis numeris.

IV PRIEDAS

Mašinų kategorijos, kurioms turi būti taikoma viena iš 12 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų procedūrų

1. Šių tipų diskiniai pjūklai (vienapjūkliai arba daugiapjūkliai) medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms arba mėsai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti:
 - 1.1. Pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklų (-ais), turinčios nejudantį stalą ar laikiklį, su ruošinių rankiniu padavimu arba išmontuojamu varikliniu padavimu.
 - 1.2. Pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklų (-ais), turinčios rankinio valdymo grįžtamai slenkamojo judesio pjovimo stalą arba vežimėlį.
 - 1.3. Pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklų (-ais), turinčios įmontuotą mechaninį ruošinių padavimo įtaisą su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.
 - 1.4. Pjovimo mašinos su pjovimo metu mechanškai judančiu (-iais) diskiniu (-iais) pjūklų (-ais), su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.
 2. Rankinio padavimo medienos paviršių obliavimo mašinos.
 3. Vienapusės reismusinės staklės, turinčios įmontuotą mechaninį padavimo įtaisą, su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu medienai apdoroti.
 4. Šių tipų juostiniai pjūklai medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms arba mėsai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti, su jų rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu:
 - 4.1. Pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) pjūklų (-ais), turinčios nejudantį ar grįžtamai slenkamojo judesio stalą ar laikiklį apdorojamam daiktui.
 - 4.2. Pjovimo mašinos su pjūklų (-ais), sumontuotu (-ais) ant grįžtamai slenkamojo judesio vežimėlio.
 5. 1–4 punktuose ir 7 punkte nurodytų tipų sujungtosios mašinos medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti.
 6. Rankinio padavimo dygiavimo mašinos medienai apdoroti su keliais įrankių laikikliais.
 7. Rankinio padavimo vertikalojo suklio frezavimo mašinos medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti.
 8. Nešiojamieji grandininiai pjūklai medienai apdoroti.
 9. Presai, įskaitant ir lankstymo presus, šaltajam metalų apdorojimui su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu, kurių judančių darbinių dalių eiga gali viršyti 6 mm, o greitis gali viršyti 30 mm/s.
 10. Įpurškiamojo arba suspaudžiamojo plastikų formavimo mašinos su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.
 11. Įpurškiamojo arba suspaudžiamojo gumos formavimo mašinos su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.
 12. Šių tipų po žeme dirbančios mašinos:
 - 12.1. Lokomotyvai ir vagonai-stabdikliai.
 - 12.2. Sutvirtinimų atramos su hidrauline pavara.
 13. Rankomis kraunamos buitinių atliekų surinkimo mašinos su presavimo mechanizmu.
 14. Nuimami mechaninių pavarų įtaisai ir jų apsaugai.
 15. Užtvarai nuimamiems mechaninių pavarų įtaisams.
 16. Keltuvai transporto priemonių techninei apžiūrai.
 17. Žmonių arba žmonių ir krovinių kėlimo įrenginiai, susiję su pavojumi nukristi iš didesnio kaip trijų metrų aukščio.
 18. Nešiojamosios tvirtinimo šoviniai ir kitos smūginės mašinos.
 19. Apsaugos prietaisai žmonių buvimui aptikti.
 20. Varikliniai blokuojantys judantys užtvarai, skirti naudoti kaip apsaugai 9, 10 ir 11 punktuose nurodytose mašinose.
 21. Loginiai elementai saugos funkcijoms užtikrinti.
 22. Apsauginė konstrukcija apšivertus (ROPS).
 23. Apsauginė konstrukcija nuo krintančių objektų (FOPS).
-

V PRIEDAS

2 straipsnio c punkte nurodytas pavyzdinis saugos įrangos sąrašas

1. Užtvarai nuimamiems mechaninių pavarų įtaisams.
2. Apsaugos prietaisai žmonių buvimui aptikti.
3. Varikliniai blokuojantys judantys užtvarai, skirti naudoti kaip apsaugai IV priedo 9, 10 ir 11 punktuose nurodytose mašinosė.
4. Loginiai elementai saugos funkcijoms užtikrinti.
5. Vožtuvai su papildomomis priemonėmis gedimui aptikti, skirti pavojingiems judėjimams mašinosė valdyti.
6. Mašinų emisijos produktų pašalinimo sistemos.
7. Apsaugai ir apsauginiai įtaisai, skirti asmenims apsaugoti nuo judančių dalių, dalyvaujančių mašinosė vykstančiame procese.
8. Kontrolės prietaisai krovimui ir judėjimui kėlimo mašinosė valdyti.
9. Sulaikymo sistemos, skirtos žmonėms savo sėdėjimo vietose išsilaikyti.
10. Avarinio stabdymo įtaisai.
11. Iškvosos sistemos potencialiai pavojingų elektrostatiinių krūvių kaupimuisi išvengti.
12. I priedo 1.5.7, 3.4.7 ir 4.1.2.6 punktuose nurodyti energijos ribojimo ir mažinimo įtaisai.
13. Sistemos ir įtaisai triukšmo ir vibracijos skleidimui mažinti.
14. Apsauginė konstrukcija apsvirtus (ROPS).
15. Apsauginė konstrukcija krintančių objektų (FOPS).
16. Dvirankio valdymo prietaisai.
17. Mašinų, skirtų žmonėms kelti ir (arba) nuleisti tarp skirtingų aikštelių, sudedamosios dalys, įtrauktos į šį sąrašą:
 - a) aikštelių durų blokavimo įtaisai;
 - b) įtaisai, neleidžiantys krovinių gabenančiam mazgui kristi ar nekontroliuojamai judėti į viršų;
 - c) greičio viršijimą ribojantys įtaisai;
 - d) energiją kaupiantys buferiai:
 - nelinijiniai arba
 - su grįžtamojo judesio slopinimu;
 - e) energiją išskleidantys buferiai;
 - f) hidraulinių pavarų kontūruose įmontuoti apsauginiai įtaisai, kai jie naudojami kaip kristi neleidžiantys įtaisai;
 - g) elektroninių sudedamųjų dalių turintys elektriniai apsaugos jungikliai.

VI PRIEDAS

Iš dalies sukomplektuotų mašinų surinkimo instrukcijos

Iš dalies sukomplektuotų mašinų surinkimo instrukcijose turi būti aprašytos sąlygos, kurių būtina laikytis siekiant tinkamai įmontuoti jas į galutines mašinas, kad šios nekeltų pavojaus saugai ir sveikatai.

Surinkimo instrukcijos turi būti parašytos mašinos, į kurią bus įmontuojama iš dalies sukomplektuota mašina, gamintojui ar jo įgaliotam atstovui priimtina oficialia Bendrijos kalba.

VII PRIEDAS

A. Mašinos techninė byla

Šioje dalyje aprašoma techninės bylos sudarymo tvarka. Techninė byla turi įrodyti, kad mašina atitinka šios direktyvos reikalavimus. Ji turi aprėpti mašinos projektavimą, gamybą ir veikimą tokiam įvertinimui reikalinga apimtimi. Techninė byla, išskyrus instrukcijas mašinoms, kurioms taikomos specialios I priedo 1.7.4.1 punkto nuostatos, turi būti sudaryta viena ar daugiau oficialiųjų Bendrijos kalbų.

1. Techninė byla susideda iš:

a) konstruktorinės bylos, kurioje pateikiami:

- bendras mašinos aprašymas,
- mašinos bendrojo vaizdo brėžinys bei valdymo grandinių brėžiniai, taip pat atitinkami aprašymai ir paaiškinimai, būtini mašinos veikimui suprasti,
- pilnai detalizuoti brėžiniai kartu su skaičiavimų duomenimis, bandymų rezultatais, sertifikatais ir t. t., kurie reikalingi mašinos atitiktčiai esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams patikrinti,
- rizikos įvertinimo dokumentai, įrodantys šios procedūros atlikimą, įskaitant:
 - i) mašinai taikomų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų sąrašą,
 - ii) apsaugos priemonių, įdiegtų nustatytiems pavojams pašalinti arba rizikai sumažinti, aprašymą ir, jei reikia, su mašina susietos liekamosios rizikos nurodymą,
- taikyti standartai ir kitos techninės specifikacijos, nurodant, kokius esminius sveikatos ir saugos reikalavimus apima šie standartai,
- techniniai protokolai, pateikiantys bandymų, atliktų gamintojo ar įstaigos, kurią pasirinko gamintojas ar jo įgaliotas atstovas, rezultatus,
- mašinos instrukcijų kopija,
- jei reikia, prie mašinos pridėtos iš dalies sukomplektuotos mašinos įmontavimo deklaracija ir tokiai mašinai taikytinos surinkimo instrukcijos,
- jei reikia, į mašiną įmontuotų mašinų ar kitų produktų EB atitikties deklaracijų kopijos,
- EB atitikties deklaracijos kopija;

b) jei gamyba serijinė – vidinių priemonių, kurios bus įgyvendintos tam, kad būtų užtikrinta, jog mašinos ir toliau atitiks šios direktyvos nuostatas.

Gamintojas turi atlikti būtinus sudedamųjų dalių, armatūros ar sukomplektuotos mašinos tyrimus ir bandymus, kad nuspręstų, ar pagal savo konstrukciją bei pagaminimą ji gali būti saugiai surinkta ir pradėta naudoti. Atitinkami protokolai ir rezultatai įtraukiami į techninę byla.

2. 1 punkte nurodyta techninė byla valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms turi būti prieinama mažiausiai 10 metų po mašinos pagaminimo datos, o serijinės gamybos atveju – po paskutinio jos vieneto pagaminimo.

Techninė byla nebūtinai turi būti saugoma Bendrijos teritorijoje, taip pat ji neturi būti nuolat prieinama materialiai pavidale. Tačiau EB atitikties deklaracijoje nurodytas asmuo turi turėti galimybę ją sukomplektuoti ir pateikti per jos sudėtingumą atitinkantį laikotarpį.

Techninėje byloje neprivalo būti mašinos gamybai naudojamų detalizuotų brėžinių arba kitokios pomazgiams būdingos informacijos, jeigu žinios apie juos nėra būtinos atitiktčiai esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams patikrinti.

3. Techninės bylos, kurios pagrįstai prašo nacionalinės kompetentingos institucijos, nepateikimas gali sudaryti pakankamą pagrindą abejoti atitinkamos mašinos atitiktimi esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

B. Atitinkama iš dalies sukomplektuotų mašinų techninė dokumentacija

Šioje dalyje aprašoma atitinkamos techninės dokumentacijos surinkimo tvarka. Dokumentacija turi įrodyti, kurie šios direktyvos reikalavimai yra taikomi ir vykdomi. Ji turi aprėpti iš dalies sukomplektuotos mašinos projektavimą, gamybą ir veikimą ta apimtimi, kuri reikalinga atitikčiai taikomiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams įvertinti. Dokumentacija turi būti sudaryta viena ar daugiau oficialiųjų Bendrijos kalbų.

Dokumentacija susideda iš:

a) konstruktorinės bylos, kurioje pateikiami:

- iš dalies sukomplektuotos mašinos bendrojo vaizdo brėžinys ir valdymo grandinių brėžiniai,
- pilnai detalizuoti brėžiniai kartu su skaičiavimų duomenimis, bandymų rezultatais, sertifikatais ir t. t., kurie reikalingi iš dalies sukomplektuotos mašinos atitikčiai taikomiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams patikrinti,
- rizikos įvertinimo dokumentai, įrodantys šios procedūros atlikimą, įskaitant:
 - i) taikomų ir vykdomų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų sąrašą,
 - ii) apsaugos priemonių, įdiegtų nustatytiems pavojams pašalinti arba rizikai sumažinti, aprašymą ir, jei reikia, liekamosios rizikos nurodymą,
 - iii) taikytus standartus ir kitas technines specifikacijas, nurodant, kokius esminius sveikatos ir saugos reikalavimus šie standartai apima,
 - iv) techninius protokolus, pateikiančius bandymų, atliktų gamintojo ar įstaigos, kurią pasirinko gamintojas ar jo įgaliotas atstovas, rezultatus,
 - v) iš dalies sukomplektuotos mašinos surinkimo instrukcijos kopiją;

b) jei gamyba serijinė – vidinių priemonių, kurios bus įgyvendintos tam, kad būtų užtikrinta, jog iš dalies sukomplektuotos mašinos ir toliau atitiks taikomus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus.

Gamintojas turi atlikti būtinus sudedamųjų dalių, armatūros ar iš dalies sukomplektuotos mašinos tyrimus ir bandymus, kad nuspręstų, ar pagal savo konstrukciją bei pagaminimą ji gali būti saugiai surinkta ir naudojama. Atitinkami protokolai ir rezultatai įtraukiami į techninę bylą.

Atitinkama techninė dokumentacija valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms paprašius turi būti prieinama mažiausiai 10 metų po iš dalies sukomplektuotos mašinos pagaminimo datos, o serijinės gamybos atveju – po paskutinio jos vieneto pagaminimo. Ji nebūtinai turi būti saugoma Bendrijos teritorijoje, taip pat ji neturi būti nuolat prieinama materialiam pavidale. Tačiau įmontavimo deklaracijoje nurodytas asmuo turi turėti galimybę ją sukomplektuoti ir pateikti atitinkamai institucijai.

Atitinkamos techninės dokumentacijos, kurios pagrįstai prašo nacionalinės kompetentingos institucijos, nepateikimas gali sudaryti pakankamą pagrindą abejoti iš dalies sukomplektuotos mašinos atitiktimi taikomiems ir įvertintiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

VIII PRIEDAS

Atitikties įvertinimas atliekant mašinų gamybos vidaus patikrą

1. Šiame priede aprašyta procedūra, kuria gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, vykdydamas 2 ir 3 punktuose nustatytus išipareigojimus, užtikrina ir deklaruoja, kad mašina atitinka jai taikomus šios direktyvos reikalavimus.
 2. Kiekvienam atitinkamos serijos tipui gamintojas arba jo įgaliotas atstovas sudaro VII priedo A dalyje nurodytą techninę bylą.
 3. Gamintojas turi imtis visų būtinų priemonių tam, kad gamybos procesas užtikrintų gaminamos mašinos atitikimą VII priedo A dalyje nurodytai techninei bylai ir šios direktyvos reikalavimams.
-

IX PRIEDAS

EB tipo tyrimas

EB tipo tyrimas – tai procedūra, pagal kurią notifikuojoji įstaiga nustato ir pripažįsta, jog IV priede nurodytų mašinų pavyzdinis modelis (toliau – tipas) atitinka šios direktyvos nuostatas.

1. Gamintojas ar jo įgaliotas atstovas kiekvienam tipui turi sudaryti VII priedo A dalyje nurodytą techninę bylą.
2. Paraišką kiekvieno tipo EB tipo tyrimui gamintojas ar jo įgaliotas atstovas paduoda savo pasirinktai notifikuotajai įstaigai.

Paraiškoje turi būti:

- gamintojo ir, jei reikia, jo įgalioto atstovo pavadinimas ir adresas,
- rašytinis pareiškimas, kad paraiška nebuvo paduota kitai notifikuotajai įstaigai,
- techninė byla.

Be to, pareiškėjas pateikia notifikuotajai įstaigai tipo pavyzdį. Notifikuotoji įstaiga gali paprašyti papildomų pavyzdžių, jei to reikia pagal bandymų programą.

3. Notifikuotoji įstaiga:
 - 3.1. Išnagrinėja techninę bylą, patikrina, ar mašinos tipas buvo pagamintas pagal ją, ir nustato, kurie elementai buvo suprojektuoti laikantis atitinkamų 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų standartų nuostatų ir kurių projektavimas nepagrįstas atitinkamomis tų standartų nuostatomis.
 - 3.2. Jei 7 straipsnio 2 dalyje nurodyti standartai nebuvo taikyti – atlieka arba turi turėti atliktus atitinkamus tyrimus, matavimus ir bandymus, kad būtų nustatyta, ar priimti sprendimai atitinka esminius šios direktyvos sveikatos ir saugos reikalavimus.
 - 3.3. Jei 7 straipsnio 2 dalyje nurodyti darnieji standartai buvo taikomi – atlieka arba turi turėti atliktus atitinkamus tyrimus, matavimus ir bandymus, kad būtų nustatyta, ar šie standartai iš tikrųjų buvo taikyti.
 - 3.4. Susitaria su pareiškėju dėl vietos, kur bus atliekamas tikrinimas, ar tipas buvo pagamintas pagal išnagrinėtą techninę bylą, bei atliekami būtini tyrimai, matavimai ir bandymai.
4. Jei tipas atitinka šios direktyvos nuostatas, notifikuojoji įstaiga pareiškėjui išduoda EB tipo tyrimo sertifikatą. Sertifikate nurodomas gamintojo ir jo įgalioto atstovo pavadinimas bei adresas, patvirtintam tipui identifikuoti reikalingi duomenys, tyrimų išvados bei sąlygos, kurios gali būti taikomos šio sertifikato galiojimui.

Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas šio sertifikato kopiją, techninę bylą ir visus atitinkamus dokumentus saugo 15 metų nuo sertifikato išdavimo dienos.

5. Jei tipas neatitinka šios direktyvos nuostatų, notifikuojoji įstaiga atsisako pareiškėjui išduoti EB tipo tyrimo sertifikatą ir pateikia savo atsisakymo išsamius motyvus. Apie tai ji praneša pareiškėjui, kitoms notifikuotosioms įstaigoms ir ją notifikavusiai valstybei narei. Turi būti galimybė pateikti skundą.
6. Pareiškėjas notifikuotajai įstaigai, kuri saugo su EB tipo tyrimo sertifikatu susijusią techninę bylą, praneša apie visus patvirtinto tipo pakeitimus. Notifikuotoji įstaiga išnagrinėja šiuos pakeitimus ir po to arba patvirtina esamo EB tipo tyrimo sertifikato galiojimą, arba išduoda naują sertifikatą, jei pakeitimai gali kelti nepasitikėjimą atitiktami esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams arba numatytais tipo darbo sąlygomis.
7. Komisija, valstybės narės ir kitos notifikuotosios įstaigos, paprašiusios, gali gauti EB tipo tyrimo sertifikato kopiją. Pateikusias motyvuotą prašymą, Komisija ir valstybės narės gali gauti techninės bylos ir notifikuotosios įstaigos atliktų tyrimų rezultatų kopijas.
8. Bylos ir korespondencija, susijusi su EB tipo tyrimo procedūromis, turi būti parengtos valstybės narės, kurioje yra įsisteigusi notifikuojoji įstaiga, oficialia (-iomis) Bendrijos kalba (-omis) arba bet kuria kita oficialia Bendrijos kalba, priimtina notifikuotajai įstaigai.

9. EB tipo tyrimo sertifikato galiojimas:
- 9.1. Notifikuotoji įstaiga įpareigojama nuolat užtikrinti EB tipo tyrimo sertifikato galiojimą. Ji gamintojui praneša apie visus svarbius pasikeitimus, galinčius turėti įtakos sertifikato galiojimui. Nebegaliojančius sertifikatus notifikuotoji įstaiga atšaukia.
 - 9.2. Atitinkamos mašinos gamintojas įpareigojamas nuolat užtikrinti, kad mašina atitiktų esamą technikos lygį.
 - 9.3. Kas penkeri metai gamintojas turi prašyti notifikuosios įstaigos peržiūrėti EB tipo tyrimo sertifikato galiojimą.
Jei notifikuootoji įstaiga nustato, kad, atsižvelgiant į esamą technikos lygį, sertifikatas turi likti galioti, ji pratęsia sertifikato galiojimą kitiems penkeriems metams.
Gamintojas ir notifikuootoji įstaiga šio sertifikato, techninės bylos ir visų atitinkamų dokumentų kopijas saugo 15 metų nuo sertifikato išdavimo dienos.
 - 9.4. Jei EB tipo tyrimo sertifikato galiojimas nepratęsiamas, gamintojas atitinkamos mašinos į rinką nebeteikia.
-

X PRIEDAS

Visiškas kokybės užtikrinimas

Šiame priede aprašomas IV priede nurodytų mašinų, gaminamų pagal visiško kokybės užtikrinimo sistemą, atitikties įvertinimas. Jame nurodoma tvarka, pagal kurią notifikuootoji įstaiga įvertina ir patvirtina kokybės sistemą ir kontroliuoja jos taikymą.

1. Projektuodamas, gamindamas, atlikdamas galutinį patikrinimą ir bandymus, gamintojas turi naudoti 2 punkte nurodytą patvirtintą kokybės sistemą, taip pat jam turi būti taikoma 3 punkte nurodyta priežiūra.

2. Kokybės sistema

2.1. Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas savo pasirinktai notifikuotajai įstaigai pateikia prašymą jo kokybės sistemai įvertinti.

Prašyme turi būti:

- gamintojo ir, jei reikia, jo įgalioto atstovo pavadinimas ir adresas,
- nurodytos mašinų projektavimo, gamybos, tikrinimo, bandymo ir saugojimo vietos,
- ketinamų gaminti IV priede nurodytų kiekvienos kategorijos mašinų vieno modelio VII priedo A dalyje aprašyta techninė byla,
- kokybės sistemos dokumentacija,
- raštiškas pareiškimas, kad paraiška nebuvo paduota kitai notifikuotajai įstaigai.

2.2. Kokybės sistema turi užtikrinti mašinų atitiktį šios direktyvos nuostatoms. Visi kokybės sistemos elementai, reikavimai ir nuostatos, kuriuos priima gamintojas, turi būti sistemingai ir iš eilės įforminti dokumentais, rengiant raštu pateikiamas priemones, procedūras ir instrukcijas. Šie kokybės užtikrinimo sistemos dokumentai turi užtikrinti galimybę vienodai interpretuoti procedūras ir priemones, pavyzdžiui, kokybės programas, planus, žinytus ir protokolus.

Kokybės užtikrinimo sistemos dokumentuose ypač turi būti pakankamai aprašyti:

- kokybės tikslai, organizacinė struktūra, administracijos išsipareigojimai ir įgaliojimai dėl mašinų projekto ir kokybės,
- techninio projektavimo sąlygos, įskaitant standartus, kurie bus taikomi, ir, jeigu bus laikomasi ne visų 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų standartų, priemonės, kurios bus naudojamos siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi esminių šios direktyvos sveikatos ir saugos reikalavimų,
- projektavimo priežiūros ir tikrinimo būdai, procesai ir reguliarūs veiksmai, kurių bus imtasi projektuojant mašinas, kurioms taikoma ši direktyva,
- atitinkami gamybos, kokybės priežiūros ir kokybės užtikrinimo būdai, procesai ir reguliarūs veiksmai, kurių bus imtasi,
- tikrinimai ir bandymai, kurie bus atliekami prieš pradėdant gamybą, gaminant ir užbaigus gamybą ir šių tikrinimų bei bandymų atlikimo dažnumas,
- kokybės duomenų įrašai, t. y. patikrinimo ataskaitos, bandymų ir kalibravimo duomenys, ataskaitos apie atitinkamo personalo kvalifikaciją,
- kontrolės priemonės, kuriomis bus užtikrinama, kad būtų laikomasi reikalaujamo projekto ir produkto kokybės, o sistema veiksmingai funkcionuotų.

2.3. Notifikuootoji įstaiga turi įvertinti kokybės sistemą, kad būtų nustatyta, ar ji atitinka 2.2 punkte išdėstytus reikalavimus.

Tie kokybės sistemos elementai, kurie atitinka atitinkamus darniuosius standartus, laikomi atitinkančiais 2.2 punkte nurodytus reikalavimus.

Auditorių grupėje turi būti bent vienas narys, turintis patirties vertinant mašinų technologiją. Į vertinimo procedūrą taip pat įeina patikrinimas gamintojo patalpose. Vertinimo metu auditorių grupė patikrina 2.1 punkto antros pastraipos trečioje įtraukoje nurodytas technines bylas, kad užtikrintų jų atitikimą atitinkamiems sveikatos ir saugos reikalavimams.

Apie sprendimą pranešama gamintojui arba jo įgaliotam atstovui. Pranešime turi būti įrašytos tyrimo išvados ir pagrįstas sprendimas dėl įvertinimo. Turi būti galimybė pateikti skundą.

- 2.4. Gamintojas įsipareigoja vykdyti prievoles, atsirandančias taikant patvirtintą kokybės sistemą, ir užtikrinti, kad ši sistema bus taikoma tinkamai ir veiksmingai.
- Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas kokybės sistemą patvirtinusiai notifikuojamai įstaigai praneša apie bet kokius numatomus šios sistemos keitimus.
- Notifikuotoji įstaiga įvertina siūlomus pakeitimus ir nusprendžia, ar pakeistoji kokybės užtikrinimo sistema ir toliau atitinka 2.2 punkte nurodytus reikalavimus, ar ją reikia įvertinti iš naujo.
- Notifikuotoji įstaiga apie savo sprendimą praneša gamintojui. Pranešime pateikiamos tikrinimo išvados ir motyvuotas sprendimas dėl įvertinimo.
3. Notifikuotosios įstaigos atsakomybe atliekama priežiūra:
- 3.1. Priežiūros tikslas – įsitikinti, kad gamintojas deramai laikosi įsipareigojimų, numatytų patvirtintoje kokybės užtikrinimo sistemoje.
- 3.2. Gamintojas notifikuojamai įstaigai sudaro galimybę tikrinimo metu patekti į vietas, kuriose projektuojama, gaminama, atliekamas tikrinimas ir bandymai bei kuriose saugomi gaminiai, bei pateikia jai visą reikalingą informaciją, pavyzdžiui:
- kokybės sistemos dokumentus,
 - kokybės duomenų įrašus, numatytus kokybės sistemos dalyje, skirtoje projektavimui, t. y. tyrimų, skaičiavimų, bandymų rezultatus ir t. t.,
 - kokybės duomenų įrašus, numatytus kokybės sistemos dalyje, skirtoje gamybai, t. y. tikrinimų ataskaitas, bandymų, kalibravimo duomenis, pranešimus apie atitinkamo personalo kvalifikaciją ir t. t.
- 3.3. Notifikuotoji įstaiga reguliariai atlieka auditą, kad įsitikintų, ar gamintojas laikosi ir taiko kokybės užtikrinimo sistemą, ir tikrinimo ataskaitą pateikia gamintojui. Periodinio audito dažnumas turi būti toks, kad kas treji metai būtų atliekamas vertinimas iš naujo.
- 3.4. Be to, notifikuotoji įstaiga gali rengti netikėtus apsilankymus pas gamintoją. Šių papildomų apsilankymų būtinumas ir dažnumas nustatomi pagal notifikuosios įstaigos tvarkomą apsilankymų kontrolės sistemą. Apsilankymų kontrolės sistemoje ypač atsižvelgiama į šiuos veiksnius:
- ankstesnių priežiūros apsilankymų rezultatus,
 - būtinumą kontroliuoti korekcines priemones,
 - jei reikia, specialias sąlygas, prisidedančias prie sistemos patvirtinimo,
 - žymius gamybos proceso, priemonių ir metodų organizavimo pakeitimus.
- Šių apsilankymų metu notifikuotoji institucija, norėdama patikrinti, ar tinkamai veikia kokybės užtikrinimo sistema, jei būtina, gali pati atlikti bandymus arba pasirūpinti, kad jie būtų atlikti. Notifikuotoji įstaiga gamintojui pateikia apsilankymo ataskaitą ir, jeigu buvo atliktas bandymas, bandymo ataskaitą.
4. Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas 10 metų nuo paskutinės mašinų pagaminimo dienos turi laikyti ir pateikti nacionalinėms institucijoms:
- 2.1 punkte nurodytus dokumentus,
 - notifikuosios įstaigos sprendimus ir pranešimus, nurodytus 2.4 punkto trečioje ir ketvirtoje pastraipose ir 3.3 bei 3.4 punktuose.
-

XI PRIEDAS

Minimalūs kriterijai, į kuriuos valstybės narės privalo atsižvelgti notifikuojamos įstaigos

1. Už tyrimus atsakinga notifikuotoji įstaiga, jos vadovas ir darbuotojai negali būti nei tiriamos mašinos projektuotojai, nei gamintojai, nei asmenys, kurie tiekia arba montuoja mašiną, nei įgalioti šių šalių atstovai. Minėtieji asmenys nei tiesiogiai, nei kaip įgalioti atstovai negali būti susiję nei su mašinų projektavimu, nei su gamyba, nei su realizavimu rinkoje arba eksploatavimu. Tačiau tai neturi trukdyti gamintojui ir notifikuotajai įstaigai keistis technine informacija.
2. Notifikuotosios įstaigos tyrimus atlieka pasitelkusios didžiausius profesinius įgūdžius ir techninę kompetenciją turinčius specialistus, kurie yra laisvi nuo bet kokios įtakos ir skatinimo, ypač finansinio, kad niekas, o ypač asmenys arba grupės, suinteresuotos tyrimo rezultatais, negalėtų paveikti jų sprendimo arba tyrimo rezultatų.
3. Kiekvienai mašinų kategorijai, kuriai ji yra notifikuota, įstaiga privalo turėti personalą, turintį techninių žinių bei pakankamą ir atitinkamą patirtį atitikties įvertinimui atlikti. Ji turi turėti priemones, būtinas su patikrinimu susijusioms techninėms ir administracinėms užduotims tinkamai atlikti; ji taip pat turi turėti galimybę naudotis įranga specialiams patikrinimams atlikti.
4. Už tyrimą atsakingi darbuotojai privalo:
 - būti labai gerai techniškai ir profesionaliai pasirengę,
 - gerai nusimanyi apie savo atliekamus tyrimus bei jiems keliamus reikalavimus ir turėti atitinkamą praktinę tokių tyrimų patirtį,
 - mokėti parengti sertifikatus, protokolus ir ataskaitas atliktiems tyrimams patvirtinti.
5. Turi būti garantuotas už tyrimą atsakingų darbuotojų objektyvumas. Jų atlyginimas nepriklauso nuo atliktų tyrimų kiekio arba nuo tokių tyrimų rezultatų.
6. Notifikuotoji įstaiga draudžiama civilinės atsakomybės draudimu, jeigu jos atsakomybė nėra laiduota valstybės pagal veikiančius įstatymus arba jeigu pati valstybė narė nėra atsakinga už bandymus.
7. Notifikuotosios įstaigos darbuotojai privalo išsipareigoti neatskleisti jokių paslapčių, susijusių su informacija, gaunama atliekant užduotis (išskyrus informaciją, teikiamą tos valstybės, kurioje vykdoma jos veikla, kompetentingoms administravimo institucijoms) pagal šią direktyvą arba bet kurią ją įgyvendinančio nacionalinės teisės akto nuostatą.
8. Notifikuotosios įstaigos dalyvauja koordinavimo veikloje. Jos taip pat tiesiogiai dalyvauja arba joms yra atstovaujama Europos standartizavimo veikloje, arba rūpinasi, kad joms būtų žinomi su atitinkamais standartais susijusi situacija.
9. Valstybės narės gali imtis visų jų nuomone būtinų priemonių užtikrinti, kad notifikuotajai įstaigai baigus savo veiklą, jų klientų bylos būtų perduotos kitai įstaigai arba būtų prieinamos ją notifikavusiai valstybei narei.

XII PRIEDAS

Atitikmenų lentelė ⁽¹⁾

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 2 dalies a punktas	2 straipsnio a ir b punktai
1 straipsnio 2 dalies b punktas	2 straipsnio c punktas
1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio 2 dalis
1 straipsnio 4 dalis	3 straipsnis
1 straipsnio 5 dalis	–
2 straipsnio 1 dalis	4 straipsnio 1 dalis
2 straipsnio 2 dalis	15 straipsnis
2 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 3 dalis
3 straipsnis	5 straipsnio 1 dalies a punktas
4 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	6 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	–
4 straipsnio 3 dalis	–
5 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	7 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	–
5 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	7 straipsnio 2 ir 3 dalys
5 straipsnio 2 dalies paskutiniai pastraipa	–
5 straipsnio 3 dalis	7 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 1 dalis	10 straipsnis
6 straipsnio 2 dalis	22 straipsnis
7 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 ir 2 dalys
7 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 3 ir 4 dalys
7 straipsnio 3 dalis	11 straipsnio 4 dalis
7 straipsnio 4 dalis	11 straipsnio 5 dalis
8 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	5 straipsnio 1 dalies e punktas ir 12 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	5 straipsnio 1 dalies f punktas
8 straipsnio 2 dalies a punktas	12 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio 2 dalies b punktas	12 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 2 dalies c punktas	12 straipsnio 3 dalis
8 straipsnio 3 dalis	–
8 straipsnio 4 dalis	–
8 straipsnio 5 dalis	–

(1) Ši lentelė parodo Direktyvos 98/37/EB ir šios direktyvos dalių, kurios susijusios su tuo pačiu dalyku, ryšį. Tačiau susietų dalių turinys nebūtinai yra identiškas.

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
8 straipsnio 6 dalis	5 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 7 dalis	–
8 straipsnio 8 dalis	–
9 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	14 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	14 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 2 dalis	14 straipsnio 3 ir 5 dalis
9 straipsnio 3 dalis	14 straipsnio 8 dalis
10 straipsnio 1–3 dalys	16 straipsnio 1–3 dalys
10 straipsnio 4 dalis	17 straipsnis
11 straipsnis	20 straipsnis
12 straipsnis	21 straipsnis
13 straipsnio 1 dalis	26 straipsnio 2 dalis
13 straipsnio 2 dalis	–
14 straipsnis	–
15 straipsnis	28 straipsnis
16 straipsnis	29 straipsnis
I priedo 1 įžanginės pastaba	I priedo Bendrųjų principų 2 punktą
I priedo 2 įžanginės pastaba	I priedo Bendrųjų principų 3 punktą
I priedo 3 įžanginės pastaba	I priedo Bendrųjų principų 4 punktą
I priedo 1 dalis	I priedo 1 dalis
I priedo 1.1 punktas	I priedo 1.1 punktas
I priedo 1.1.1 punktas	I priedo 1.1.1 punktas
I priedo 1.1.2 punktas	I priedo 1.1.2 punktas
I priedo 1.1.2 punkto d papunktis	I priedo 1.1.6 punktas
I priedo 1.1.3 punktas	I priedo 1.1.3 punktas
I priedo 1.1.4 punktas	I priedo 1.1.4 punktas
I priedo 1.1.5 punktas	I priedo 1.1.5 punktas
I priedo 1.2 punktas	I priedo 1.2 punktas
I priedo 1.2.1 punktas	I priedo 1.2.1 punktas
I priedo 1.2.2 punktas	I priedo 1.2.2 punktas
I priedo 1.2.3 punktas	I priedo 1.2.3 punktas
I priedo 1.2.4 punktas	I priedo 1.2.4 punktas
I priedo 1.2.4 punkto 1–3 pastraipos	I priedo 1.2.4.1 punktas
I priedo 1.2.4 punkto 4–6 pastraipos	I priedo 1.2.4.3 punktas
I priedo 1.2.4 punkto 7 pastraipa	I priedo 1.2.4.4 punktas
I priedo 1.2.5 punktas	I priedo 1.2.5 punktas

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 1.2.6 punktas	I priedo 1.2.6 punktas
I priedo 1.2.7 punktas	I priedo 1.2.1 punktas
I priedo 1.2.8 punktas	I priedo 1.1.6 punktas
I priedo 1.3 punktas	I priedo 1.3 punktas
I priedo 1.3.1 punktas	I priedo 1.3.1 punktas
I priedo 1.3.2 punktas	I priedo 1.3.2 punktas
I priedo 1.3.3 punktas	I priedo 1.3.3 punktas
I priedo 1.3.4 punktas	I priedo 1.3.4 punktas
I priedo 1.3.5 punktas	I priedo 1.3.5 punktas
I priedo 1.3.6 punktas	I priedo 1.3.6 punktas
I priedo 1.3.7 punktas	I priedo 1.3.7 punktas
I priedo 1.3.8 punktas	I priedo 1.3.8 punktas
I priedo 1.3.8 A punktas	I priedo 1.3.8.1 punktas
I priedo 1.3.8 B punktas	I priedo 1.3.8.2 punktas
I priedo 1.4 punktas	I priedo 1.4 punktas
I priedo 1.4.1 punktas	I priedo 1.4.1 punktas
I priedo 1.4.2 punktas	I priedo 1.4.2 punktas
I priedo 1.4.2.1 punktas	I priedo 1.4.2.1 punktas
I priedo 1.4.2.2 punktas	I priedo 1.4.2.2 punktas
I priedo 1.4.2.3 punktas	I priedo 1.4.2.3 punktas
I priedo 1.4.3 punktas	I priedo 1.4.3 punktas
I priedo 1.5 punktas	I priedo 1.5 punktas
I priedo 1.5.1 punktas	I priedo 1.5.1 punktas
I priedo 1.5.2 punktas	I priedo 1.5.2 punktas
I priedo 1.5.3 punktas	I priedo 1.5.3 punktas
I priedo 1.5.4 punktas	I priedo 1.5.4 punktas
I priedo 1.5.5 punktas	I priedo 1.5.5 punktas
I priedo 1.5.6 punktas	I priedo 1.5.6 punktas
I priedo 1.5.7 punktas	I priedo 1.5.7 punktas
I priedo 1.5.8 punktas	I priedo 1.5.8 punktas
I priedo 1.5.9 punktas	I priedo 1.5.9 punktas
I priedo 1.5.10 punktas	I priedo 1.5.10 punktas
I priedo 1.5.11 punktas	I priedo 1.5.11 punktas
I priedo 1.5.12 punktas	I priedo 1.5.12 punktas
I priedo 1.5.13 punktas	I priedo 1.5.13 punktas
I priedo 1.5.14 punktas	I priedo 1.5.14 punktas

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 1.5.15 punktas	I priedo 1.5.15 punktas
I priedo 1.6 punktas	I priedo 1.6 punktas
I priedo 1.6.1 punktas	I priedo 1.6.1 punktas
I priedo 1.6.2 punktas	I priedo 1.6.2 punktas
I priedo 1.6.3 punktas	I priedo 1.6.3 punktas
I priedo 1.6.4 punktas	I priedo 1.6.4 punktas
I priedo 1.6.5 punktas	I priedo 1.6.5 punktas
I priedo 1.7 punktas	I priedo 1.7 punktas
I priedo 1.7.0 punktas	I priedo 1.7.1.1 punktas
I priedo 1.7.1 punktas	I priedo 1.7.1.2 punktas
I priedo 1.7.2 punktas	I priedo 1.7.2 punktas
I priedo 1.7.3 punktas	I priedo 1.7.3 punktas
I priedo 1.7.4 punktas	I priedo 1.7.4 punktas
I priedo 1.7.4 punkto b ir h papunkčiai	I priedo 1.7.4.1 punktas
I priedo 1.7.4 punkto a, c, ir e–g papunkčiai	I priedo 1.7.4.2 punktas
I priedo 1.7.4 punkto d papunktis	I priedo 1.7.4.3 punktas
I priedo 2 dalis	I priedo 2 dalis
I priedo 2.1 punktas	I priedo 2.1 punktas
I priedo 2.1 punkto 1 pastraipa	I priedo 2.1.1 punktas
I priedo 2.1 punkto 2 pastraipa	I priedo 2.1.2 punktas
I priedo 2.2 punktas	I priedo 2.2 punktas
I priedo 2.2 punkto 1 pastraipa	I priedo 2.2.1 punktas
I priedo 2.2 punkto 2 pastraipa	I priedo 2.2.1.1 punktas
I priedo 2.3 punktas	I priedo 2.3 punktas
I priedo 3 dalis	I priedo 3 dalis
I priedo 3.1 punktas	I priedo 3.1 punktas
I priedo 3.1.1 punktas	I priedo 3.1.1 punktas
I priedo 3.1.2 punktas	I priedo 1.1.4 punktas
I priedo 3.1.3 punktas	I priedo 1.1.5 punktas
I priedo 3.2 punktas	I priedo 3.2 punktas
I priedo 3.2.1 punktas	I priedo 1.1.7 ir 3.2.1 punktas
I priedo 3.2.2 punktas	I priedo 1.1.8 ir 3.2.2 punktas
I priedo 3.2.3 punktas	I priedo 3.2.3 punktas
I priedo 3.3 punktas	I priedo 3.3 punktas
I priedo 3.3.1 punktas	I priedo 3.3.1 punktas
I priedo 3.3.2 punktas	I priedo 3.3.2 punktas

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 3.3.3 punktas	I priedo 3.3.3 punktas
I priedo 3.3.4 punktas	I priedo 3.3.4 punktas
I priedo 3.3.5 punktas	I priedo 3.3.5 punktas
I priedo 3.4 punktas	I priedo 3.4 punktas
I priedo 3.4.1 punkto 1 pastraipa	I priedo 1.3.9 punktas
I priedo 3.4.1 punkto 2 pastraipa	I priedo 3.4.1 punktas
I priedo 3.4.2 punktas	I priedo 1.3.2 punktas
I priedo 3.4.3 punktas	I priedo 3.4.3 punktas
I priedo 3.4.4 punktas	I priedo 3.4.4 punktas
I priedo 3.4.5 punktas	I priedo 3.4.5 punktas
I priedo 3.4.6 punktas	I priedo 3.4.6 punktas
I priedo 3.4.7 punktas	I priedo 3.4.7 punktas
I priedo 3.4.8 punktas	I priedo 3.4.2 punktas
I priedo 3.5 punktas	I priedo 3.5 punktas
I priedo 3.5.1 punktas	I priedo 3.5.1 punktas
I priedo 3.5.2 punktas	I priedo 3.5.2 punktas
I priedo 3.5.3 punktas	I priedo 3.5.3 punktas
I priedo 3.6 punktas	I priedo 3.6 punktas
I priedo 3.6.1 punktas	I priedo 3.6.1 punktas
I priedo 3.6.2 punktas	I priedo 3.6.2 punktas
I priedo 3.6.3 punktas	I priedo 3.6.3 punktas
I priedo 3.6.3 punkto a papunktis	I priedo 3.6.3.1 punktas
I priedo 3.6.3 punkto b papunktis	I priedo 3.6.3.2 punktas
I priedo 4 dalis	I priedo 4 dalis
I priedo 4.1 punktas	I priedo 4.1 punktas
I priedo 4.1.1 punktas	I priedo 4.1.1 punktas
I priedo 4.1.2 punktas	I priedo 4.1.2 punktas
I priedo 4.1.2.1 punktas	I priedo 4.1.2.1 punktas
I priedo 4.1.2.2 punktas	I priedo 4.1.2.2 punktas
I priedo 4.1.2.3 punktas	I priedo 4.1.2.3 punktas
I priedo 4.1.2.4 punktas	I priedo 4.1.2.4 punktas
I priedo 4.1.2.5 punktas	I priedo 4.1.2.5 punktas
I priedo 4.1.2.6 punktas	I priedo 4.1.2.6 punktas
I priedo 4.1.2.7 punktas	I priedo 4.1.2.7 punktas
I priedo 4.1.2.8 punktas	I priedo 1.5.16 punktas
I priedo 4.2 punktas	I priedo 4.2 punktas

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 4.2.1 punktas	–
I priedo 4.2.1.1 punktas	I priedo 1.1.7 punktas
I priedo 4.2.1.2 punktas	I priedo 1.1.8 punktas
I priedo 4.2.1.3 punktas	I priedo 4.2.1 punktas
I priedo 4.2.1.4 punktas	I priedo 4.2.2 punktas
I priedo 4.2.2 punktas	I priedo 4.2.3 punktas
I priedo 4.2.3 punktas	I priedo 4.1.2.7 ir 4.1.2.8.2 punktas
I priedo 4.2.4 punktas	I priedo 4.1.3 punktas
I priedo 4.3 punktas	I priedo 4.3 punktas
I priedo 4.3.1 punktas	I priedo 4.3.1 punktas
I priedo 4.3.2 punktas	I priedo 4.3.2 punktas
I priedo 4.3.3 punktas	I priedo 4.3.3 punktas
I priedo 4.4 punktas	I priedo 4.4 punktas
I priedo 4.4.1 punktas	I priedo 4.4.1 punktas
I priedo 4.4.2 punktas	I priedo 4.4.2 punktas
I priedo 5 dalis	I priedo 5 dalis
I priedo 5.1 punktas	I priedo 5.1 punktas
I priedo 5.2 punktas	I priedo 5.2 punktas
I priedo 5.3 punktas	–
I priedo 5.4 punktas	I priedo 5.3 punktas
I priedo 5.5 punktas	I priedo 5.4 punktas
I priedo 5.6 punktas	I priedo 5.5 punktas
I priedo 5.7 punktas	I priedo 5.6 punktas
I priedo 6 dalis	I priedo 6 dalis
I priedo 6.1 punktas	I priedo 6.1 punktas
I priedo 6.1.1 punktas	I priedo 4.1.1 punkto g papunktis
I priedo 6.1.2 punktas	I priedo 6.1.1 punktas
I priedo 6.1.3 punktas	I priedo 6.1.2 punktas
I priedo 6.2 punktas	I priedo 6.2 punktas
I priedo 6.2.1 punktas	I priedo 6.2 punktas
I priedo 6.2.2 punktas	I priedo 6.2 punktas
I priedo 6.2.3 punktas	I priedo 6.3.1 punktas
I priedo 6.3 punktas	I priedo 6.3.2 punktas
I priedo 6.3.1 punktas	I priedo 6.3.2 punkto 3 pastraipa
I priedo 6.3.2 punktas	I priedo 6.3.2 punkto 4 pastraipa
I priedo 6.3.3 punktas	I priedo 6.3.2 punkto 1 pastraipa

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 6.4.1 punktas	I priedo 4.1.2.1, 4.1.2.3 ir 6.1.1 punktas
I priedo 6.4.2 punktas	I priedo 6.3.1 punktas
I priedo 6.5 punktas	I priedo 6.5 punktas
II priedo A ir B dalys	II priedo 1 dalies A skirsnis
II priedo C dalis	–
III priedas	III priedas
IV priedo A.1 dalis(1.1.–1.4)	IV priedo 1 punktas (1.1.–1.4)
IV priedo A.2 dalis	IV priedo 2 punktas
IV priedo A.3 dalis	IV priedo 3 punktas
IV priedo A.4 dalis	IV priedo 4 punktas (4.1–4.2)
IV priedo A.5 dalis	IV priedo 5 punktas
IV priedo A.6 dalis	IV priedo 6 punktas
IV priedo A.7 dalis	IV priedo 7 punktas
IV priedo A.8 dalis	IV priedo 8 punktas
IV priedo A.9 dalis	IV priedo 9 punktas
IV priedo A.10 dalis	IV priedo 10 punktas
IV priedo A.11 dalis	IV priedo 11 punktas
IV priedo A.12 dalis (pirma ir antra įtraukos)	IV priedo 12 punktas (12.1 ir 12.2)
IV priedo A.12 dalis (trečia įtrauka)	–
IV priedo A.13 dalis	IV priedo 13 punktas
IV priedo A.14 dalies pirma pastraipa	IV priedo 15 punktas
IV priedo A.14 dalies antra pastraipa	IV priedo 14 punktas
IV priedo A.15 dalis	IV priedo 16 punktas
IV priedo A.16 dalis	IV priedo 17 punktas
IV priedo A.17 dalis	–
IV priedo B.1 dalis	IV priedo 19 punktas
IV priedo B.2 dalis	IV priedo 21 punktas
IV priedo B.3 dalis	IV priedo 20 punktas
IV priedo B.4 dalis	IV priedo 22 punktas
IV priedo B.5 dalis	IV priedo 23 punktas
V priedo 1 punktas	–
V priedo 2 punktas	–
V priedo 3 punkto pirmos pastraipos a papunktis	VII priedo A dalies 1 punkto pirmos pastraipos a papunktis
V priedo 3 punkto pirmos pastraipos b papunktis	VII priedo A dalies 1 punkto pirmos pastraipos b papunktis
V priedo 3 punkto antra pastraipa	VII priedo A dalies 1 punkto antra pastraipa
V priedo 3 punkto trečia pastraipa	VII priedo A dalies 3 punktas

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
V priedo 4 punkto a papunktis	VII priedo A dalies 2 punkto antra ir trečia pastraipa
V priedo 4 punkto b papunktis	VII priedo A dalies 2 punkto pirma pastraipa
V priedo 4 punkto c papunktis	VII priedo A dalies įvadas
VI priedo 1 punktas	IX priedo įvadas
VI priedo 2 punktas	IX priedo 1 ir 2 punktai
VI priedo 3 punktas	IX priedo 3 punktas
VI priedo 4 punkto pirma pastraipa	IX priedo 4 punkto pirma pastraipa
VI priedo 4 punkto antra pastraipa	IX priedo 7 punktas
VI priedo 5 punktas	IX priedo 6 punktas
VI priedo 6 punkto pirmasis sakiny	IX priedo 5 punktas
VI priedo 6 punkto antrasis ir trečiasis sakiny	14 straipsnio 6 dalis
VI priedo 7 punktas	IX priedo 8 punktas
VII priedo 1 punktas	XI priedo 1 punktas
VII priedo 2 punktas	XI priedo 2 punktas
VII priedo 3 punktas	XI priedo 3 punktas
VII priedo 4 punktas	XI priedo 4 punktas
VII priedo 5 punktas	XI priedo 5 punktas
VII priedo 6 punktas	XI priedo 6 punktas
VII priedo 7 punktas	XI priedo 7 punktas
VIII priedas	–
IX priedas	–

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/43/EB

2006 m. gegužės 17 d.

dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį ir ypač į jos 44 straipsnio 2 dalies g punktą,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos⁽²⁾,

kadangi:

(1) Šiuo metu pagal 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtąją Tarybos direktyvą 78/660/EEB dėl tam tikrų rūšių bendrovių metinės finansinės atskaitomybės⁽³⁾, 1983 m. birželio 13 d. Septintąją Tarybos direktyvą 83/349/EEB dėl konsoliduotos atskaitomybės⁽⁴⁾, 1986 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvą 86/635/EEB dėl bankų ir kitų finansų įstaigų metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės⁽⁵⁾ ir 1991 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvą 91/674/EEB dėl draudimo įmonių metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės⁽⁶⁾, metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą atlieka vienas arba keli ši auditą atlikti įgalioti asmenys.

(2) Už teisės aktų nustatyto audito atlikimą atsakingų asmenų tvirtinimo sąlygos išdėstytos 1984 m. balandžio 10 d. Aštuntojoje Tarybos direktyvoje 84/253/EEB dėl asmenų, atsakingų už įstatymu numatyto apskaitos dokumentų audito atlikimą, patvirtinimo⁽⁷⁾.

(3) Kadangi Bendrijoje trūksta suderinto požiūrio į teisės aktų nustatytą auditą, Komisija 1998 m. Komunikate dėl teisės aktų nustatyto audito Europos Sąjungoje: būsimi veiksmai⁽⁸⁾ pasiūlė įsteigti Audito komitetą, kuris glaudžiai bendradarbiaudamas su auditą atliekančiais asmenimis ir valstybėmis narėmis galėtų rengti tolesnes priemones.

(4) Remdamasi to komiteto darbu Komisija 2000 m. lapkričio 15 d. išleido Rekomendaciją dėl teisės aktų nustatyto audito kokybės užtikrinimo Europos Sąjungoje: minimalūs reikalavimai⁽⁹⁾ ir 2002 m. gegužės 16 d. – Rekomendaciją dėl teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių nepriklausomumo Europos Sąjungoje: Pagrindinių principų rinkinys⁽¹⁰⁾.

(5) Šios direktyvos tikslas – iš esmės (nors ir ne iki galo) suderinti teisės aktų nustatyto audito reikalavimus. Valstybė narė, reikalaujanti atlikti teisės aktų nustatytą auditą, gali taikyti griežtesnius reikalavimus, nebent šioje direktyvoje numatyta priešingai.

(6) Pagal šią direktyvą suteiktos teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus kvalifikacijos turėtų būti laikomos lygiavertėmis. Todėl valstybės narės turėtų nebegalėti reikalauti, kad balsavimo teisių daugumą audito įmonėje turėtų tose valstybėse narėse patvirtinti auditoriai arba, kad audito įmonės administracijos arba valdymo organo narių daugumą sudarytų tose valstybėse narėse patvirtinti auditoriai.

(7) Teisės aktų nustatytam auditui atlikti būtinos įmonių teisės, mokesčių teisės, socialinės teisės ir panašios žinios. Tos žinios turėtų būti patikrintos prieš patvirtinant teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių iš kitos valstybės narės.

(8) Kad būtų apsaugoti tretieji asmenys, visi patvirtinti auditoriai ir audito įmonės turėtų būti įtraukti į registrą, kuris būtų prieinamas visuomenei ir kuriame būtų pateikiami pagrindiniai duomenys apie teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonę.

⁽¹⁾ OL C 157, 2005 6 28, p. 115.

⁽²⁾ 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2006 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 222, 1978 8 14, p. 11. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/51/EB (OL L 178, 2003 7 17, p. 16).

⁽⁴⁾ OL L 193, 1983 7 18, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/51/EB.

⁽⁵⁾ OL L 372, 1986 12 31, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/51/EB.

⁽⁶⁾ OL L 374, 1991 12 31, p. 7. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/51/EB.

⁽⁷⁾ OL L 126, 1984 5 12, p. 20.

⁽⁸⁾ OL C 143, 1998 5 8, p. 12.

⁽⁹⁾ OL L 91, 2001 3 31, p. 91.

⁽¹⁰⁾ OL L 191, 2002 7 19, p. 22.

- (9) Teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai turėtų laikytis griežčiausių etikos reikalavimų. Todėl jiems turėtų būti taikomos profesinės etikos normos, apimančios jų vykdomą atstovavimo visuomenės interesams funkciją, sąžiningumą ir objektyvumą, profesinę kompetenciją ir reikiamą atsargumą. Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių funkcija atstovauti visuomenės interesus reiškia, kad jų atliekamo darbo kokybę pasiekia platesnė visuomenė ir institucijos. Gera audito kokybė padeda tinkamai funkcionuoti rinkoms stiprindama finansinės atskaitomybės vientisumą ir veiksmingumą. Komisija gali patvirtinti profesinės etikos įgyvendinimo priemones, kaip minimalius standartus. Tokiu atveju galėtų būti atsižvelgiama į Tarptautinės apskaitininkų federacijos (IFAC) Etikos kodekso principus.
- (10) Svarbu, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės gerbtų savo klientų privatumą. Todėl jie turėtų laikytis griežtų konfidencialumo ir profesinės paslapties taisyklių, kurios, tačiau, neturėtų kliudyti tinkamam šios direktyvos vykdymui. Tos konfidencialumo taisyklės taip pat turėtų būti taikomos bet kuriam teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, kurie nebedalyvauja vykdant konkrečią audito užduotį.
- (11) Teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės, atlikdami auditą, turėtų būti visiškai nepriklausomi. Jie gali pranešti audituojamam subjektui apie su auditu susijusius reikalus, bet neturėtų kištis į audituojamo subjekto vidaus sprendimų priėmimo procesus. Jei jie atsiduria situacijoje, kai jų nepriklausomumui kylanti grėsmė net po to, kai buvo panaudotos apsaugos priemonės šiai grėsmei sumažinti, yra per didelė, jie turėtų atsisakyti atlikti auditą arba nuo jo susilaikyti. Išvada apie auditoriaus santykius, keliančius pavojų jo nepriklausomumui, gali būti skirtinga santykių tarp auditoriaus ir audituojamo subjekto arba tarp audito įmonių tinklo ir audituojamo subjekto atvejais. Tais atvejais, kai kooperatyvas, kaip apibrėžta 2 straipsnio 14 dalyje, arba panašus subjektas, kaip nurodyta Direktyvos 86/635/EEB 45 straipsnyje, pagal nacionalinės teisės nuostatas turi arba jam leidžiama tapti pelno nesiekiančio auditą atliekančio subjekto nariu, objektyvi, protinga ir informuota šalis neturėtų manyti, kad naryste grindžiami santykiai kompromituoja teisės aktų nustatytą auditą atliekančių audito subjektų nepriklausomumą, jei audituojančiam subjektui atliekant teisės aktų nustatytą auditą vienas iš jo narių taiko nepriklausomumo principus tiek auditorių, tiek asmenų, galinčių daryti įtaką teisės aktų nustatytam auditui, veiklai. Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių nepriklausomumui kylanti grėsmė pavyzdžiai – jų tiesioginis arba netiesioginis finansinis suinteresuotumas audituojamu subjektu ir papildomai teikiamas ne audito paslaugas. Grėsmė teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių nepriklausomumui taip pat gali kelti atlyginimo, gauto iš audituojamos įmonės, dydis ir (arba) tokio atlyginimo sudėtis. Apsaugos priemonės, taikomos šiai grėsmei sušvelninti arba jai pašalinti, yra draudimai, apribojimai, kitos priemonės ir procedūros bei reikalavimai atskleisti informaciją. Teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės turėtų atsisakyti teikti papildomas su auditu nesusijusias paslaugas, kurios gali pakenkti jų nepriklausomumui. Komisija gali patvirtinti nepriklausomumo įgyvendinimo priemones, kaip minimalius standartus. Šiuo tikslu Komisija gali atsižvelgti į principus, kurie numatyti pirmiau minėtoje 2002 m. gegužės 16 d. rekomendacijoje. Tam, kad būtų galima nustatyti auditorių nepriklausomumą, turi būti tiksliai apibrėžta „tinklo“, kuriame veikia auditoriai, sąvoka. Šiuo požiūriu turi būti atsižvelgta į daugelį aplinkybių, pavyzdžiui, atvejus, kai struktūra gali būti apibūdinama kaip tinklas, kadangi jos tikslas yra pelno arba išlaidų pasidalijimas. Tinklo buvimą nustatantys kriterijai turėtų būti įvertinami ir pasveriami remiantis turimomis faktinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, ar yra bendrų nuolatinių klientų.
- (12) Savikontrolės arba savanaudiškų interesų atvejais, kai reikia užtikrinti teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių arba audito įmonių nepriklausomumą, sprendimą dėl atsisakymo atlikti auditą arba susilaikymo nuo jo savo klientų atžvilgiu turėtų priimti valstybė narė, o ne teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė. Tačiau tai neturėtų sukurti situacijos, kad valstybės narės turėtų bendrą pareigą drausti teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams arba audito įmonėms teikti ne audito paslaugas savo klientams. Sprendžiant, ar teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė, siekdami apginti savo nepriklausomumą, neturėtų atlikti teisės aktų nustatyto audito, kai atsiranda savanaudiškų interesų arba tikrinama sava įmonė, turėtų būti atsižvelgta į tai, ar audituojama visuomenės intereso įmonė yra išleidusi perleidžiamų vertybinių popierių, kuriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje vertybinių popierių rinkoje, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkos ⁽¹⁾ 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte.
- (13) Svarbu užtikrinti vienodą aukštą Bendrijos teise reikalaujamą auditų kokybę. Todėl visi teisės aktų nustatyti auditai turėtų būti atliekami pagal tarptautinius audito standartus. Tiems standartams įgyvendinti reikalingos priemonės Bendrijoje turėtų būti priimamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾. Techninis audito komitetas arba grupė, į kuriuos taip pat turėtų būti įtraukta valstybių narių viešosios priežiūros įstaigų sistema, turėtų padėti Komisijai atlikti tarptautinių audito standartų techninio patikimumo vertinimą. Siekiant kuo didesnio suderinamumo, valstybėms narėms turėtų būti

⁽¹⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- leista taikyti nacionalines papildomas audito procedūras ar reikalavimus tik tuo atveju, jei jie kyla dėl konkrečių nacionalinės teisės reikalavimų, susijusių su metinės finansinės atskaitomybės arba konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatyto audito apimtimi, kai tų reikalavimų nenumato tarptautiniai audito standartai. Valstybės narės galėtų toliau taikyti tokias papildomas audito procedūras, kol audito procedūros ar reikalavimai bus įtraukti į vėliau patvirtintus tarptautinius audito standartus. Tačiau jei priimtų tarptautinių audito standartų sudėtyje būtų tokių audito procedūrų, kurių vykdymas sukeltų konkretų teisinį konfliktą su nacionaline teise, kylantį iš su teisės aktų nustatyto auditu susijusių konkrečių nacionalinių reikalavimų, valstybės narės gali nesivadovauti prieštaraujančia tarptautinio audito standarto dalimi tol, kol tie prieštaravimai egzistuoja, su sąlyga, kad taikomos 26 straipsnio 3 dalyje nurodytos priemonės. Bet koks valstybių narių atliekamas papildymas arba panaikinimas turėtų padidinti įmonių metinės finansinės atskaitomybės patikimumą ir būti naudingas visuomenei. Tai reiškia, kad valstybės narės gali, pavyzdžiui, reikalauti papildomos audito išvados stebėtojų tarybai arba kitokių ataskaitų ir audito reikalavimų, kurie yra pagrįsti nacionalinėmis bendrovių valdymo taisyklėmis.
- (14) Kad Komisija galėtų patvirtinti tarptautinio audito standarto taikymą Bendrijoje, būtina, kad jis būtų taikomas tarptautiniu mastu, būtų sukurtas visapusiškai dalyvaujant visoms suinteresuotoms šalims, vadovaujantis atvira ir skaidria procedūra, kad jis prisidėtų prie metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės patikimumo ir kokybės bei Europos visuomenės gerovės. Pagal Sprendimą 1999/468/EB išnagrinėjus kiekvieną atvejį reikėtų įvertinti, ar reikia Tarptautinius audito praktikos nurodymus patvirtinti kaip standarto dalį. Komisija turėtų užtikrinti, kad prieš tvirtinimo procesą būtų atliekama peržiūra siekiant patikrinti, ar laikomasi minėtų reikalavimų, ir pranešti pagal šią direktyvą įsteigto Komiteto nariams apie patikrinimo rezultatus.
- (15) Konsoliduotos finansinės atskaitomybės atveju būtina aiškiai apibrėžti atskirose įmonių grupės įmonėse teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių pareigas. Šiuo tikslu grupės auditorius turėtų prisiimti visą atsakomybę už audito išvadą.
- (16) Siekiant padidinti gebėjimą palyginti įmones, taikančias tuos pačius apskaitos standartus, ir padidinti visuomenės pasitikėjimą audito veikla, Komisija gali priimti bendrą audito išvadą dėl metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, kuri būtų parengta remiantis patvirtintais tarptautiniais apskaitos standartais, nebent atitinkamas standartas dėl tokios išvados buvo priimtas Bendrijos lygmeniu.
- (17) Reguliarūs tikrinimai yra tinkama priemonė gerinti teisės aktų nustatyto audito kokybę. Todėl teisės aktų nustatyta auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms turėtų būti taikoma kokybės užtikrinimo sistema, kuri būtų organizuota nepriklausomai nuo tikrinamų teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių. Taikydamos 29 straipsnį dėl kokybės užtikrinimo sistemos valstybės narės gali nuspręsti, jei atskiri auditoriai laikosi bendros kokybės užtikrinimo politikos, kad būtų atsižvelgiama tik į reikalavimus audito įmonėms. Valstybės narės gali organizuoti kokybės užtikrinimo sistemą tokiu būdu, kad kiekvienas auditorius kas šešeri metai būtų vertinamas kokybės užtikrinimo peržiūros. Šiuo požiūriu kokybės užtikrinimo sistemos finansavimui neturėtų būti daroma netinkama įtaka. Komisijos kompetencijai turėtų būti palikta teisė patvirtinti kokybės užtikrinimo sistemų organizavimo ir finansavimo įgyvendinimo priemones tais atvejais, kai visuomenės pasitikėjimas kokybės užtikrinimo sistema susilpnėja. Viešosios priežiūros sistemos pagalba valstybės narės turėtų būti skatinamos ieškoti tarpusavyje suderintų principų kokybės užtikrinimui peržiūrėti, siekiant išvengti pernelyg didelės naštos atitinkamoms šalims.
- (18) Tyrimai ir atitinkamos sankcijos padeda išvengti teisės aktų nustatyto audito netinkamo atlikimo ir pašalinti trūkumus.
- (19) Teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės atsako už kruopštų savo darbo atlikimą, todėl turėtų būti atsakingi už dėl jų nerūpestingumo atsiradusią finansinę žalą. Tačiau auditorių ir audito įmonių galimybę gauti profesinės civilinės atsakomybės draudimą gali įtakoti tai, ar jie turi neribotą finansinę atsakomybę. Savo ruožtu, Komisija ketina išnagrinėti šiuos klausimus atsižvelgdama į faktą, kad atsakomybės tvarka valstybėse narėse gali žymiai skirtis.
- (20) Valstybės narės turėtų organizuoti veiksmingą auditorių ir audito įmonių viešosios priežiūros sistemą, pagrįstą buveinės valstybės kontrole. Viešąją priežiūrą reglamentuojanti tvarka turėtų sudaryti sąlygas valstybėms narėms šioje srityje veiksmingai bendradarbiauti Bendrijos lygmeniu. Viešosios priežiūros sistemai turėtų vadovauti neapraktikuojantys asmenys, susipažinę su teisės aktų nustatytam auditui keliamais reikalavimais. Tokie asmenys gali būti specialistai, kurie niekada nebuvo susiję su auditoriaus profesija arba buvę auditoriai, kurie nebesiverčia šia profesija. Tačiau valstybės narės gali leisti viešosios priežiūros sistemos valdyme dalyvauti ir nedideliame auditorių skaičiui. Kompetentingos valstybių narių institucijos, kai tai yra būtina, turėtų bendradarbiauti tarpusavyje vykdydamos jų patvirtintų auditorių ir

- audito įmonių veiklos priežiūros funkcijas. Toks bendradarbiavimas gali reikšmingai prisidėti užtikrinant teisės aktų nustatyto audito kokybę Bendrijoje. Kadangi būtina Europos lygmeniu garantuoti veiksmingą valstybių narių paskirtų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir koordinavimą, vienos institucijos, kuri būtų atsakinga už bendradarbiavimo užtikrinimą, paskyrimas turėtų nepažeisti atskirų kompetentingų institucijų teisės tiesiogiai bendradarbiauti su kitomis valstybių narių kompetentingomis institucijomis.
- (21) Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi 32 straipsnio 3 dalies dėl viešosios priežiūros principų, nepraktikuojantis asmuo privalo išmanyti atitinkamas teisės aktų nustatyto audito sritis dėl savo ankstesnės profesinės patirties arba turėti žinių bent apie vieną 8 straipsnyje išdėstytą sričių.
- (22) Teisės aktų nustatyta auditą atliekantį auditorių arba audito įmonę turėtų skirti audituojamo subjekto visuotinis akcininkų susirinkimas arba nariai. Siekiant apsaugoti auditoriaus nepriklausomumą svarbu nustatyti, kad auditorių ar audito įmonę būtų galima atšaukti tik tuo atveju, kai tam yra rimtų priežasčių ir kai apie tas priežastis pranešama institucijoms ar institucijoms, atsakingoms už viešąją priežiūrą.
- (23) Kadangi visuomenės intereso įmonėms skiriamas didesnis visuomenės dėmesys ir ekonominiu požiūriu šios įmonės yra svarbesnės, jų metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditui turėtų būti taikomi griežtesni teisės aktų nustatyto audito reikalavimai.
- (24) Audito komitetų veikla ir veiksminga vidaus kontrolės sistema padeda mažinti finansinę, veiklos ir atitikimo riziką bei pagerina finansinės atskaitomybės kokybę. Valstybės narės galėtų atsižvelgti į 2005 m. vasario 15 d. Komisijos rekomendaciją dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmens ir dėl (stebėtojų) tarybos komitetų⁽¹⁾, kurioje nurodoma, kaip turėtų būti steigiami audito komitetai ir kaip jie turėtų veikti. Valstybės narės gali nuspręsti, kad administracijos ar stebėtojų tarybos organas kaip visuma gali atlikti audito komitetui ar lygiavertę veiklą vykdančiam organui paskirtas funkcijas. Pagal 41 straipsnyje numatytas audito komiteto pareigas teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė jokia būdu neturėtų būti šiam komitetui pavaldūs.
- (25) Valstybės narės taip pat gali nuspręsti atleisti nuo reikalavimo turėti audito komitetą visuomenės intereso įmones, kurios yra kolektyvinio investavimo įmonės, kurių perleidžiamais vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje vertybinių popierių rinkoje. Šiuo atveju atsižvelgiama į tai, kad tais atvejais, kai kolektyvinio investavimo įmonė veikia vien turto sujungimo tikslais, ne visuomet bus tikslinga sudaryti audito komitetą. Tokios įmonės finansinė atskaitomybė ir su ja susijusi rizika nepalyginama su kitų visuomenės intereso įmonių finansine atskaitomybe ir su ja susijusia rizika. Be to, kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektai (KIPVPS) ir jų valdymo bendrovės veikia griežtai apibrėžtoje teisinėje aplinkoje ir joms taikomi specialūs valdymo mechanizmai, pavyzdžiui, jų depozitoriumo vykdoma kontrolė. Šiuo konkrečiu atveju valstybės narės turėtų būti leidžiama tiems kolektyvinio investavimo subjektams, kurių veikla nėra suderinta Direktyva 85/611/EEB⁽²⁾, tačiau kuriems taikomos toje direktyvoje numatytos lygiavertės apsaugos priemonės, numatyti tokias pačias sąlygas, kaip ir Bendrijos lygmeniu suderintoms kolektyvinio investavimo įmonėms.
- (26) Siekiant sustiprinti visuomenės intereso įmonių auditorių nepriklausomumą, tokių įmonių auditą atliekantis (-ys) pagrindinis (-iai) partneris (-iai) turėtų keistis rotacijos principu. Norėdamos organizuoti tokį keitimąsi rotacijos principu valstybės narės turėtų reikalauti pakeisti pagrindinį (-ius) audito partnerį (-ius), dirbantį (-čius) su audituojamu subjektu, ir toliau paliekant tą audito įmonę, kuriai priklauso pagrindinis (-iai) audito partneris (-iai), to subjekto teisės aktų nustatyta auditą atliekančiu auditoriumi. Kai valstybė narė mano, jog, siekiant numatytų tikslų, būtų tikslinga pakeisti audito įmonę, ji gali to pareikalauti nepažeisdama 42 straipsnio 2 dalies.
- (27) Kapitalo rinkų susiliejimas taip pat pabrėžia būtinybę užtikrinti Bendrijos kapitalo rinkai teikiamų trečiųjų šalių auditorių paslaugų kokybę. Tokie auditoriai turėtų būti registruojami, kad jiems būtų taikomi kokybės užtikrinimo patikrinimai ir tyrimų bei sankcijų sistema. Abipusiško principu pagrįstos išlygos priimamos po to, kai Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, atlieka trečiųjų šalių auditorių lygiavertiškumo vertinimą. Bet kuriuo atveju subjektų, išleidusių perleidžiamų vertybinių popierių reguliuojamoje vertybinių popierių

(1) OL L 52, 2005 2 25, p. 51.

(2) 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 375, 1985 12 31, p. 3). Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/1/EB (OL L 79, 2005 3 24, p. 9).

- rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, auditą gali atlikti auditorius, kuris yra registruotas valstybėje narėje arba prižiūrimas trečiosios šalies, iš kurios jis yra kilęs, kompetentingų institucijų, jei ta trečioji šalis yra Komisijos arba valstybės narės abipusiu pagrindu pripažinta atitinkanti priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų ir sankcijų sistemų principų reikalavimus. Jei valstybė narė pripažįsta trečiosios šalies kokybės užtikrinimo sistemą lygiaverte, tai nereiškia, kad kitos valstybės narės turi pripažinti tokį lygiavertiškumo nacionalinei sistemai įvertinimą, ir jis nėra viršesnis už Komisijos sprendimą.
- (28) Sudėtingas tarptautinių įmonių grupių auditas reikalauja tinkamo kompetentingų valstybių narių ir trečiųjų šalių institucijų bendradarbiavimo. Dėl to valstybės narės turėtų garantuoti, kad jų nacionalinės kompetentingos institucijos suteiktų priėjimą trečiųjų šalių kompetentingoms institucijoms prie audito darbo ir kitų dokumentų. Tam, kad būtų apsaugotos susijusių šalių teisės ir tuo pačiu palengvintas priėjimas prie šių dokumentų, valstybėms narėms turėtų būti leista trečiųjų šalių kompetentingoms institucijoms suteikti tiesioginį priėjimą, atitinkamai nacionalinei institucijai sutikus. Vienas iš svarbiausių kriterijų priėjimui suteikti yra tai, ar trečiųjų šalių kompetentingos institucijos laikosi reikalavimų, kuriuos Komisija paskelbė tinkamais. Kol Komisijos sprendimas šiuo klausimu nepriimtas, ir jo nepažeisdamos, valstybės narės gali įvertinti, ar reikalavimai yra tinkami.
- (29) Kaip nurodoma 36 ir 47 straipsniuose, informaciją galima atskleisti tik pagal asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims taisyklės, nustatytas 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾.
- (30) Šiai direktyvai įgyvendinti reikalingos priemonės turėtų būti priimtos pagal Sprendimą 1999/468/EB ir deramai atsižvelgiant į 2002 m. vasario 5 d. Europos Parlamente padarytą Komisijos pareiškimą dėl finansines paslaugas reguliuojančių teisės aktų įgyvendinimo.
- (31) Europos Parlamentui turėtų būti skiriamas trijų mėnesių laikotarpis, prasidedantis nuo pirmojo pakeitimų projekto ir įgyvendinimo priemonių pateikimo, per kurį jis galėtų juos išnagrinėti bei pateikti savo nuomonę. Tačiau skubiais ir tinkamai pagrįstais atvejais šį laikotarpį turėtų būti galima sutrumpinti. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas priima rezoliuciją, Komisija turėtų peržiūrėti pakeitimų projektą arba priemones.
- (32) Kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. reikalavimų dėl vienodų tarptautinių audito standartų taikymo, profesinio rengimo reikalavimų atnaujinimo, profesinės etikos normų apibrėžimo ir valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimo bei bendradarbiavimo su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis techninio įgyvendinimo siekiant toliau tobulinti ir derinti teisės aktų nustatyto audito kokybę Bendrijoje ir lengvinti valstybių narių bendradarbiavimą bei bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis taip skatinant pasitikėjimą teisės aktų nustatyto auditu, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi, dėl šios direktyvos taikymo apimties ir poveikio, tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (33) Siekiant teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės ir audituojamo subjekto ryšių skaidrumo, reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB nustatant reikalavimą atlyginimą už audito atlikimą ir atlyginimą už kitas paslaugas nurodyti metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.
- (34) Reikėtų panaikinti Direktyvą 84/253/EEB, kadangi joje nustatytų taisyklių nepakanka tinkamai audito infrastruktūrai, t. y. viešajai priežiūrai, drausminėms sistemoms ir kokybės užtikrinimo sistemoms, užtikrinti ir kadangi joje konkrečiai nenustatytos valstybių narių ir trečiųjų šalių bendradarbiavimą reguliuojančios taisyklės. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą būtina aiškiai nurodyti, kad pagal Direktyvą 84/253/EEB patvirtinti auditoriai ir audito įmonės laikomi patvirtintais pagal šią direktyvą.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAI

I straipsnis

Dalykas

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

Ši direktyva apibrėžia metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatyto audito taisykles.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje taikomos tokios sąvokos:

- 1) „teisės aktų nustatytas auditas“ – tai metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditas, jei jį reikalaujama atlikti pagal Bendrijos teisę;
- 2) „teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius“ – tai fizinis asmuo, kurį valstybės narės kompetentingos institucijos patvirtino pagal šią direktyvą atlikti teisės aktų nustatytą auditą;
- 3) „audito įmonė“ – tai juridinis asmuo arba bet kuris kitas subjektas, nepriklausomai nuo jo juridinio statuso, patvirtintas valstybės narės kompetentingų institucijų pagal šią direktyvą atlikti teisės aktų nustatytą auditą;
- 4) „trečiosios šalies audito subjektas“ – tai subjektas, kuris, nepriklausomai nuo jo juridinio statuso, atlieka trečiojoje šalyje įregistruotos įmonės metinės finansinės atskaitomybės arba konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą;
- 5) „trečiosios šalies auditorius“ – tai fizinis asmuo, kuris atlieka trečiojoje šalyje įregistruotos įmonės metinės finansinės atskaitomybės arba konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą;
- 6) „grupės auditorius“ – tai teisės aktų nustatytą auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai) arba audito įmonė (-ės), kuri (-ios) atlieka teisės aktų nustatytą konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą;
- 7) „tinklas“ – tai platesnė struktūra:
 - kurios tikslas – bendradarbiavimas ir kuriai priklauso teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė, ir
 - kuri aiškiai siekia pasidalyti pelną ar sąnaudas arba dalijasi bendra nuosavybe, kontrolės ar valdymo sistema, bendra kokybės kontrolės politika ir procedūromis, bendra verslo strategija, naudoja tą patį prekės ženklą arba reikšmingą dalį profesinių išteklių;
- 8) „su audito įmone susijusi įmonė“ – tai bet koks subjektas, nepriklausomai nuo jo juridinio statuso, kurį su audito įmone sieja bendri savininkai, kontrolė ar vadovai;
- 9) „audito išvada“ – tai Direktyvos 78/660/EEB 51a straipsnyje ir Direktyvos 83/349/EEB 37 straipsnyje minima teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus arba audito įmonės teikiama išvada;
- 10) „kompetentingos institucijos“ – tai įstatymu paskirtos institucijos arba įstaigos, atsakingos už teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių arba konkrečių jų veiklos aspektų reguliavimą ir (arba) priežiūrą; „kompetentinga institucija“ konkrečiame straipsnyje reiškia nuorodą į instituciją arba įstaigą (-as), kuri (-ios) yra atsakingos už tame straipsnyje nurodytų funkcijų vykdymą;
- 11) „tarptautiniai audito standartai“ – tai tarptautiniai standartai auditui (TSA) bei susiję praktiniai nurodymai ir standartai, kiek jie susiję su teisės aktų nustatytu auditu;
- 12) „tarptautiniai apskaitos standartai“ – tai tarptautiniai apskaitos standartai (TAS), tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai (TFAS) ir su jais susijusios interpretacijos (NAK-TFAAK paaiškinimai), šių standartų ir atitinkamų interpretacijų pakeitimai bei standartai ir su jais susijusios interpretacijos, kuriuos ateityje paskelbs ar nustatys Tarptautinė apskaitos standartų taryba (TAST);
- 13) „visuomenės intereso įmonės“ – tai valstybės narės teisės reguliuojamos įmonės, kurių perleidžiamais vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, kredito įstaigos, kaip apibrėžta 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/12/EB dėl kredito institucijų veiklos pradėjimo ir vykdymo ⁽¹⁾ 1 straipsnio 1 punkte, ir draudimo bendrovės, kaip apibrėžta Direktyvos 91/674/EEB 2 straipsnio 1 dalyje. Valstybės narės visuomenės intereso įmonėms gali priskirti ir kitas įmones, pvz., įmones, kurios yra svarbios visuomenei dėl jų verslo pobūdžio, dydžio arba jų darbuotojų skaičiaus;
- 14) „kooperatyvas“ – tai Europos kooperatinė bendrovė, kaip apibrėžta 2003 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1435/2003 dėl Europos kooperatinės bendrovės (EKB) statuto ⁽²⁾ 1 straipsnyje, arba bet koks kooperatyvas, kuriam pagal Bendrijos teisę yra reikalingas teisės aktų nustatytas auditas, pvz., kredito įstaigos, kaip apibrėžta Direktyvos 2000/12/EB 1 straipsnio 1 punkte, ir draudimo bendrovės, kaip apibrėžta Direktyvos 91/674/EEB 2 straipsnio 1 dalyje;
- 15) „nepraktikuojantis asmuo“ – tai bet koks fizinis asmuo, kuris iki pradėdamas dalyvauti viešosios priežiūros sistemos valdyme bent trejus metus neatliko teisės aktų nustatyto audito, neturėjo balsavimo teisės audito įmonėje, nebuvo audito įmonės administracijos ar valdymo organo narys ir nedirbo arba kitaip nebuvo susijęs su jokia audito įmone;

⁽¹⁾ OL L 126, 2000 5 26, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2006/29/EB (OL L 70, 2006 3 9, p. 50).

⁽²⁾ OL L 207, 2003 8 18, p. 1.

16) „pagrindinis (-iai) audito partneris (-iai)“ – tai:

- a) teisės aktų nustatyta auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai), kurį (-iuos) audito įmonė skiria konkrečiai audito užduočiai, atsakingu (-ais) atlikti teisės aktų nustatyta auditą audito įmonės vardu; arba
- b) grupės audito atveju – bent jau teisės aktų nustatyta auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai), kurį (-iuos) paskyrė audito įmonė ir kuris (-ie) yra atsakingas (-i) už teisės aktų nustatyto audito atlikimą grupės lygiu, bei teisės aktų nustatyta auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai), paskirtas (-i) visų pirma atsakingu (-ais) reikšmingų dukterinių įmonių lygiu; arba
- c) teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius (-iai), kuris (-ie) pasirašo audito išvadą.

II SKYRIUS

TVIRTINIMAS, TĘSTINIS MOKYMAS, ABIPUSIS PRIPAŽINIMAS

3 straipsnis

Teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių patvirtinimas

1. Teisės aktų nustatyta auditą gali atlikti tik tie teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai arba audito įmonės, kuriuos patvirtina valstybė narė, kurioje atliekamas teisės aktų nustatytas auditas.

2. Kiekviena valstybė narė skiria kompetentingas institucijas, kurios yra atsakingos už teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių patvirtinimą.

Kompetentingos institucijos gali būti profesinės asociacijos, su sąlyga, kad jas prižiūri viešosios priežiūros sistema, kaip numatyta VIII skyriuje.

3. Nepažeisdamos 11 straipsnio valstybių narių kompetentingos institucijos teisės aktų nustatyta auditą atliekančiais auditoriais gali patvirtinti tik fizinius asmenis, kurie atitinka bent 4 ir 6–10 straipsniuose išdėstytus reikalavimus.

4. Valstybių narių kompetentingos institucijos kaip audito įmones gali patvirtinti tik tuos subjektus, kurie tenkina šias sąlygas:

- a) fiziniai asmenys, kurie atlieka teisės aktų nustatyta auditą įmonės vardu, turi atitikti bent 4 ir 6–12 straipsniuose išdėstytus reikalavimus ir turi būti toje valstybėje narėje patvirtinti teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai;
- b) didžioji dalis balsų subjekte turi priklausyti audito įmonėms, kurios yra patvirtintos bet kurioje valstybėje narėje, arba fiziniams asmenims, kurie atitinka bent 4 ir 6–12 straipsniuose nustatytus reikalavimus. Valstybės narės

gali numatyti, kad tokie fiziniai asmenys būtų taip pat patvirtinti kitoje valstybėje narėje. Teisės aktų nustatyto kooperatyvų ar panašių subjektų audito, kaip numatyta Direktyvos 86/635/EEB 45 straipsnyje, atlikimui valstybės narės gali nustatyti papildomas konkrečias sąlygas dėl balsavimo teisių;

c) didžioji dalis (iki 75 %) subjekto administravimo arba valdymo organo narių turi būti audito įmonės, kurios yra patvirtintos bet kurioje valstybėje narėje, arba fiziniai asmenys, kurie atitinka bent 4 ir 6–12 straipsniuose numatytus reikalavimus. Valstybės narės gali numatyti, kad tokie fiziniai asmenys būtų taip pat patvirtinti kitoje valstybėje narėje. Ten, kur toks organas sudarytas iš ne daugiau kaip dviejų narių, vienas šių narių turi atitikti bent šiame punkte numatytus reikalavimus;

d) įmonė turi atitikti 4 straipsnyje numatytą reikalavimą.

Valstybės narės gali nustatyti papildomus reikalavimus tik dėl c punkto. Tokie reikalavimai yra proporcingi keliamiems tikslams ir neviršyti to, kas yra tikrai būtina.

4 straipsnis

Nepriekaištinga reputacija

Kompetentingos valstybės narės institucijos gali patvirtinti tuos fizinius asmenis arba įmones, kurių reputacija yra nepriekaištinga.

5 straipsnis

Patvirtinimo panaikinimas

1. Teisės aktų nustatyta auditą atliekančio auditoriaus arba audito įmonės patvirtinimas panaikinamas, jei buvo rimtai sukompromituota to asmens arba audito įmonės reputacija. Valstybės narės gali suteikti protingą laiko tarpą, per kurį būtų galima patenkinti nepriekaištingos reputacijos reikalavimus.

2. Audito įmonės patvirtinimas panaikinamas, jei nevykdomi 3 straipsnio 4 dalies b ir c punktų reikalavimai. Tačiau valstybės narės gali suteikti protingą laiko tarpą, per kurį būtų galima patenkinti šiuos reikalavimus.

3. Jei dėl vienos ar kitos priežasties teisės aktų nustatyta auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės patvirtinimas yra panaikinamas, valstybės narės, kurioje patvirtinimas panaikinamas, kompetentinga institucija praneša apie šį faktą ir jo priežastis kitų valstybių narių, kuriose teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė yra taip pat patvirtinti, atitinkamoms kompetentingoms institucijoms, kurių duomenys registruoti pirmosios valstybės narės registre pagal 16 straipsnio 1 dalies c punktą.

6 straipsnis

Profesinė kvalifikacija

Nepažeidžiant 11 straipsnio, fizinis asmuo gali būti patvirtintas atlikti teisės aktų nustatytą auditą tik po to, kai jis įgyja išsilavinimą, leidžiantį stoti į universitetą, arba jį atitinkantį išsilavinimą, baigia teorinio parengimo kursus, atlieka praktiką ir išlaiko atitinkamos valstybės narės organizuojamą ar pripažintą universitetinio baigiamojo egzamino arba lygiavertį profesinės kompetencijos lygio egzaminą.

7 straipsnis

Profesinės kompetencijos egzaminas

6 straipsnyje nurodytu profesinės kompetencijos egzaminu užtikrinamas būtinas teorinių žinių lygis tų disciplinų, kurios susijusios su teisės aktų nustatyto audito atlikimu, bei gebėjimas pritaikyti tokias žinias praktikoje. Bent dalis šio egzamino laikoma raštu.

8 straipsnis

Teorinių žinių testas

1. Egzamino dalį sudarantis teorinių žinių testas visų pirma apima šiuos dalykus:

- a) bendroji apskaitos teorija ir principai,
- b) su metinės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės rengimu susiję teisiniai reikalavimai ir standartai,
- c) tarptautiniai apskaitos standartai,
- d) finansų analizė,
- e) sąnaudų ir valdymo apskaita,
- f) rizikos valdymas ir vidaus kontrolė,
- g) auditas ir profesiniai įgūdžiai,
- h) su teisės aktų nustatyto auditu ir jį atliekančiais auditoriais susiję teisiniai reikalavimai ir profesiniai standartai,
- i) tarptautiniai audito standartai,
- j) profesinė etika ir nepriklausomumas.

2. Jis taip pat apima bent jau šiuos dalykus tiek, kiek jie susiję su auditu:

- a) įmonių teisė ir bendrovių valdymas,
- b) bankroto teisė ir panašios procedūros,
- c) mokesčių teisė,

d) civilinė ir komercinė teisė,

e) socialinės apsaugos ir darbo teisė,

f) informacinės technologijos ir kompiuterinės sistemos,

g) verslas, bendroji ir finansų ekonomika,

h) matematika ir statistika,

i) pagrindiniai įmonių finansų valdymo principai.

3. 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka Komisija gali keisti dalykų, kuriuos reikia įtraukti į 1 dalyje nurodytą teorinį testą, sąrašą. Priimdama tas įgyvendinimo priemones Komisija atsižvelgia į audito ir audito profesijos pokyčius.

9 straipsnis

Išimtys

1. Nukrypdama nuo 7 ir 8 straipsnių, valstybė narė gali numatyti, kad asmuo, išlaikęs universitetinį ar lygiavertį egzaminą, arba turintis universiteto diplomą ar jį atitinkančią kvalifikaciją vienoje ar daugiau iš 8 straipsnyje išvardytų disciplinų, gali būti atleistas nuo šių disciplinų teorinių žinių testo.

2. Nukrypdama nuo 7 straipsnio, valstybė narė gali numatyti, kad asmuo, turintis universiteto diplomą arba jį atitinkančią kvalifikaciją vienoje ar daugiau iš 8 straipsnyje išvardytų disciplinų, gali būti atleistas nuo egzamino, kurio metu tikrinamas gebėjimas taikyti įgytas šių disciplinų teorines žinias praktikoje, jeigu toks asmuo baigė tų disciplinų praktinius mokymus išlaikydamas egzaminą arba gaudamas valstybės pripažintą diplomą.

10 straipsnis

Praktiniai mokymai

1. Siekiant užtikrinti sugebėjimą teorines žinias taikyti praktikoje, įtraukiant tokį testą į egzaminą, besimokantysis turi baigti mažiausiai trejų metų trukmės praktinius mokymus, *inter alia*, metinės finansinės atskaitomybės, konsoliduotos finansinės atskaitomybės arba panašių finansinių atskaitomybių audito srityje. Mažiausiai du trečdaliai tokių praktinių mokymų atliekama vadovaujant bet kurioje valstybėje narėje patvirtintam teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei.

2. Valstybės narės užtikrina, kad visas parengimas būtų atliekamas vadovaujant asmenims, kurie tinkamai garantuoja savo gebėjimą suteikti praktinį parengimą.

11 straipsnis

Ilgalaikės praktinės patirties metu įgyjama kvalifikacija

Valstybė narė gali patvirtinti teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių, kuris neatitinka 6 straipsnyje numatytų reikalavimų, jei jis gali įrodyti:

- a) kad jis 15 metų užsiėmė profesine veikla, dėl kurios įgijo pakankamai patirties finansų, teisės ir buhalterinės apskaitos srityse, bei yra išlaikęs 7 straipsnyje nurodytą profesinės kompetencijos egzaminą, arba
- b) kad jis 7 metus užsiėmė profesine veikla tose srityse ir baigė 10 straipsnyje nurodytus praktinius mokymus bei išlaikė 7 straipsnyje nurodytą profesinės kompetencijos egzaminą.

12 straipsnis

Praktinių mokymų ir teorinio parengimo derinimas

1. Valstybės narės gali numatyti, kad 8 straipsnyje nurodytų dalykų teorinio parengimo laikotarpis būtų įskaičiuojamas į 11 straipsnyje numatytą profesinės veiklos laikotarpį užtikrinant, kad baigus tokį teorinio parengimo kursą būtų išlaikytas valstybės pripažintas egzaminas. Toks parengimas trunka ne mažiau kaip vienerius metus ir reikalaujama profesinės veiklos laikotarpio negali sutrumpinti daugiau nei ketveriais metais.

2. Profesinės veiklos ir praktinio mokymo trukmė negali būti trumpesnė nei teorinis parengimas ir praktinis mokymas, kurio reikalaujama pagal 10 straipsnį.

13 straipsnis

Tęstinis mokymasis

Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai dalyvautų atitinkamose tęstinio mokymo programose ir taip palaikytų pakankamai aukštą teorinių žinių, profesinių įgūdžių ir etikos lygį, o nesilaikantiems tęstinio mokymo reikalavimų būtų taikomos atitinkamos 30 straipsnyje nurodytos sankcijos.

14 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių iš kitų valstybių narių patvirtinimas

Valstybių narių kompetentingos institucijos nustato teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių, kurie yra patvirtinti kitose valstybėse narėse, patvirtinimo tvarką. Tokia tvarka neturėtų numatyti daugiau negu išlaikyti kvalifikacinį egzaminą arba testą, kaip numatyta 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/48/EEB dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų po bent trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos ⁽¹⁾ 4 straipsnyje. Kvalifikacinis egzaminas arba testas, kuris vyksta viena iš kalbų, leidžiamų vartoti pagal atitinkamos valstybės narės priimtas kalbų vartojimo taisykles, yra skirtas įvertinti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus žinias tik apie atitinkamos valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, kiek jie gali būti svarbūs atliekant teisės aktų nustatytą auditą.

III SKYRIUS

REGISTRACIJA

15 straipsnis

Viešasis registras

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės būtų įtraukti į viešąjį registrą, kaip nurodyta 16 ir 17 straipsniuose. Išskirtinėmis aplinkybėmis valstybės narės gali nukrypti nuo šio straipsnio ir 16 straipsnio reikalavimų dėl informacijos atskleidimo tik tiek, kiek tai yra būtina siekiant sumažinti gresiančią ir reikšmingą grėsmę bet kurio asmens saugumui.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė būtų identifikuojami viešajame registre individualiu numeriu. Registravimo informacija saugoma registre elektronine forma ir yra elektroniniu būdu prieinama visuomenei.

3. Valstybės registre nurodomi kompetentingų institucijų pavadinimai ir adresai, kurios yra atsakingos už patvirtinimą, kaip numatyta 3 straipsnyje, kokybės užtikrinimą, kaip numatyta 29 straipsnyje, teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių veiklos tyrimą ir sankcijų taikymą, kaip numatyta 30 straipsnyje, ir viešąją priežiūrą, kaip numatyta 32 straipsnyje.

4. Valstybės narės užtikrina, kad viešasis registras pradėtų visiškai veikti iki 2009 m. birželio 29 d.

⁽¹⁾ OL L 19, 1989 1 24, p. 16. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/19/EB (OL L 206, 2001 7 31, p. 1).

16 straipsnis

Teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių registravimas

1. Viešajame registre nurodoma bent ši minimali informacija apie teisės aktų nustatyta auditą atliekančius auditorius:
 - a) pavardė, adresas ir registracijos numeris;
 - b) jei taikoma, audito įmonės (-ių), kurioje (-iose) dirba teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius ir su kuria (-iomis) jis yra susijęs kaip partneris ar kaip kitaip, pavadinimas, adresas, interneto svetainės adresas ir registracijos numeris;
 - c) visi kiti teisės aktų nustatyta auditą atliekančio auditoriaus registravimo kitų valstybių narių kompetentingose institucijose ir auditoriaus registravimo trečiosiose šalyse duomenys, įskaitant registravimo institucijos (-ų) pavadinimą (-us) ir, jei taikoma, registracijos numerį (-ius).
2. Trečiųjų šalių auditoriai, registruoti pagal 45 straipsnį, aiškiai registruojami kaip trečiųjų šalių auditoriai, o ne kaip teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai.

17 straipsnis

Audito įmonių registracija

1. Viešajame registre nurodoma bent ši minimali informacija apie audito įmones:
 - a) pavadinimas, adresas ir registracijos numeris;
 - b) teisinė forma;
 - c) kontaktinė informacija, pagrindinis kontaktinis asmuo ir, jei tinkama, interneto svetainės adresas;
 - d) kiekvieno biuro adresas valstybėje narėje;
 - e) visų teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių, kurie dirba audito įmonėje ar yra audito įmonės partneriai ar yra kitaip su ja susiję, vardai ir registracijos numeriai;
 - f) visų savininkų ir akcininkų vardai ir darbo adresai;
 - g) administracijos ar valdymo organų narių pavardės ir darbo adresai;
 - h) jei taikoma, skelbiama priklausomybė tinklui ir įmonių narių ir su audito įmone susijusių įmonių pavadinimų bei adresų sąrašas arba nuoroda, kur yra skelbiama tokia informacija;
 - i) visi kiti registravimo kaip audito įmonės kitų valstybių narių kompetentingose institucijose ir registravimo kaip audito subjekto trečiosiose šalyse duomenys, įskaitant registravimo institucijos (-ų) pavadinimą (-us) ir, jei taikoma, registravimo numerį (-ius).
2. Trečiųjų šalių audito subjektai, registruoti pagal 45 straipsnį, yra aiškiai registruojami kaip tokie, o ne kaip audito įmonės.

18 straipsnis

Registravimo informacijos atnaujinimas

Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės nedelsiant informuotų kompetentingas institucijas, atsakingas už viešąjį registrą, apie bet kokią viešajame registre esančios informacijos pasikeitimą. Registras atnaujinamas nedelsiant po pranešimo apie informacijos pasikeitimą.

19 straipsnis

Atsakomybė už informaciją registre

Informaciją, suteiktą atitinkamoms kompetentingoms institucijoms pagal 16, 17 ir 18 straipsnius, patvirtina parašu teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė. Jei kompetentinga institucija numato duomenų teikimą elektroniniu būdu, tai gali būti padaryta, pvz., naudojant elektroninio parašo priemonę, kaip apibrėžta 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/93/EB dėl Bendrijos elektroninių parašų reguliavimo sistemos ⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 punkte.

20 straipsnis

Kalba

1. Viešajame registre įtraukta informacija pateikiama viena iš kalbų, leidžiamų vartoti pagal atitinkamos valstybės narės priimtas kalbų vartojimo taisykles.
2. Valstybės narės papildomai gali leisti į viešąjį registrą įtraukti informaciją bet kuria kita oficialiąja Bendrijos kalba (kalbomis). Valstybės narės gali pareikalauti, kad informacijos vertimas būtų patvirtintas.

Visais atvejais, atitinkama valstybė narė užtikrina, kad registre būtų nurodoma, ar vertimas buvo patvirtintas, ar ne.

IV SKYRIUS

PROFESINĖ ETIKA, NEPRIKLAUSOMUMAS, OBJEKTYVUMAS, KONFIDENCIALUMAS IR PROFESINĖ PASLAPTIS

21 straipsnis

Profesinė etika

1. Valstybės narės užtikrina, kad visiems teisės aktų nustatyta auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms būtų taikomi profesinės etikos principai, apimantys bent jau jų vykdomą atstovavimo visuomenės interesams funkciją, sąžiningumą ir objektyvumą, profesinę kompetenciją ir uolumą.

⁽¹⁾ OL L 13, 2000 1 19, p. 12.

2. Siekdama užtikrinti pasitikėjimą auditu ir vienodą šio straipsnio 1 dalies taikymą Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali patvirtinti principais pagrįstas profesinę etiką reglamentuojančias įgyvendinimo priemones.

22 straipsnis

Nepriklausomumas ir objektyvumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad atlikdamas teisės aktų nustatytą auditą auditorius ir (arba) audito įmonė nebūtų priklausomi nuo audituojamo subjekto ir nedalyvautų priimančiais sprendimus audituojamame subjekte.

2. Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė neatliktų teisės aktų nustatyto audito, jei yra tiesioginis arba netiesioginis finansinis, verslo, įdarbinimo arba kitas ryšys – įskaitant papildomų su auditu nesusijusių paslaugų teikimą – tarp teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus, audito įmonės arba tinklo ir audituojamo subjekto, kuris objektyvaus, tinkamo ir informuoto trečiojo asmens nuomone pakenktų teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumui. Jei teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumui iškilo grėsmė, pvz., savikontrolė, savanaudiški interesai, tarpininkavimas, draugiški santykiai, pasitikėjimas ar įbauginimas, teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė privalo taikyti apsaugos priemones, kad sumažintų šią grėsmę. Kai grėsmė teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumui yra didesnė nei taikomos apsaugos priemonės, toks auditorius ar audito įmonė neatlieka teisės aktų nustatyto audito.

Be to, valstybės narės užtikrina, kad, atliekant teisės aktų nustatytą visuomenės intereso įmonių auditą, teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė, jei reikia apsaugoti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumą, nevykdytų teisės aktų nustatyto audito savikontrolės arba savanaudiškų interesų atvejais.

3. Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė audito dokumentuose nurodytų reikšmingas auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumo grėsmes ir jų įtakai sumažinti taikomas apsaugos priemones.

4. Siekdama užtikrinti pasitikėjimą auditu ir vienodą šio straipsnio 1 bei 2 dalių taikymą, Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali priimti principais pagrįstas įgyvendinimo priemones dėl:

- 2 dalyje nurodytų grėsmių ir apsaugos priemonių;
- situacijų, kurioms esant grėsmių, kaip numatyta 2 dalyje, reikšmingumas yra toks didelis, kad kyla grėsmė teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus arba audito įmonės nepriklausomumui;

c) klausimo, ar teisės aktų nustatytas auditas gali arba negali būti atliekamas savikontrolės ir savanaudiškų interesų atvejais, nurodytais 2 dalies antroje pastraipoje.

23 straipsnis

Konfidencialumas ir profesinė paslaptis

1. Valstybės narės užtikrina, kad visa informacija ir dokumentai, kuriais atliktami teisės aktų nustatytą auditą gali naudotis teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės, būtų apsaugoti reikiamomis konfidencialumo ir profesinės paslapties taisyklėmis.

2. Teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms skirtos konfidencialumo ir profesinės paslapties taisyklės neturi kliudyti šios direktyvos nuostatų vykdymui.

3. Jei teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė pakeičiami kitu teisės aktų nustatytą auditą atliekančiu auditoriumi arba audito įmone, auditą atlikęs auditorius arba audito įmonė turi suteikti visą reikiamą informaciją apie audituojamą subjektą audito atlikimą perimančiam auditoriui arba audito įmonei.

4. Teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, kurie nebedalyvauja atliekant konkrečią audito užduotį, ir buvusiems teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms ir toliau taikomos 1 ir 2 dalyse numatytos nuostatos tos audito užduoties atžvilgiu.

24 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių, atliekančių teisės aktų nustatytą auditą audito įmonių vardu, nepriklausomumas ir objektyvumas

Valstybės narės užtikrina, kad audito įmonių savininkai ir akcininkai, o taip pat tokios įmonės arba su ja susijusios įmonės administracijos, valdymo ir priežiūros organų nariai nedalyvautų atliekant teisės aktų nustatytą auditą tokiu būdu, kuris galėtų pakenkti audito įmonės vardu teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus nepriklausomumui ir objektyvumui.

25 straipsnis

Audito mokesčiai

Valstybės narės užtikrina, kad būtų vadovaujamosi atitinkamomis taisyklėmis, numatančiomis, kad mokesčiai už teisės aktų nustatytą auditą:

- nebūtų veikiami arba apibremti papildomų audituojamam subjektui teikiamų paslaugų;
- juos nustatant nebūtų remiamasi jokiais nenumatytais atvejais.

V SKYRIUS

27 straipsnis

AUDITO STANDARTAI IR AUDITO IŠVADOS RENGIMAS

26 straipsnis

Audito standartai

1. Valstybės narės reikalauja teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių atlikti teisės aktų nustatytą auditą laikantis tarptautinių audito standartų, kuriuos priėmė Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka. Valstybės narės gali taikyti nacionalinius audito standartus tol, kol Komisija dar nepriėmė tos srities tarptautinių audito standartų. Priimti tarptautiniai audito standartai visa apimtimi skelbiami visomis oficialiomis Bendrijos kalbomis *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka Komisija gali nuspręsti dėl tarptautinių audito standartų taikymo Bendrijoje. Komisija patvirtina tarptautinių audito standartų taikymą Bendrijoje tik tada, jei jie:

- yra parengti laikantis tinkamos procedūros, viešosios priežiūros ir skaidrumo principų ir yra visuotinai priimti tarptautiniu mastu;
- prisideda prie aukšto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės patikimumo ir kokybės lygio pagal principus, nustatytus Direktyvos 78/660/EEB 2 straipsnio 3 dalyje ir Direktyvos 83/349/EEB 16 straipsnio 3 dalyje; ir
- prisideda prie Europos visuomenės gerovės.

3. Valstybės narės gali įvesti papildomas audito procedūras arba nustatyti papildomus reikalavimus, arba išimtiniais atvejais panaudoti atskiras tarptautinių audito standartų dalis tik tuo atveju, jei tai reikalinga dėl specifinių nacionalinės teisės reikalavimų, susijusių su teisės aktų nustatytu auditu. Valstybės narės užtikrina, kad šios papildomos audito procedūros arba reikalavimai atitiktų 2 dalies b ir c punktų nuostatas, ir prieš priimdamos juos apie tai praneša Komisijai ir kitoms valstybės narėms. Išskirtiniu atveju, kai panaudojamos atskiros tarptautinio audito standarto dalys, valstybės narės praneša apie savo specifinius nacionalinės teisės reikalavimus, taip pat jų išsaugojimo pagrindą Komisijai ir kitoms valstybėms narėms ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius iki jų priėmimo nacionaliniu lygmeniu, o tuo atveju, kai tarptautinio audito standarto priėmimo momentu reikalavimai jau yra priimti, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo atitinkamo tarptautinio audito standarto priėmimo.

4. Laikotarpiui iki 2010 m. birželio 29 d. valstybės narės gali nustatyti papildomus reikalavimus, susijusius su metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatytu auditu.

Teisės aktais nustatytas konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditas

Valstybės narės užtikrina, kad atliekant teisės aktų nustatytą įmonių grupės konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą:

- grupės auditorius visiškai atsako už konsoliduotos finansinės atskaitomybės išvadą;
- grupės auditorius patikrina ir tvarko savo patikrinimo dokumentus, kuriuose vertinama trečiosios šalies auditoriaus (-ių), teisės aktų nustatytą auditą atliekančio (-ių) auditoriaus (-ių), trečiosios šalies audito subjekto (-ų) ar audito įmonės (-ių) grupės audito tikslais atlikta audito veikla. Grupės auditoriaus saugomų dokumentų turi pakakti atitinkamai kompetentingai institucijai tinkamai patikrinti grupės auditoriaus darbą;
- kai atskirą įmonių grupės komponentą tikrina auditorius (-iai) ar audito subjekto (-ų) iš trečiosios šalies, kurie nėra sudarę bendradarbiavimo susitarimo, kaip numatyta 47 straipsnyje, grupės auditorius atsako už auditą, kurį atliko trečiosios šalies auditorius (-iai) ar audito subjektas (-ai), dokumentų tinkamą pateikimą viešosios priežiūros institucijoms, kai prašoma, įskaitant darbo dokumentus, kurie yra svarbūs grupės auditui. Kad grupės auditorius galėtų pateikti reikiamus dokumentus, jis pasilieka tokių dokumentų kopijas arba susitaria su trečiosios šalies auditoriumi (-iais) ar audito subjektu (-ais), kad pareikalavus, galėtų tinkamai ir nevaržomai gauti dokumentus, arba imasi bet kokių kitų tinkamų veiksmų. Jei teisinės ar kitos kliūtys neleidžia audito darbo dokumentų iš trečiosios šalies perduoti grupės auditoriui, dokumentuose, likusiuose pas grupės auditorių, pažymima, kad jis ėmėsi atitinkamų procedūrų siekdamas gauti audito dokumentus, o neteisinių kliūčių, kylančių iš šalies teisės aktų, atveju – įrodymus apie tokių kliūčių buvimą.

28 straipsnis

Audito išvados rengimas

1. Kai audito įmonė atlieka teisės aktų nustatytą auditą, audito išvadą pasirašo bent jau teisės aktų nustatytą auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai), atliekantis auditą audito įmonės vardu. Išimtinėmis aplinkybėmis valstybės narės gali numatyti, kad šis parašas neturi būti atskleistas visuomenei, jei toks atskleidimas galėtų sukelti neišvengiamą ir didelę grėsmę bet kurio asmens asmeniniam saugumui. Bet kuriuo atveju įtraukto asmens (-ų) vardas (-ai) yra žinomas (-i) atitinkamoms kompetentingoms institucijoms.

2. Nepaisydama Direktyvos 78/660/EEB 51a straipsnio 1 dalies ir tuo atveju, jei Komisija nepriėmė audito išvados bendro standarto pagal šios Direktyvos 26 straipsnio 1 dalį, Komisija, siekdama padidinti visuomenės pasitikėjimą auditu, 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali priimti bendrą standartą dėl audito išvados dėl metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės, kuri buvo parengta pagal patvirtintus tarptautinius apskaitos standartus.

VI SKYRIUS

KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

29 straipsnis

Kokybės užtikrinimo sistemos

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad visiems teisės aktų nustatyta auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms būtų taikoma kokybės užtikrinimo sistema, atitinkanti bent šiuos kriterijus:

- kokybės užtikrinimo sistema organizuota taip, kad ji būtų nepriklausoma nuo tikrinamų teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių ir jai būtų taikoma viešoji priežiūra, kaip numatyta VIII skyriuje;
- kokybės užtikrinimo sistemos finansavimas turi būti užtikrintas ir nepriklausomas nuo bet kokios teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių netinkamos įtakos ir jų nevaržomas;
- kokybės užtikrinimo sistema turi turėti pakankamus išteklius;
- asmenys, atliekantys kokybės užtikrinimo peržiūras, turi turėti reikiamą profesinį išsilavinimą ir atitinkamą patirtį teisės aktų nustatyto audito ir finansinės atskaitomybės srityje bei specialų parengimą atlikti kokybės užtikrinimo peržiūras;
- kontrolierių atranka konkrečioms kokybės užtikrinimo peržiūros užduotims atlikti yra vykdoma laikantis objektyvios procedūros, skirtos išvengti interesų konflikto tarp kontrolierių ir kontroliuojamų teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių;
- kokybės užtikrinimo peržiūra, paremta atrinktų audito bylų atitinkamu patikrinimu, apima įvertinimą, ar laikomasi taikomų audito standartų ir nepriklausomumo reikalavimų, taip pat panaudotų išteklių kiekio ir kokybės, priskaičiuotų audito mokesčių ir audito įmonės vidaus kokybės kontrolės sistemos įvertinimą;
- kokybės užtikrinimo peržiūros pabaigoje parengiama ataskaita, kurioje suformuluojamas pagrindinės kokybės užtikrinimo peržiūros išvados;
- kokybės užtikrinimo peržiūros atliekamos ne rečiau kaip kartą per šešerius metus;

i) apibendrinantys kokybės užtikrinimo sistemos rezultatai skelbiami kiekvienais metais;

j) teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė per priimtina laikotarpį imasi veiksmų pagal kokybės užtikrinimo peržiūros rekomendacijas.

Tuo atveju, jei j punkte nurodytų rekomendacijų nesilaikoma, teisės aktų nustatyta auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, jei taikoma, taikomos drausminės priemonės arba sankcijos, kaip nurodyta 30 straipsnyje.

2. Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali patvirtinti įgyvendinimo priemones, siekdama padidinti visuomenės pasitikėjimą auditu ir užtikrinti vienodą 1 dalies a, b ir e–j punktų taikymą.

VII SKYRIUS

TYRIMAI IR SANKCIJOS

30 straipsnis

Tyrimų ir sankcijų sistemos

1. Valstybės narės užtikrina, kad egzistuoūt veiksmingos tyrimų ir sankcijų sistemos, kad būtų pastebėtas, ištaisytas ir išvengtas netinkamas teisės aktų nustatyto audito atlikimas.

2. Nepažeisdamos valstybių narių civilinės atsakomybės režimų, valstybės narės numato veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių atžvilgiu, kai teisės aktų nustatyti auditai nėra atliekami pagal nuostatas, priimtas įgyvendinant šią direktyvą.

3. Valstybės narės numato, kad priemonės, kurių buvo imtasi, ir sankcijos, paskirtos teisės aktų nustatyta auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms, būtų tinkamai paskelbtos visuomenei. Sankcijos apima galimybę panaikinti patvirtinimą.

31 straipsnis

Auditorių atsakomybė

Iki 2007 m. sausio 1 d. Komisija pateikia pranešimą dėl dabartinių nacionalinių atsakomybės už teisės aktų nustatyto audito atlikimą taisyklių poveikio Europos kapitalo rinkoms ir teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių draudimo sąlygoms, įskaitant finansinės atsakomybės apribojimų objektyvią analizę. Esant poreikiui, Komisija surengia viešas konsultacijas. Remdamasi šiuo pranešimu Komisija, jei mano esant tinkama, pateikia rekomendacijas valstybėms narėms.

VIII SKYRIUS

VIEŠOJI PRIEŽIŪRA IR REGULIAVIMO SUSITARIMAI TARP VALSTYBIŲ NARIŲ

32 straipsnis

Viešosios priežiūros principai

1. Valstybės narės organizuoja veiksmingą teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių viešosios priežiūros sistemą, kuri remiasi 2–7 dalyse išdėstytais principais.
2. Visiems teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms taikoma viešoji priežiūra.
3. Viešosios priežiūros sistemai vadovauja nepraktikuojantys asmenys, kurie gerai nusimano srityse, susijusiose su teisės aktų nustatytu auditu. Tačiau valstybės narės gali leisti viešosios priežiūros sistemos valdyme dalyvauti ir praktikuojančių auditorių mažumai. Įtraukti į viešosios priežiūros sistemos valdymą asmenys atrenkami pagal nepriklausomą ir skaidrią paskyrimo procedūrą.
4. Viešosios priežiūros sistema galutinai atsako už toliau išvardytų dalykų priežiūrą:
 - a) teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių patvirtinimas bei registracija;
 - b) auditorių ir audito įmonių profesinės etikos bei vidaus kokybės kontrolės standartų tvirtinimas ir
 - c) tęstinis mokymas, kokybės užtikrinimas, tyrimų bei drausminės atsakomybės sistemos.
5. Viešosios priežiūros sistema turi teisę, kai būtina, atlikti auditorių ir audito įmonių tyrimus bei imtis atitinkamų veiksmų.
6. Viešosios priežiūros sistema turi būti skaidri. Tai apima kasmetinių darbo programų bei veiklos pranešimų skelbimą.
7. Viešosios priežiūros sistema turi būti pakankamai finansuojama. Viešosios priežiūros sistemos finansavimas turi būti užtikrintas ir jam neturi būti daroma jokia teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių netinkama įtaka.

33 straipsnis

Bendradarbiavimas Bendrijos lygmeniu tarp viešosios priežiūros sistemų

Valstybės narės užtikrina, kad susitarimai dėl viešosios priežiūros sistemų reguliavimo leistų Bendrijos lygmeniu veiks-

mingai bendradarbiauti vykdant priežiūros veiklą valstybėse narėse. Todėl kiekviena valstybė narė po vieną instituciją paskiria atsakinga būtent už bendradarbiavimo užtikrinimą.

34 straipsnis

Valstybių narių reguliavimo susitarimų abipusis pripažinimas

1. Valstybių narių reguliavimo susitarimuose laikomasi buveinės valstybės narės reguliavimo ir valstybės narės, kurioje teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė yra patvirtinti ir kurioje audituojamas subjektas turi savo registruotą būstinę, priežiūros principo.
2. Atliekant teisės aktų nustatytą konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą, konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito reikalaujanti valstybė narė teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, atliekantiems dukterinės įmonės, įsikūrusios kitoje valstybėje narėje, teisės aktų nustatytą auditą, negali nustatyti papildomų su teisės aktų nustatytu auditu susijusių reikalavimų dėl registravimo, kokybės užtikrinimo peržiūros, audito standartų, profesinės etikos ir nepriklausomumo.
3. Tais atvejais, kai atliekamas įmonės, kurios vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje kitos valstybės narės nei ta, kurioje įmonė turi savo registruotą būstinę, rinkoje, auditas, valstybė narė, kurioje prekiaujama vertybiniais popieriais, teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, atliekantiems įmonės metinės finansinės atskaitomybės arba konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą, negali nustatyti jokių papildomų su teisės aktų nustatytu auditu susijusių reikalavimų dėl registravimo, kokybės užtikrinimo peržiūros, audito standartų, profesinės etikos ir nepriklausomumo.

35 straipsnis

Kompetentingų institucijų paskyrimas

1. Valstybės narės paskiria vieną ar daugiau kompetentingų institucijų šioje direktyvoje numatytiems užduotims atlikti. Valstybės narės apie savo paskyrimą informuoja Komisiją.
2. Kompetentingos institucijos sudaromos taip, kad būtų išvengta interesų konflikto.

36 straipsnis

Profesinė paslaptis ir bendradarbiavimas reguliavimo srityje tarp valstybių narių

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos, atsakingos už patvirtinimą, registravimą, kokybės užtikrinimą, tikrinimą ir drausmines nuobaudas, bendradarbiauja tarpusavyje, kai reikia atlikti atitinkamas pareigas pagal šią direktyvą. Valstybėje narėje esančios kompetentingos institucijos, atsakingos už patvirtinimą, registravimą, kokybės užtikrinimą, tikrinimą ir drausmines nuobaudas, teikia pagalbą kitose valstybėse narėse esančioms kompetentingoms institucijoms. Visų pirma kompetentingos institucijos keičiasi informacija ir bendradarbiauja atliekant tyrimus, susijusius su teisės aktų nustatytą auditų atlikimu.

2. Profesinės paslapties saugojimo pareiga taikoma visiems asmenims, dirbantiems arba dirbusiems kompetentingose institucijose. Profesinės paslapties saugomos informacijos negalima atskleisti jokiame kitame asmeniui arba valdžios institucijai, išskyrus valstybės narės įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytus atvejus.

3. 2 dalis neturi trukdyti kompetentingoms institucijoms keistis konfidencialia informacija. Informacijai, kuria buvo tokiu būdu apsieista, taikoma profesinės paslapties saugojimo pareiga, už kurią atsako asmenys, dirbantys arba anksčiau dirbę kompetentingose institucijose.

4. Kompetentingos institucijos, kai jų prašoma, nedelsdamos pateikia bet kokią reikiamą informaciją 1 dalyje nurodytam tikslui. Kai reikia, kompetentingos institucijos, sulaukusios tokio prašymo, nedelsdamos imasi būtinų priemonių reikiamai informacijai surinkti. Pateiktai informacijai taikoma profesinės paslapties saugojimo pareiga, už kurią atsako asmenys, dirbantys arba anksčiau dirbę kompetentingose institucijose, kurios gavo informaciją.

Jei prašoma kompetentinga institucija negali pateikti reikiamos informacijos nedelsiant, ji informuoja prašančią kompetentingą instituciją apie priežastis.

Kompetentingos institucijos gali atsisakyti pateikti prašomą informaciją, kai:

- a) informacijos perdavimas gali nepalankiai paveikti valstybės, į kurią kreipiamasi, suverenitetą, saugumą ar viešąją tvarką arba pažeisti nacionalines saugumo taisykles; arba
- b) jau pradėtas valstybės, į kurią kreipiamasi, valdžios institucijų teismo procesas dėl tų pačių veiksmų ir prieš tuos pačius teisės aktų nustatytą auditą atliekančius auditorius ar audito įmones; arba
- c) valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingos institucijos dėl tų asmenų ir už tuos pačius veiksmus jau priėmė galutinį sprendimą.

Nepažeisdamos išpareigojimų, kurių jos yra saistomos teismo procese, kompetentingos institucijos, kurios gauna informaciją pagal 1 dalį, gali ją naudoti tik savo funkcijoms pagal šią direktyvą atlikti ir administracinio arba teismo proceso, konkrečiai susijusio su šių funkcijų atlikimu, atvejais.

5. Kai kompetentinga institucija yra įsitikinusi, kad kitos valstybės narės teritorijoje yra vykdomi arba buvo įvykdyti šios direktyvos nuostatoms prieštaraujantys veiksmai, ji tai specialiu būdu perduoda ir praneša tos valstybės narės kompetentingai institucijai. Tos valstybės narės kompetentinga institucija imasi reikiamų priemonių. Ji informuoja pranešančią kompetentingą instituciją apie rezultatus ir, kiek tai įmanoma, apie reikšmingus tarpinius pasiekimus.

6. Vienos valstybės narės kompetentinga institucija taip pat gali paprašyti, kad kitos valstybės narės kompetentinga institucija savo teritorijoje atliktų tyrimą.

Ji taip pat gali paprašyti, kad atliekant tyrimą kai kuriems jos darbuotojams būtų leista lydėti tos valstybės narės kompetentingos institucijos darbuotojus.

Visą tyrimą kontroliuoja ta valstybė narė, kurios teritorijoje jis yra atliekamas.

Kompetentingos institucijos gali atsisakyti atlikti prašomą tyrimą, kaip numatyta pirmojoje pastraipoje, arba gali atmesti prašymą, kad jų darbuotojus lydėtų kitos valstybės narės kompetentingos institucijos darbuotojai, kaip numatyta antrojoje pastraipoje, jei:

- a) toks tyrimas galėtų nepalankiai paveikti valstybės, į kurią kreipiamasi, suverenitetą, saugumą ar viešąją tvarką; arba

b) jau pradėtas valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingų institucijų teismo procesas dėl tų pačių veiksmų ir prieš tuos pačius teisės aktų nustatytą auditą atliekančius auditorius ar audito įmones; arba

c) valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingos institucijos dėl tų asmenų ir už tuos pačius veiksmus jau priėmė galutinį sprendimą.

7. Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali patvirtinti įgyvendinimo priemones, kuriomis siekiama palengvinti kompetentingų institucijų bendradarbiavimą dėl keitimosi informacija tvarkos ir dėl tarpvalstybinių tyrimų, numatytų šio straipsnio 2–4 dalyse, sąlygų.

IX SKYRIUS

SKYRIMAS IR ATLEIDIMAS

37 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių skyrimas

1. Teisės aktų nustatytą auditą atliekantį auditorių ar audito įmonę skiria audituojamo subjekto visuotinis akcininkų susirinkimas arba nariai.

2. Valstybės narės teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės paskyrimui gali leisti naudoti alternatyvias sistemas arba būdus, jeigu tos sistemos ar būdai yra skirti užtikrinti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumą nuo audituojamo subjekto administracinio organo vadovaujančių narių arba nuo valdymo organo.

38 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių atleidimas ir atsistatydinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ar audito įmonės galėtų būti atleidžiami tik esant tinkamam pagrindui. Nuomonių skirtumas dėl apskaitos ar audito procedūrų nėra tinkamas pagrindas atleisti auditorių ar audito įmonę.

2. Valstybės narės užtikrina, kad audituojamas subjektas ir teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė informuotų instituciją ar institucijas, atsakingas už viešąją priežiūrą, apie teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės atleidimą arba atsistatydinimą paskyrimo laikotarpiu ir pateiktų tinkamą paaiškinimą.

X SKYRIUS

SPECIALIOS TEISĖS AKTŲ NUSTATYTO VISUOMENĖS INTERESO ĮMONIŲ AUDITO NUOSTATOS

39 straipsnis

Taikymas nelistinguojamoms visuomenės intereso įmonėms

Valstybės narės gali atleisti nuo vieno ar daugiau šio skyriaus reikalavimų visuomenės intereso įmones, kurios nėra išleidusios perleidžiamų vertybinių popierių, kuriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje vertybinių popierių rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, ir jų teisės aktų nustatytą auditą atliekantį (-čius) auditorių (-ius) ar audito įmonę (-es).

40 straipsnis

Skaidrumo pranešimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ar audito įmonės, kurios atlieka teisės aktų nustatytą auditą visuomenės intereso įmonėse, savo tinklalapuose per tris mėnesius po kiekvienų finansinių metų pabaigos paskelbtų metinį skaidrumo pranešimą, kuriame būtų bent tokia informacija:

- a) juridinės struktūros ir nuosavybės aprašymas;
- b) tais atvejais, kai audito įmonė priklauso tinklui, tinklo ir tinklo juridinių bei struktūrinių susitarimų aprašymas;
- c) audito įmonės valdymo struktūros aprašymas;
- d) audito įmonės vidaus kokybės kontrolės sistemos aprašymas ir administravimo ar valdymo organo pranešimas apie tos sistemos funkcionavimo veiksmingumą;
- e) nuoroda, kada paskutinį kartą vyko 29 straipsnyje numatytas kokybės užtikrinimo peržiūra;
- f) visuomenės intereso įmonių, kurioms praėjusiais metais audito įmonė atliko teisės aktų nustatytą auditą, sąrašas;
- g) ataskaita apie audito įmonės nepriklausomumo praktiką, taip pat patvirtinančią, kad buvo atlikta vidaus peržiūra dėl atitikimo nepriklausomumo reikalavimams;
- h) ataskaita apie audito įmonės vykdomą politiką dėl 13 straipsnyje nurodyto teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių tęstinio mokymo;

i) finansinė informacija, iš kurios būtų aiški audito įmonės svarba, pvz., bendra apyvarta, padalyta į mokesčius už metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatytą auditą ir mokesčius už kitas patikinimo paslaugas, patarimų mokesčių klausimais paslaugas ir kitas ne audito paslaugas;

j) informacija apie partnerių užmokesčio mokėjimo pagrindą.

Valstybės narės gali išimtinėmis aplinkybėmis netaikyti f punkto reikalavimo tiek, kiek reikia sumažinti neišvengiamą ir reikšmingą grėsmę bet kurio asmens asmeniniam saugumui.

2. Skaidrumo pranešimą pasirašo teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė. Tai gali būti atlikta naudojant, pvz., elektroninio parašo priemonę pagal Direktyvos 1999/93/EB 2 straipsnio 1 dalį.

41 straipsnis

Audito komitetas

1. Visuomenės intereso įmonės turi turėti audito komitetą. Valstybės narės nustato, ar audito komitetas turi būti sudarytas iš audituojamo subjekto nevadovaujančių administracijos ir (arba) iš priežiūros organo narių, ir (arba) iš audituojamo subjekto visuotinio akcininkų susirinkimo paskirtų narių. Bent vienas audito komiteto narys turi būti nepriklausomas ir privalo turėti apskaitos ir (arba) audito atlikimo patirties.

Valstybės narės gali leisti, kad visuomenės intereso įmonėse, atitinkančiose Direktyvos 2003/71/EB⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 dalies f punkto kriterijus, audito komitetui nustatytas funkcijas gali vykdyti administracija arba priežiūros organas kaip toks, bent su ta sąlyga, kad jei tokio organo pirmininkas yra vykdytysis narys, jis negali būti audito komiteto pirmininku.

2. Nepažeisdamas administravimo, valdymo arba priežiūros organų arba kitų narių, kuriuos paskyrė visuotinis audituojamos įmonės akcininkų susirinkimas, atsakomybės, audito komitetas, *inter alia*:

- a) stebi finansinės atskaitomybės procesą;
- b) stebi įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą ir, kai taikoma, vidaus audito bei rizikos valdymo sistemas;
- c) stebi metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatytą auditą;
- d) peržiūri ir stebi teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumą, visų pirma papildomų paslaugų teikimą audituojamam subjektui.

⁽¹⁾ 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/71/EB dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi visuomenei ar įtraukiami į prekybos sąrašą (OL L 345, 2003 12 31, p. 64).

3. Visuomenės intereso įmonių administracijos arba priežiūros organo pasiūlymas dėl teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus arba audito įmonės paskyrimo turi būti pagrįstas audito komiteto rekomendacija.

4. Teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė praneša audito komitetui pagrindinius dalykus, kylančius atliekant teisės aktų nustatytą auditą, ypač apie reikšmingas vidaus kontrolės silpnynes, susijusias su finansinės atskaitomybės procesu.

5. Valstybės narės gali leisti arba nuspręsti, kad 1–4 dalyse pateiktos nuostatos nebūtų taikomos visuomenės intereso įmonėms, kurios turi tapačias funkcijas, kaip audito komitetas, atliekanti organą, įkurtą ir veikiantį pagal valstybėje narėje, kurioje įregistruotas audituojamas subjektas, galiojančias nuostatas. Tokiu atveju subjektas nurodo, koks organas atlieka šias funkcijas ir kaip jis yra sudarytas.

6. Valstybės narės gali atleisti nuo prievolės turėti audito komitetą:

- a) visuomenės intereso įmones, kurios yra dukterinės įmonės, kaip apibrėžta Direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnyje, jei įmonė grupės lygmeniu atitinka šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytus reikalavimus;
- b) visuomenės intereso įmones, kurios yra kolektyvinio investavimo įmonės, kaip apibrėžta Direktyvos 85/611/EEB 1 straipsnio 2 dalyje. Valstybės narės taip pat gali atleisti tas visuomenės intereso įmones, kurių vienintelis tikslas yra visuomenės teikiamo kapitalo kolektyvinis investavimas, kurios veikia pagal rizikos paskirstymo principą ir kurios nesiekia vykdyti emitentų, į kuriuos investuota, teisinės arba valdymo kontrolės, su sąlyga, kad tos kolektyvinio investavimo įmonės yra įgalios ir joms taikoma kompetentingų institucijų priežiūra, taip pat joms numatytos depozitoriumo funkcijos, lygiavertės nustatytoms Direktyvoje 85/611/EEB;
- c) visuomenės intereso įmones, kurių vienintelė veikla – turtu garantuotų vertybinių popierių emisija, kaip apibrėžta Komisijos reglamento (EB) Nr. 809/2004 2 straipsnio 5 dalyje⁽²⁾. Tokiais atvejais valstybės narės reikalauja, kad šis subjektas paaiškintų visuomenei priežastis, dėl kurių jis mano, jog audito komitetas arba administracinis ar priežiūros organas, kuriems būtų pavesta vykdyti audito komiteto funkcijas, nėra tikslingi;

⁽²⁾ OL L 149, 2004 4 30, p. 1.

d) kredito įstaigas, kaip apibrėžta Direktyvos 2000/12/EB 1 straipsnio 1 dalyje, kurių akcijomis neleidžiama prekiauti reguliuojamose kitų valstybių narių rinkose pagal Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punktą, ir kurios nuolat leidžia ar yra ne kartą išleidusios tik skolos vertybinius popierius su sąlyga, kad visa nominali tokių skolos vertybinių popierių vertė neviršija 100 000 000 EUR ir kad jos nėra paskelbusios prospekto pagal Direktyvą 2003/71/EB.

XI SKYRIUS

TARPTAUTINIAI ASPEKTAI

44 straipsnis

Auditorių iš trečiųjų šalių tvirtinimas

42 straipsnis

Nepriklausomumas

1. Be 22 ir 24 straipsnių nuostatų, valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ar audito įmonės, kurie atlieka teisės aktų nustatytą auditą visuomenės intereso įmonėse:

- a) kasmet raštu patvirtintų audito komitetui apie savo nepriklausomumą nuo audituojamos visuomenės intereso įmonės;
- b) kasmet informuotų audito komitetą apie visas papildomas paslaugas, suteiktas audituojamam subjektui; ir
- c) aptartų su audito komitetu jų nepriklausomumui kylančias grėsmes bei apsaugos priemones, kurių imtasi toms grėsmėms, kurias jie įformina vadovaudamiesi 22 straipsnio 3 dalimi.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pagrindinis (-iai) audito partneris (-iai), atsakingas (-i) už teisės aktų nustatyto audito atlikimą, keistūsi rotacijos principu ne rečiau kaip kas septyneri metai nuo paskyrimo datos, ir jam (jiems) būtų leidžiama vėl dalyvauti audituojamo subjekto audite ne anksčiau kaip po dvejų metų.

3. Teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui ar pagrindiniam audito partneriui, atsakingam už teisės aktų nustatyto audito atlikimą audito įmonės vardu, neleidžiama užimti pagrindinių vadovaujančių pareigų audituojamame subjekte, kol nepraėjo mažiausiai dveji metai po jo atsistatydinimo iš teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar pagrindinio audito partnerio, vykdant šią audito užduotį, pareigų.

43 straipsnis

Kokybės užtikrinimas

29 straipsnyje nurodyta visuomenės intereso įmonių auditą atliekančių auditorių arba audito įmonių kokybės užtikrinimo peržiūra turi būti atliekama mažiausiai kartą per trejus metus.

1. Remdamosi abipusiškumo principu valstybės narės kompetentingos institucijos gali patvirtinti trečiosios šalies auditorių teisės aktų nustatytą auditą atliekančiu auditoriumi, jei jis pateikia įrodymus, kad jis atitinka reikalavimus, lygiaverčius numatytiems 4 ir 6—13 straipsniuose.

2. Valstybės narės kompetentingos institucijos, patvirtindamos trečiosios šalies auditorių, kuris atitinka 1 dalies reikalavimus, taiko 14 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

45 straipsnis

Trečiosios šalies auditorių ar audito subjektų registravimas ir priežiūra

1. Valstybės narės kompetentingos institucijos, vadovaudamosi 15—17 straipsniais, registruoja kiekvieną trečiosios šalies auditorių ir audito subjektą, kurie teikia audito išvadas dėl įmonių, įregistruotų ne Bendrijoje, kurių perleidžiamais vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje tos valstybės narės rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės, išskyrus tuos atvejus, kai įmonė leidžia tik skolos vertybinius popierius, kuriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje valstybės narės rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/109/EB ⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 dalies b punkte, kai vieno skolos vertybinio popieriaus denominacija yra ne mažesnė kaip 50 000 EUR ar kai vieno skolos vertybinio popieriaus, denominuoto kita valiuta, ekvivalentas išleidimo metu yra ne mažesnis kaip 50 000 EUR.

2. Taikomi 18 ir 19 straipsniai.

3. Registruotiems trečiosios šalies auditoriams ir audito subjektams taikomos valstybės narės viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų bei sankcijų sistemos. Valstybės narės gali netaikyti registruotam trečiosios šalies auditoriui ar audito subjektui savo kokybės užtikrinimo sistemos, jei per pastaruosius trejus metus trečiosios šalies auditoriui ar audito subjektui buvo atlikta kokybės peržiūra pagal kitos valstybės narės ar trečiosios šalies kokybės užtikrinimo sistemą, kuri pagal 46 straipsnį buvo įvertinta kaip lygiavertė.

⁽¹⁾ 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB dėl skaidrumo reikalavimų, taikomų informacijai apie vertybinių popierių emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, suderinimo (OL L 390, 2004 12 31, p. 38).

4. Nepažeidžiant 46 straipsnio, šio straipsnio 1 dalyje minėtos audito išvados dėl metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės, kurias pateikia trečiosios šalies auditoriai ar audito subjektai, neregistruoti valstybėje narėje, neturi teisinės galios toje valstybėje narėje.

5. Valstybės narės gali įregistruoti trečiosios šalies audito subjektą tik tuo atveju, jei:

- a) jis atitinka reikalavimus, lygiaverčius nurodytiems 3 straipsnio 3 dalyje;
- b) dauguma trečiosios šalies audito subjekto valdymo ar administracinio organo narių atitinka reikalavimus, lygiaverčius nurodytiems 4–10 straipsniuose;
- c) trečiosios šalies auditorius, atliekantis auditą trečiosios šalies audito subjekto vardu, atitinka reikalavimus, lygiaverčius nurodytiems 4–10 straipsniuose;
- d) metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditai, nurodyti 1 dalyje, yra atliekami vadovaujantis tarptautiniais audito standartais, kaip nurodyta 26 straipsnyje, bei reikalavimais, išdėstytais 22, 24 ir 25 straipsniuose, ar lygiaverčiais standartais ir reikalavimais;
- e) ji savo tinklalapyje skelbia metinį skaidrumo pranešimą, kuriame pateikiama 40 straipsnyje nurodyta informacija, arba laikosi lygiaverčių atskleidimo reikalavimų.

6. Kad būtų užtikrintas vienodas 5 dalies d punkto taikymas, jame minėtą lygiaverčių reikalavimų atitikimą nustato Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ir sprendimą ji priima 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka. Kol Komisija tokio sprendimo nepriėmė, valstybės narės gali įvertinti 5 dalies d punkte nurodytų lygiaverčių reikalavimų atitikimą.

46 straipsnis

Lygiavertiškumo atveju leidžiami nukrypimai

1. Valstybės narės, vadovaudamosi abipusiškumo principu, gali netaikyti reikalavimų, išdėstytų 45 straipsnio 1 ir 3 dalyse, arba juos pakeisti tik tuo atveju, jei trečiosios šalies auditoriams ar audito subjektams trečiojoje šalyje taikomos viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų bei sankcijų sistemos, kurios atitinka reikalavimus, lygiaverčius išdėstytiems 29, 30 ir 32 straipsniuose.

2. Kad būtų užtikrintas vienodas šio straipsnio 1 dalies taikymas, jame minėtą lygiaverčių reikalavimų atitikimą nustato Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ir ji sprendimą priima 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka. Kol Komisija tokio sprendimo nepriėmė, valstybės narės gali įver-

tinti šio straipsnio 1 dalyje minėtą lygiavertiškumą arba kliautis kitos valstybės narės įvertinimu. Jei Komisija nusprendžia, kad šio straipsnio 1 dalies lygiavertiškumo reikalavimų nesilaikoma, ji gali leisti atitinkamiems auditoriams ir audito subjektams toliau tęsti audito veiklą, tam tikrą pereinamąjį laikotarpį vadovaujantis atitinkamais valstybės narės reikalavimais.

3. Valstybės narės teikia informaciją Komisijai apie:

- a) jų atliktą lygiavertiškumo, numatyto 2 dalyje, įvertinimą; ir
- b) pagrindines jų bendradarbiavimo susitarimų su trečiosios šalies viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų bei sankcijų sistemomis detales remiantis 1 dalimi.

47 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis

1. Valstybės narės gali leisti trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms perduoti jų patvirtintų teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimus audito darbo dokumentus arba kitus dokumentus, jeigu:

- a) šie audito darbo dokumentai ar kiti dokumentai yra susiję su įmonių, kurios išleido vertybinius popierius toje trečiojoje šalyje, arba kurios priklauso grupei, sudarančiai teisės aktų nustatytas konsoliduotas finansines atskaitomybes toje trečiojoje šalyje, auditu;
- b) dokumentai perduodami per buveinės valstybės kompetentingas institucijas tos trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms joms paprašius;
- c) susijusios trečiosios šalies kompetentingos institucijos atitinka reikalavimus, kurie pagal 3 dalį buvo pripažinti tinkamais;
- d) tarp susijusių kompetentingų institucijų yra sudaryti abipusiškumo principu paremti darbo susitarimai;
- e) asmens duomenų perdavimas trečiajai šaliai atitinka Direktyvos 95/46/EB IV skyrių.

2. 1 dalies d punkte nurodytuose darbo susitarimuose užtikrinama, kad:

- a) audito darbo dokumentų ir kitų dokumentų prašanti kompetentinga institucija pateikia tokio prašymo priežastis;
- b) trečiosios šalies kompetentingos institucijos darbuotojams arba buvusiems darbuotojams, kuriems pateikiama ta informacija, taikomi profesinės paslapties saugojimo įpareigojimai;

c) trečiosios šalies kompetentingos institucijos audito darbo dokumentus ir kitus dokumentus gali naudoti tik atlikdamos viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo ir tyrimo funkcijas, atitinkančias reikalavimus, lygiaverčius nurodytiems 29, 30 ir 32 straipsniuose;

d) trečiosios šalies kompetentingai institucijai, pateikiančiai prašymą perduoti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės turimus audito darbo dokumentus arba kitus dokumentus, gali būti atsakyta juos perduoti, jei:

— tų darbo dokumentų perdavimas galėtų pakenkti Bendrijos arba valstybės narės, kurios prašoma, suverenumui, saugumui ar viešajai tvarkai, arba

— valstybės narės, kurios prašoma, valdžios institucijos jau yra pradėjusios teisminį nagrinėjimą dėl to paties veiksmo ar to paties asmens atžvilgiu.

3. 1 dalies c punkte nurodytą tinkamumą nustato Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka, siekiant palengvinti kompetentingų institucijų bendradarbiavimą. Tinkamumo vertinimas atliekamas bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir grindžiamas 36 straipsnio reikalavimais ar iš esmės lygiaverčiais veiklos rezultatais. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių Komisijos sprendimui įgyvendinti.

4. Ypatingais atvejais ir nukrypdamos nuo 1 dalies, valstybės narės gali jų patvirtintiems teisės aktų nustatytą auditą atliekančioms auditoriams ir audito įmonėms leisti audito darbo dokumentus ir kitus dokumentus tiesiogiai perduoti trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms, su sąlyga, kad:

a) tos trečiosios šalies kompetentingos institucijos yra pradėjusios tyrimą;

b) dokumentų perdavimas neprieštarauja teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių išpareigojimams audito darbo dokumentus ir kitus dokumentus perduoti jų šalies kompetentingoms institucijoms;

c) su tos trečiosios šalies kompetentingomis institucijoms yra sudaryti darbo susitarimai, pagal kuriuos valstybės narės kompetentingoms institucijoms abipusiškumo pagrindu leidžiama tiesiogiai prieiti prie tos trečiosios šalies audito subjektų audito darbo ir kitų dokumentų;

d) trečiosios šalies kompetentinga institucija, prašanti perduoti dokumentus, iš anksto informuoja valstybės, kurioje įsikūręs teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė, kompetentingą instituciją apie kiekvieną tiesioginį prašymą suteikti informaciją ir nurodo to prašymo priežastis;

e) laikomasi 2 dalyje nurodomų sąlygų.

5. Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali apibrėžti šio straipsnio 4 dalyje numatytus išskirtinius atvejus, siekiant palengvinti atitinkamų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą bei vienodą šio straipsnio 4 dalies taikymą.

6. Valstybės narės praneša Komisijai apie 1 ir 4 dalyse minimų darbo susitarimų sudarymą.

XII SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – Komitetas).

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas terminas yra 3 mėnesiai.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Nepažeidžiant jau priimtų įgyvendinimo priemonių ir išskyrus 26 straipsnio nuostatas, praėjus dvejiems metams nuo šios direktyvos priėmimo ir ne vėliau kaip 2008 m. balandžio 1 d. nustojama taikyti šios direktyvos nuostatas, kuriomis reikalaujama priimti technines taisykles, pakeitimus ir sprendimus pagal 2 dalį. Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, gali pratęsti nuostatų taikymo laikotarpį. Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, ir šiuo tikslu jos peržiūri šias nuostatas iki pirmiau minėto laikotarpio pabaigos ar minėtos datos.

49 straipsnis

Direktyvos 78/660/EEB ir Direktyvos 83/349/EEB pakeitimai

1. Direktyva 78/660/EEB iš dalies keičiama taip:

a) 43 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„15) atskirai visi mokesčiai už finansinius metus, sumokėti teisės aktų nustatytam auditoriui arba audito įmonei už teisės aktų nustatytą metinės finansinės atskaitomybės auditą, visi mokesčiai, sumokėti už kitas užtikrinimo paslaugas, visi mokesčiai, sumokėti už mokesčių konsultavimo paslaugas bei visi mokesčiai, sumokėti už kitas ne audito paslaugas.

Valstybės narės gali numatyti, kad šis reikalavimas nebūtų taikomas tuo atveju, jeigu įmonė yra įtraukta į konsoliduotą finansinę atskaitomybę, kurią privaloma atlikti pagal Direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnį, su sąlyga, kad tokia informacija pateikta konsoliduotos finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.;

b) 44 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės gali leisti 11 straipsnyje nurodytoms bendrovėms parengti sutrumpintą savo finansinės atskaitomybės aiškinamąjį raštą, praleidžiant informaciją, reikalaujamą 43 straipsnio 1 dalies 5–12 punktuose, 14 punkto a papunktyje ir 15 punkte. Tačiau aiškinamajame rašte privalo būti 43 straipsnio 1 dalies 6 punkte reikalaujama informacija, nurodant bendrą visų susijusių pozicijų sumą.“;

c) 45 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 1 dalies b punktas taip pat taikomas pagal 43 straipsnio 1 dalies 8 punktą reikalaujamai informacijai.

Valstybės narės 27 straipsnyje nurodytoms įmonėms gali leisti nepateikti 43 straipsnio 1 dalies 8 punkte reikalaujamos informacijos. Valstybės narės taip pat gali leisti 27 straipsnyje nurodytoms bendrovėms neskelbti 43 straipsnio 1 dalies 15 punkte numatytos informacijos su sąlyga, kad informacija yra pateikta viešosios priežiūros sistemai, nurodytai 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito 32 straipsnyje (*), kai to reikalauja tokia viešosios priežiūros sistema.

(*) OL L 157, 2006 6 9, p. 87.“

2. Direktyvos 83/349/EEB 34 straipsnis papildomas šiuo punktu:

„16) atskirai visi mokesčiai už finansinius metus, sumokėti teisės aktų nustatyta audita atliekančiam auditoriui arba audito įmonei už teisės aktų nustatyta konsoliduotos finansinės atskaitomybės audita, visi mokesčiai, sumokėti už kitas užtikrinimo paslaugas, visi mokesčiai, sumokėti už mokesčių konsultavimo paslaugas bei visi mokesčiai, sumokėti už kitas ne audito paslaugas.“

50 straipsnis

Direktyvos 84/253/EEB panaikinimas

Direktyva 84/253/EEB panaikinama nuo 2006 m. birželio 29 d. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

51 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

Valstybių narių kompetentingų institucijų prieš įsigaliojant 53 straipsnio 1 dalyje minėtoms nuostatomis pagal Direktyvą 84/253/EEB patvirtinti teisės aktų nustatyta audita atliekantys auditoriai arba audito įmonės laikomi patvirtintais pagal šią direktyvą.

52 straipsnis

Minimalus suderinimas

Teisės aktų nustatyto audito reikalaujančios valstybės narės gali įvesti griežtesnius reikalavimus, jei šia direktyva nenumatyta kitaip.

53 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės iki 2008 m. birželio 29 d. priima ir paskelbia nuostatas, reikalingas šios direktyvos įgyvendinimui. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų, kurias jos priima šios direktyvos taikymo srityje, tekstus.

54 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

55 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. gegužės 17 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER